

การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

ราตรี เหล่าหะเกียรติ

๓๐ พ.ค. 2542

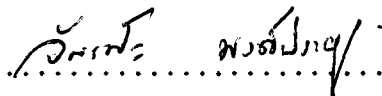
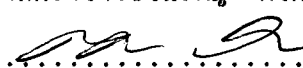
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2542

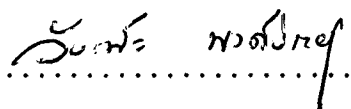
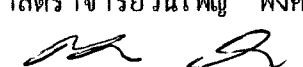
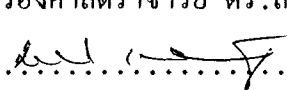
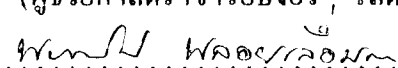
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

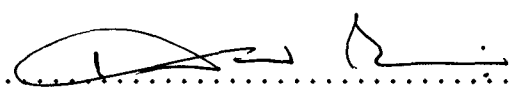
คณะกรรมการควบคุม

..........ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)
..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)
..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)
..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บงอร, เสตนนท์)
..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่...๒...เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนต์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยล้อมแสง ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ และ อาจารย์ ดร.นันทา สุรักษา ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตอบแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแม่กะสันพิทยาทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้คู่มือ และให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์พรศิริ เทียนอุดม อาจารย์วรพรรณ ศรีอังกูร อาจารย์ภัทธร ทรัพย์เลิศ อาจารย์ประยุต อุดมชัยเสถียร อาจารย์ปัญญา ปรียารัตนโชติ และเพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือต่อผู้วิจัยด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่ให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จนสำเร็จด้วยดี

ราตรี เหล่าหะเกียรติ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของกิจกรรมโฮมรูม	10
จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมโฮมรูม	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
งานวิจัยในต่างประเทศ	50
งานวิจัยภายในประเทศ	52
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	56
แหล่งข้อมูล	56
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	58
การรวบรวมข้อมูล	59
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	59
การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูม	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	63
ผลการศึกษาค้นคว้า	63

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	105
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	105
การวิเคราะห์ข้อมูล	106
สรุปผลการสำรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูม	106
การอภิปรายผล	112
ข้อเสนอแนะ	122
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	130
ภาคผนวก ก	131
ภาคผนวก ข	141
ภาคผนวก ค	245
ประวัติของผู้วิจัย	251

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	57
2	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	65
3	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการวางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม ตามผู้วางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม	66
4	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการวางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม	67
5	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ แหล่งแนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	68
6	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	69
7	จำนวนและร้อยละของเนื้อหาที่อาจารย์ที่ปรึกษานำมาใช้ในการจัดกิจกรรม โฮมรูมจริง และเนื้อหาที่อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าควรนำมาใช้ในการจัด กิจกรรมโฮมรูม	72
8	จำนวนและร้อยละของวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติจริง และเห็นว่าควรนำไปปฏิบัติ	78
9	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม	80
10	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม	81
11	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม	82

12	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับกำหนด เวลาประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม	83
13	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการ ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม	84
14	จำนวนของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ การจัดกิจกรรมโฮมรูม	85
15	จำนวนของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเวลาของการจัด กิจกรรมโฮมรูม	86
16	จำนวนของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนโครงการ การจัดกิจกรรมโฮมรูม	87
17	จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการจัด กิจกรรมโฮมรูม	88
18	จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม	89
19	จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัด กิจกรรมโฮมรูม	90
20	จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลการจัด กิจกรรมโฮมรูม	91
21	จำนวนและร้อยละของแต่ละเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมจริง และเนื้อหาที่ควรจะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	246

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

แผนภูมิแสดงกรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า	9
ใบงานกิจกรรม "อย่าทำเลย"	191

ภูมิหลัง

มนุษย์มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้และเป็นผู้ที่รับการฝึกอบรมมาพัฒนาขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง มนุษย์สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อมีชีวิตรอดส่วนหนึ่ง และเรียนรู้ได้โดยกระบวนการศึกษาอบรม ส่วนหนึ่ง การเรียนรู้เพื่อมีชีวิตรอดเกิดขึ้นโดยแรงกระตุ้นของสิ่งแวดล้อม และแรงเร้าภายใน ร่างกาย จิตใจ ซึ่งก็ยังไม่ใช่เพียงพอที่จะมีชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

กระบวนการศึกษาอบรมเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการสั่งสอนฝึกฝน อบรมป้อนนิสัยด้วย วิธีการหลากหลาย ต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิต ดังนั้นมนุษย์ทุกคนจึงไม่ว่าแต่คอยรับการสั่งสอนฝึกฝน อบรมจากผู้อื่น แต่จะต้องเรียนรู้เพื่อรู้วิธีเรียน ค้นหา สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองอีกด้วย (สุมน อมรวิวัฒน์. 2541 : 3)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) เป็นแผนที่มุ่งมั่นพัฒนา การศึกษาให้เป็นการสร้างรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน โดยมุ่งสร้างกระบวนการเรียน ษาให้เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีหลากหลาย และเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ การที่สังคม ขาวสาร ข้อมูล ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีปัญหาและความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้ ผู้เรียนจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ และเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รู้จักใช้เทคโนโลยี และสื่อสารสนเทศ ต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ จึงมีการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อเตรียมคนให้สามารถ เปรียบกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่าง มีความสุข เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษา และเอื้อประโยชน์แก่สังคมได้ดี (สุมน อมรวิวัฒน์. 2541 : 6)

กรมสามัญศึกษามีหน้าที่และรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพื่อเตรียม เยาวชนเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา จึงได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้โรงเรียนมัธยมศึกษามุ่งพัฒนา เยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ เป็นคนมีวินัย มีความกตัญญู ขยัน ประหยัด และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี (โรวิทย์ วรพิพัฒน์ และเยาวรินทร์ จันทนภักฐะ. 2533 : 25) ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนมัธยมศึกษาจึงเป็นศูนย์รวมของเด็กวัยรุ่น ซึ่ง มาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน และเด็กแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์

สังคมและสติปัญญา เมื่อเข้ามาใช้ชีวิตในโรงเรียนย่อมเกิดปัญหาที่แตกต่างกัน เช่น ปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียนเอง หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์กับครู เพื่อน และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ฐานะทางครอบครัว การคบเพื่อนต่างเพศ การเรียนการสอนของครู เมื่อนักเรียนเกิดปัญหา และสามารถแก้ไขปัญหาก็สามารถพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต แต่ถ้านักเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหาของตนเองได้จะทำให้เกิดนักเรียนเกิดความท้อแท้ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน และอาจเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การสอบไม่ผ่านการหนีเรียน การลาออกกลางคัน และเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ซึ่งความรู้สึกนี้อาจบั่นทอนการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนได้

การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้วิชาการ และวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มในรูปแบบการแสวงหาแนวทางสำหรับการเรียนรู้ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ การเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงเน้นการค้นคว้า สืบหาและฝึกทักษะต่าง ๆ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 15 - 16) ดังนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบันนี้มิใช่มิหน้าที่แต่เพียงให้การศึกษาด้านวิชาการเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องดำเนินการทุกวิถีทางที่จะช่วยย้่าเด็กแต่ละคนเกิดการเรียนรู้ทั้งวิชาการ วิชาชีพและวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมและถูกต้อง เพื่อให้เด็กเรียนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขทั้งทางกายและจิตใจ

ประกอบกับสภาพทางสังคมของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจค่อนข้างรัดตัว ค่าใช้จ่ายในการครองชีพสูง บิดามารดาต้องออกไปประกอบอาชีพ เพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะช่วยย้่าครอบครัวอยู่อย่างมีความสุข จึงทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานของตนอย่างใกล้ชิด เด็กขาดผู้ให้การช่วยเหลือทางบ้านขาดความอบอุ่นใจ อีกทั้งสภาพสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น สถานะทางสังคม บทบาทต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการปรับตัว มีความสับสนในบทบาทของตน ทำให้มีปัญหาด้านพฤติกรรม ปัญหาด้านสุขภาพจิต มีปัญหาทางด้านความคิด ความเชื่อ ความเสี่ยงสูง ความสมหวังและไม่สมหวัง ทำให้มีชีวิตอยู่อย่างวิตกกังวล หวาดผวา คอยเอาใจเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็มีความเครียด นอกจากนี้ ปัญหาการควบคุมสิ่งเร้าที่ไม่ถูกต้องในสังคมสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่บุคคลในสังคมจัดขึ้นซึ่งเป็นทั้งทางบวกและทางลบเพิ่มมากขึ้น ทำให้สังคมวุ่นวายไม่รัดกุมพอที่จะควบคุมสิ่งเร้าต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะสิ่งเร้าทางลบ นักเรียนมีปัญหาในการเลือก

ต้องอาศัยความสามารถในการเลือกสูง การช่วยให้ข้อมูลที่เพียงพอและฝึกฝนในการปรับตัว ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลแก่นักเรียนจะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาให้นักเรียนได้ในระดับหนึ่ง และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพการศึกษาระดับปัจจุบันต้องการให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น และมุ่งหวังที่จะให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณภาพ หลักสูตรการศึกษาจึงเปิดกว้าง โดยในโครงสร้างได้ลดจำนวนคาบวิชาบังคับ เพิ่มจำนวนคาบวิชาเลือกเสรีให้มากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนวิชาสามัญ และวิชาชีพได้อย่างกว้างขวาง มีคาบเวลาสำหรับผู้เรียนได้ทำกิจกรรมอิสระ อันจะนำไปสู่การค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองได้อย่างแท้จริง การที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใดนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่หลายประการ ซึ่งจะขาดเสียมิได้ก็คือการแนะแนว ทั้งนี้เพราะการแนะแนวยึดหลักช่วยให้นักเรียนสามารถช่วยตัวเอง ตัดสินใจด้วยตนเอง ตลอดจนช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเผชิญชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข คือ ช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นนั่นเอง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 2) ดังนั้นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรว่าจะต้องจัดให้มีกิจกรรมแนะแนว 1 คาบต่อสัปดาห์ทุกภาคการศึกษา ด้วยเหตุนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้มีครูแนะแนวหรือเจ้าหน้าที่แนะแนวปฏิบัติงานในกิจกรรมดังกล่าวนี้

สำหรับในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องมีครูแนะแนวเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน และเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสากล อัตราส่วนที่เหมาะสมระหว่างครูแนะแนวในโรงเรียนต่อจำนวนนักเรียน คือ อัตราส่วน 1 : 300 คน (กรมวิชาการ. 2540 : 7) แต่ในทางปฏิบัติโรงเรียนไม่สามารถบรรจุอัตราครูแนะแนวได้ตามเกณฑ์ จากการประมวลผลจำนวนครูหรือบุคลากรแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2539 พบว่า จำนวนครูหรือบุคลากรแนะแนวต่อจำนวนนักเรียนมีสัดส่วนต่างจากเป้าหมายที่กำหนดไว้มาก คือ ครู : นักเรียน = 0.16 : 300 (กรมวิชาการ. 2540 : 7) การปฏิบัติงานแนะแนวจึงไม่มีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์ลักษณะของงานวิจัย และบูรณาการผลงานวิจัยด้านการแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ โดยศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ ในปี พ.ศ. 2537 พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดบริการแนะแนวให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามหลักการและที่จัดได้ก็ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร เนื่องจากขาดความพร้อมของปัจจัยในการดำเนินงาน ได้แก่ การขาดบุคลากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ขาดแคลนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือ

ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งระบบการบริหารและประสานงานยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ส่วนในด้านความต้องการด้านการแนะแนว พบว่า นักเรียนต้องการได้รับการอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการเรียน การปรับตัว การพัฒนาตนเอง การวางแผนประกอบอาชีพและการแก้ปัญหาส่วนตัว ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกบุคลากรในโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยงานแนะแนวและบุคลากรที่เหมาะสมที่สุดคือครูที่ปรึกษา ดังที่สุชา จันทร์เอม (2520 : 35) กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการบริการแนะแนว เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี จึงเป็นผู้ที่ช่วยประสานงานแนะแนวได้ดีมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) นโยบายข้อที่ 3 เร่งเพิ่มและพัฒนาครูแนะแนว รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวให้มีคุณภาพเพียงพอต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยมีเป้าหมายให้มีครู-อาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มนักเรียน-นักศึกษา ในอัตราส่วนอย่างน้อย 1 ต่อ 30 และให้บุคลากรได้รับความรู้หรือการอบรม เพื่อให้สามารถแนะแนวบุคคลในความดูแลของตนให้เหมาะสม (กรมวิชาการ. 2540 : 3) โดยมีหน้าที่สรุปได้ดังนี้คือ (กรมวิชาการ. 2522 : 24)

1. ดูแลเอาใจใส่นักเรียนในกลุ่มของตนอย่างใกล้ชิด และแก้ปัญหาทั่ว ๆ ไปที่เกิดขึ้นกับนักเรียนของตน เช่น ปัญหาด้านระเบียบวินัย ความประพฤติ เวลาเรียน การตั้งใจเรียน ฯลฯ
2. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับพัฒนาการ ผลการเรียนและประวัติต่าง ๆ หรือพฤติกรรมโดยทั่วไป และบันทึกข้อมูลเหล่านี้ในระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน
3. พบปะนักเรียนเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 10 นาที หรือสัปดาห์ละ 50 นาที เพื่อซักซ้อมความเข้าใจหรืออบรมความประพฤติ รับฟังปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำในสิ่งที่นักเรียนควรรู้และปฏิบัติ การปฏิบัติในเวลาดังกล่าวนี้คือกิจกรรมที่เรียกว่า กิจกรรมโฮมรูม
4. เมื่อพบปัญหาอื่นใดของนักเรียนที่ตนไม่สามารถแก้ไขได้ ควรจะส่งต่อไปยังบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูแนะแนว หรือผู้บริหาร
5. รับนโยบายของผู้บริหารหรือฝ่ายแนะแนวมาปฏิบัติต่อนักเรียน และจากการที่กรมวิชาการ (2532 : 55) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมโฮมรูมว่า โฮมรูมเป็นวิธีการจัดกิจกรรมแนะแนวในห้องเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียน โดยจัดให้มีลักษณะบรรยากาศเหมือนบ้าน คือ ให้ความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน และคุ้นเคยกับครูประจำห้องสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวหมู่ในแต่ละห้องเรียน เพื่อให้ประโยชน์แก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยทำให้

นักเรียนรู้แนวทางการศึกษา รู้วิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพ รู้จักโลกกว้างทางอาชีพ รู้จักการปรับตัวที่จะอยู่ในสังคม รู้จักวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ฝึกการมีระเบียบวินัยและลักษณะนิสัยต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

และความจำเป็นอีกประการหนึ่งที่จะต้องจัดเวลาให้อาจารย์ที่ปรึกษาพบกับนักเรียน ความรับผิดชอบ ที่เรียกว่าโฮมรูมนั้น เนื่องจากการดำเนินการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาทำให้ นักเรียนแยกไปเรียนตามห้องเรียนวิชาต่าง ๆ นักเรียนไม่มีใครดูแลใกล้ชิด เมื่อมีปัญหาก็ไม่ทราบ จะปรึกษาใคร จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะจัดเวลาเพื่อให้นักเรียนพบอาจารย์ ซึ่งจะช่วยในการแนะแนว และการปกครองนักเรียนได้เป็นอย่างดี (กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. 2532 : 306)

การจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริมงานแนะแนวของ โรงเรียนมัธยมศึกษา กล่าวคือ ช่วงเวลาโฮมรูมนั้นจะเป็นช่วงเวลาครู-อาจารย์ที่ปรึกษา และ นักเรียนความรับผิดชอบและหรือนักเรียนกับนักเรียน ได้มีเวลาพบปะ ในบรรยากาศที่เป็นเสมือน บ้านมีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้ครูสังเกตเห็นพฤติกรรมที่ผิดปกติของนักเรียนในระยะ เริ่มแรก หรือรับรู้ปัญหาของนักเรียนและสามารถป้องกันหรือให้ความช่วยเหลือได้ทัน รวมทั้งช่วยให้นักเรียนได้รับหรือแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลความรู้ที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนด้านวิชาการ เป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ฉะนั้นถ้าในโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม อย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์ แผนการปฏิบัติงาน วิธีการที่กำหนดไว้เป็นหลักการแน่นอนชัดเจนมี แบบแผนการจัดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะช่วยให้กิจกรรมโฮมรูมบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ ในการช่วยพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริง

จากประสบการณ์ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และการสำรวจเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 จำนวน 13 โรงเรียน ได้จัดให้มีช่วงเวลาโฮมรูมทุกโรงเรียน แต่การจัดกิจกรรมโฮมรูมที่ผ่านมา และดำเนินการอยู่นั้น มีลักษณะต่างคนต่างจัด จัดตามประสบการณ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหาว่า ไม่ทราบจะทำอะไร ในช่วงเวลานี้ จึงปล่อยเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์หรือใช้เวลาโฮมรูมไปจัดกิจกรรมอื่นแทน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมเชียร์ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องมาจากโครงสร้างหลักที่ไม่มีการแบ่งสายงานที่แน่นอน ขาดความชัดเจนในเรื่องของวิธีการ ที่กำหนดไว้เป็นหลักการ และสะดวกต่อการนำไปใช้ ขาดความชัดเจนในการมอบหมายงานให้แก่ผู้ปฏิบัติ เพื่อให้การทำงานมีแบบแผนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ขาดการติดตามผลการปฏิบัติงานของ

อาจารย์ที่ปรึกษาจากฝ่ายบริหาร จากสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวจึงทำให้กิจกรรมโฮมรูมไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่แท้จริงได้

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติอยู่นั้นมีลักษณะการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างไร เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูม ที่มีประสิทธิภาพตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมกับสภาพการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 3 มีแบบแผนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้วยกระบวนการป้องกัน แก้ไข และเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับแนวนโยบายการพัฒนาการแนะแนวที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้จัดระบบสารสนเทศ มีการผลิต การวิจัย พัฒนาสื่อ และเครื่องมือที่จำเป็น สามารถใช้ได้ถูกต้อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้านโดยอย่างน้อยมีแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว และหรือคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูม (กรมวิชาการ. 2540 : 3 - 4)

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า ทำให้ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่จะเป็นแนวทางให้อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาการจัดกิจกรรมโฮมรูมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แหล่งข้อมูล คือ อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารของโรงเรียน จำนวน 187 คน
2. ทดลองการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสันพิทยา จำนวน 8 ห้องเรียน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมโฮมรูม

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมโฮมรูม หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จัดให้อาจารย์ที่ปรึกษาพบนักเรียนในความรับผิดชอบ ตามเวลาและสถานที่ที่โรงเรียนกำหนด นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้มีเวลาใกล้ชิดนักเรียน มีโอกาสสังเกตพัฒนาการ และความก้าวหน้าของนักเรียน การให้ข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ให้ความสนใจกับปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป
2. รูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูม หมายถึง แบบ หรือ แผนในการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมของอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย
 - 2.1 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 2.2 เวลาของจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 2.3 การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 2.4 แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 2.5 เนื้อหาที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 2.6 วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 2.7 สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม

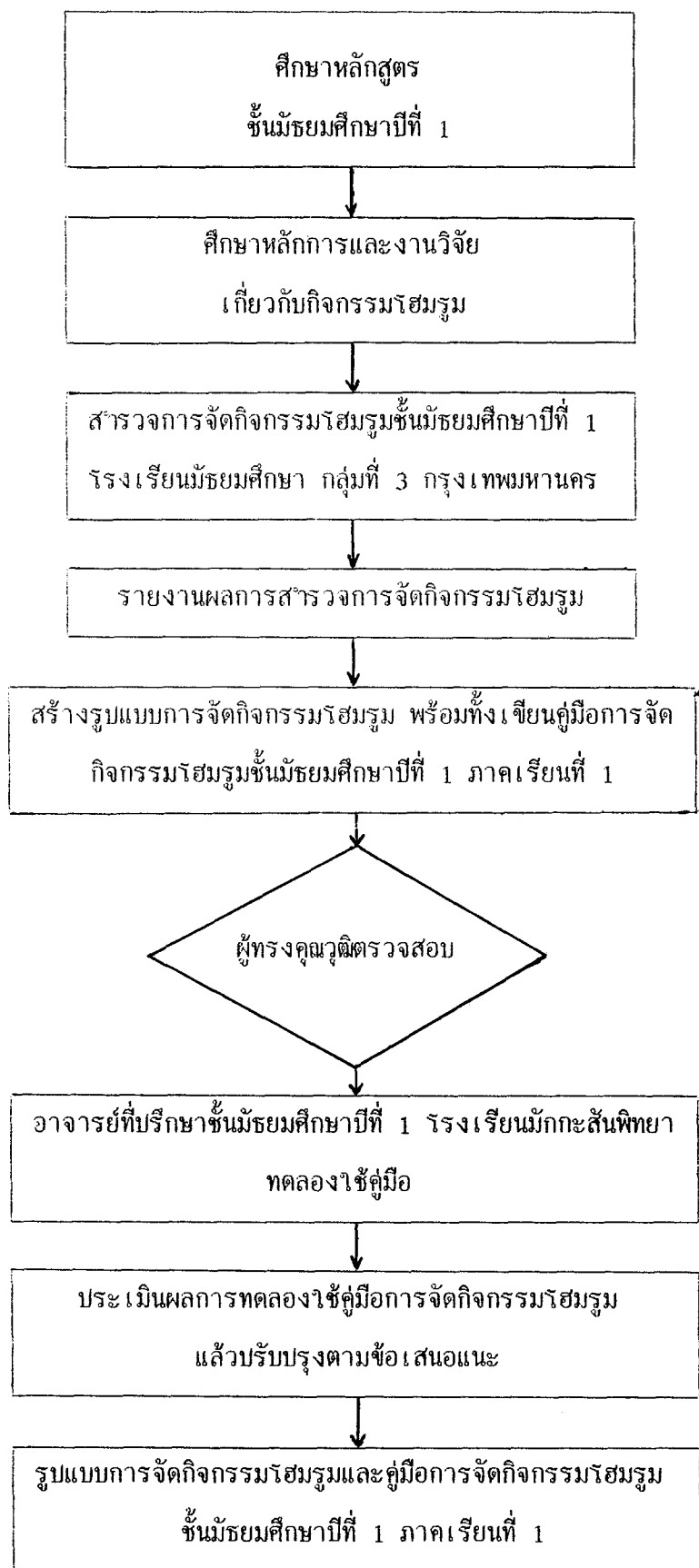
2.8 การประเมินผลกิจกรรมโฮมรูม

3. อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึงอาจารย์ในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียน ำให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งทำหน้าที่ในการสอนและดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม ด้วย

4. โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาส่วนกลางที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศกรมสามัญศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ให้โรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียงกัน ร่วมกันปฏิบัติงานเกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีคุณภาพพัฒน์กัน ตลอดทั้งจัดให้มีการประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยกันแก้ไขปัญหา ทำให้การเรียนการสอนของกลุ่มโรงเรียนมีคุณภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งมีโรงเรียนในกลุ่มที่ 3 ทั้งหมด 13 โรงเรียน คือ

- 4.1 โรงเรียนสารวิทยา
- 4.2 โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา
- 4.3 โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
- 4.4 โรงเรียนมักกะสันพิทยา
- 4.5 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน
- 4.6 โรงเรียนหอวัง
- 4.7 โรงเรียนราชวินิตบางเขน
- 4.8 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
- 4.9 โรงเรียนศรีอยุธยา
- 4.10 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
- 4.11 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
- 4.12 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)
- 4.13 โรงเรียนราชันนทอาจารย์สามเสนวิทยาลัย 2

กรอบการศึกษาวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.1 ความหมายของกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.3 หลักการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.4 เวลาสำหรับจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.5 วิธีการและกิจกรรมที่ควรจัด
 - 1.6 ระบบกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.7 การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.8 การประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมโฮมรูม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครู-อาจารย์ที่ปรึกษา
 - 3.1 หน้าที่และความรับผิดชอบของครู-อาจารย์ที่ปรึกษา
 - 3.2 บทบาทหน้าที่ของครู-อาจารย์ที่ปรึกษาต่อการแนะแนว
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครู-อาจารย์ที่ปรึกษา

ความหมายของกิจกรรมโฮมรูม

มีผู้ให้ความหมายของกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom Activities) ไว้หลายแนวคิด ได้แก่

กูด (Good. 1959 : 271) ได้อธิบายว่า โฮมรูม หมายถึง ห้องที่กำหนดให้ครูคนใดคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อนักเรียนชั้นใดชั้นหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อลงเวลามาเรียนของนักเรียนทั้งในเวลาเช้าและบ่าย และประกาศแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ที่นักเรียนควรทราบ ทั้งอบรมตักเตือน สั่งสอน ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน และสิ่งอื่น ๆ ที่จำเป็น

สตรอง (Strong. 1967 : 142) ได้อธิบายถึงกิจกรรมโฮมรูมไว้ว่า กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในห้องเรียนเพื่อให้ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนได้คุ้นเคยกันยิ่งขึ้น และผลจากกิจกรรมจะทำให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสดำเนินการความรู้ด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และการปรับตัว ตลอดจนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการทำงาน เช่น ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม ทักษะในการคิดวิเคราะห์ ความมีวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้จากหลักสูตรหรือเป็นการให้ข้อมูล และฝึกทักษะ ซึ่งนักเรียนไม่ได้รับจากหลักสูตร

แคลฟฟอร์ด (Clafford. 1949 : 271) ได้ให้ความหมายโฮมรูมไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนเพื่อให้มีบรรยากาศเป็นเสมือนบ้านอีกแห่งหนึ่งของนักเรียน ภายใต้การรับผิดชอบโดยตรงของครูโฮมรูม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจงานด้านบริหารของโรงเรียน และการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน และโฮมรูมที่แท้จริงนั้นต้องจัดเวลาสำหรับโฮมรูมทุก ๆ วัน หรือเป็นประจำบ่อย ๆ

จาเนียร์ ช่วงโชติ ได้กล่าวว่า คำว่า โฮมรูม (Homeroom) ในความหมายของการศึกษา อเมริกัน หมายถึง การที่นักเรียนซึ่งได้แยกย้ายกันไปเรียนตามห้องวิชาต่าง ๆ ที่เขาได้เลือกเรียนตามความถนัด และความสามารถของเขา ได้กลับมารวมกันในห้อง ๆ หนึ่ง ซึ่งเรียกว่า Home-Room กล่าวโดยง่าย ๆ ก็คือ การที่นักเรียนได้กลับมาเข้าห้องเรียนเดิมหรือบ้านเดิมของตนหลังจากที่ได้แยกย้ายไปที่อื่นชั่วคราวนั่นเอง การกลับมายังห้องโฮมรูมนี้เพื่อมารับทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานประจำชั้นกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน เรื่องต่าง ๆ ที่ควรทราบเป็นส่วนรวม และอื่น ๆ ซึ่งทั้งหมดรวมเรียกว่า กิจกรรมโฮมรูม (Home-Room Activities) โดยมีครูผู้หนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ และรับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักเรียนของตนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดโฮมรูมทุกประการ ครูผู้ทำหน้าที่นี้เรียกว่า ครูโฮมรูม (Home-Room Teacher) (จาเนียร์ ช่วงโชติ. 2517 : 334)

ในทัศนะของ วัชร ทรัพย์มี (2518 : 20) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมโฮมรูม หรือ กิจกรรมประจำห้อง เรียกว่า เป็นการจัดกิจกรรมในห้องเรียนให้มีลักษณะเหมือนบ้าน คือ ให้นักเรียนมีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน และคุ้นกับครูประจำห้องสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวหมู่ในแต่ละห้องเรียน เพื่อให้ประโยชน์แก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วย

นักเรียนรู้แนวทางการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ รู้จักวิธีปรับปรุงบุคลิกภาพ รู้จักวิธีสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ หรือฝึกมารยาทต่าง ๆ แก่นักเรียน

ประเสริฐ ชูลิงห์ (2525 : 179) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมโฮมรูม หมายถึง การที่โรงเรียนได้กำหนดวัน เวลา สถานที่ เพื่อให้ให้นักเรียนชั้นใดชั้นหนึ่งได้กระทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เตรียมไว้อย่างมีแบบแผน และมีอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์โฮมรูมรับผิดชอบ

พกา บุญเรือง (2530 : 111) กล่าวว่า โฮมรูม หมายถึง ห้อง ๆ หนึ่งที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนในห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่งได้มาประชุมกันเป็นประจำ เพื่อรับทราบถึงเรื่องราวที่เป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเอง เป็นการแนะแนวหมู่แบบหนึ่งที่ให้บริการสนเทศกับนักเรียนทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวทั้งนอกและในโรงเรียน

กรมวิชาการ (2532 : 55) ได้ให้ความหมายไว้ว่า โฮมรูมเป็นวิธีการจัดกิจกรรมแนะแนวนในห้องเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียน โดยจัดให้มีลักษณะบรรยากาศเหมือนบ้านคือให้นักเรียนมีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน และคุ้นกับครูประจำห้องสมาชิกรวมครอบครัวเดียวกัน เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวหมู่ในแต่ละห้องเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยให้นักเรียนรู้แนวทางการศึกษาต่อ รู้วิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ รู้จักโลกกว้างทางอาชีพ รู้จักปรับตัวที่จะอยู่ในสังคม รู้จักวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ฝึกการมีระเบียบวินัย และลักษณะนิสัยต่าง ๆ

ส่วน พนม ล้อมอารีย์ (2533 : 158) กล่าวว่า กิจกรรมโฮมรูม หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดให้ครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูโฮมรูม ได้เข้าไปพบปะกับนักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งถูกกำหนดให้อยู่ในความรับผิดชอบของตน ณ ห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่งเป็นประจำตามช่วงเวลาที่กำหนดเพื่อให้ข้อสนเทศด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม แก่นักเรียนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขตนเองของนักเรียน

อุษณีย์ เย็นสบาย (2533 : 51) กล่าวว่า เราอาจพิจารณาความหมายของกิจกรรมโฮมรูมได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. คือวิธีการที่ครู และนักเรียนได้ติดต่อกันโดยเฉพาะโรงเรียนใหญ่ ๆ ที่มีนักเรียนจำนวนมาก

2. เป็นกิจกรรมที่ทำให้ครูศึกษานักเรียน ทำงานร่วมกับนักเรียนและ เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก

3. เป็นเวลาที่จัดประจําในโรงเรียน เพื่อให้ครูได้พบนักเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียน และให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่เด็ก

ผกา แสงสุวรรณ (2534 : 277) กล่าวว่า รมรุม คือ การทำห้องเรียนให้ เป็นเหมือนบ้านของเด็ก ด้วยการจัดห้องเรียน หรือสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียน ให้เกิดความรู้สึกว่าห้องเรียนนั้นเหมือนบ้านของตน

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมรมรุมเป็นภารกิจหน้าที่ที่สำคัญและจําเป็นประการหนึ่งของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้ประสบการณแก่นักเรียน นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยครูประจําชั้น อาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจารย์รมรุมเป็นผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมให้แก่นักเรียนในความดูแลรับผิดชอบ ตามเวลาและสถานที่ที่สถานศึกษากำหนด รวมถึงการให้ข้อสนทนาด้านต่าง ๆ ให้การแนะแนว และสังเกตพัฒนาการและความก้าวหน้าของนักเรียน ให้ความสนใจกับปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป

การที่สถานศึกษาจัดรูปแบบกิจกรรมรมรุมให้เหมาะสมจะช่วยนักเรียนได้หลายทาง คือ ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดความอบอุ่น และคุ้นเคยกันประหนึ่งญาติสนิทในครอบครัวเดียวกัน นักเรียนจะเกิดความรู้สึกว่าอย่างน้อย ๆ ก็มีครูคนหนึ่งให้ความสนใจเขาอย่างแท้จริง ครูจะสอดส่องว่านักเรียนมีปัญหาด้านใดบ้างจะได้ช่วยเหลือ นอกจากนี้ครูยังสำรวจความสามารถ ความสนใจ ทักษะติดต่อกับสิ่งต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมในครอบครัวของนักเรียน

ได้มีผู้กล่าวถึงการจักระบบกิจกรรมรมรุม ซึ่งประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจักระบบกิจกรรมรมรุมได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมรมรุม

จอห์นสัน (Johnson. 1961 : 132) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมรมรุมว่าเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้เข้าใจนักเรียนดีขึ้น และเป็นการช่วยวางแผนให้นักเรียนทั้งกลุ่มหรือรายบุคคลในการกระทำกิจกรรม ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจศักยภาพของตนเอง
 2. เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักวางแผนเลือกและประกอบอาชีพ
 3. ฝึกให้รู้จักการประพฤติปฏิบัติตนเพื่อเป็นพลเมืองดี
 4. ฝึกให้เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- ฮาร์วี (Harvey. 1961 : 23) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของกิจกรรมโฮมรูมว่ามีอยู่

2 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. เพื่อส่งเสริมการบริหารโรงเรียน มีรายละเอียดต่อไปนี้คือ
 - 1.1 เพื่อตรวจสอบการมาเรียน ขาดเรียน
 - 1.2 เพื่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับบ้าน
 - 1.3 เพื่อสื่อสารระหว่างฝ่ายบริหารกับนักเรียน
 - 1.4 เพื่อดูแลระเบียบวินัยนักเรียน
2. เพื่อแนะแนวนักเรียน โดยครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้
 - 2.1 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา
 - 2.2 เพื่อจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพ และการปรับตัวด้านสังคม
 - 2.3 เพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
 - 2.4 เพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

สุรินทร์ สรสิริ (2509 : 69 - 70) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ไว้ว่า

1. เพื่อส่งเสริมและช่วยให้ครูประจำโฮมรูมกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ครูและนักเรียนจะต้องรู้หน้าที่ของตน สภาพบรรยากาศของโฮมรูมจะต้องเป็นไปอย่างเช่นที่บ้านของเด็ก ๆ เช่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. เพื่อช่วยกล่อมเกลานิสัยใจคอตลอดจนกิริยามารยาทของเด็กวัยรุ่นหนุ่มสาวให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ
3. เพื่อช่วยให้งานด้านบริหารของโรงเรียนบังเกิดผลดี ถึงแม้ว่าหน้าที่อันสำคัญของโฮมรูมเกี่ยวกับการแนะแนวก็ดี แต่ว่าโฮมรูมย่อมช่วยเหลืองานด้านบริหารได้เป็นอย่างดี เช่น การตรวจสอบ เวลามาเรียน การอ่านประกาศของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ เป็นต้น

4. เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรักดีต่อโรงเรียน ครูจะต้องทำความเข้าใจกับนักเรียนว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของโรงเรียน นักเรียนจึงจะเกิดความรักดีต่อโรงเรียน ซึ่งอาจแสดงออกโดยการช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน

5. เพื่อการรับใช้โรงเรียนด้านการแนะแนว ซึ่งต้องอาศัยโรหมรุมที่เกี่ยวกับการแนะแนวทั่ว ๆ ไป ซึ่งไม่ต้องใช้เทคนิคพิเศษ กิจกรรมของโรหมรุมทางด้านการแนะแนวมีดังนี้

- 5.1 การแนะแนวการเรียน
- 5.2 การแนะแนวอาชีพ
- 5.3 การแนะแนวส่วนตัว
- 5.4 การแนะแนวทางสังคม
- 5.5 การแนะแนวทางศีลธรรมจรรยา

6. เพื่อใช้โรหมรุมเป็นเสมือนบ้านของนักเรียน ครูจะต้องทำโรหมรุมให้มีสภาพเหมือนบ้าน บรรยากาศ และอื่น ๆ จะต้องเป็นไปเช่นเดียวกับสภาพของนักเรียน โรหมรุม คือ ห้องที่มีสภาพเหมือนบ้านที่ดีของนักเรียน โรหมรุมเป็นชุมชนน้อย ๆ ที่ครูและนักเรียนปฏิบัติตนต่อกันด้วยวิธีการประชาธิปไตย และมีสภาพเป็นบ้านของนักเรียนที่โรงเรียน

เดิมทีกิจกรรมโรหมรุมเป็นเพียงการแจ้งให้นักเรียนทราบกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ต่อมากิจกรรมโรหมรุมได้ขยายกว้างขวางออกไปมาก ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของการศึกษาในปัจจุบัน โดยให้ดำเนินการรวมเอาเรื่องของการแนะแนวเข้ามาเกี่ยวข้อง และจัดให้นักเรียนในรูปของการแนะแนวหมู่ (Group Guidance) ดังนั้นเวลาของโรหมรุมในปัจจุบันจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของบริการแนะแนว จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมโรหมรุมจึงสอดคล้องและสัมพันธ์กับการจัดบริการแนะแนว ดังจุดมุ่งหมายที่ พงษ์พันธ์ พงษ์โรสภา (2522 : 185) ได้กล่าวถึงโรหมรุมว่ามีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ทางด้านการเรียน สังคม การปรับตัว เป็นต้น
2. เพื่อช่วยให้งานแนะแนวของโรงเรียนได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะจะทำให้มีโอกาสจัดการแนะแนวเป็นกลุ่ม หรือให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษต่อไป

3. เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความอบอุ่นทางใจที่ครูโหมโรงมาดูแลใกล้ชิดหรือคอยให้คำปรึกษา

4. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกัน การร่วมมือให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รู้จักวิธีการปรับตัวในสังคม อันเป็นแนวทางแห่งประชาธิปไตย

5. ช่วยทำงานด้านบริการของโรงเรียนดำเนินไปด้วยดี ทำให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจโรงเรียนของตนที่ดีขึ้น และให้ความร่วมมือแก่ทางโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

ประเสริฐ ชูสิงห์ (2525 : 184 - 185) ให้แนวคิดของการจัดกิจกรรมโหมโรงว่ามีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อช่วยทำงานด้านบริหารของโรงเรียนบังเกิดผลในทางที่ดี เพราะครูประจำชั้นจะได้ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องเรื่องระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนให้เด็กเข้าใจและปฏิบัติตาม เป็นทางช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียน พร้อมกันนั้นก็เกิดความรู้สึกว่าตนนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนด้วย

2. เพื่อช่วยในการเสริมสร้าง และพัฒนานักเรียนให้มีความงอกงามในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะโหมโรงเปิดโอกาสให้ครูสามารถช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเด็ก เช่น ด้านการเรียน การปรับปรุงบุคลิกภาพ การปรับตัวเข้ากับสังคม การเลือกอาชีพ การมีความรอบรู้ในเหตุการณ์ปัจจุบัน การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน การมีนิสัยที่ดีในการเรียน และเรื่องอื่น ๆ เป็นต้น

3. เพื่อช่วยทำงานแนะแนวของโรงเรียนเกิดประโยชน์อย่างจริงจัง ทั้งนี้เพราะครูโหมโรง มีโอกาสใกล้ชิดดีกว่าครูอื่น ๆ เนื่องจากมีเวลาใกล้ชิดนักเรียนมากกว่าครูอื่น ๆ เข้าใจและรู้สภาพความเป็นไปของนักเรียนได้ดี ครูโหมโรงจึงมีโอกาสดำเนินการแนะแนวเป็นรายบุคคลแก่นักเรียนที่มีปัญหาได้ทันทั่วถึง และอาจช่วยในการแนะแนวได้มากด้วยเช่นกัน

4. เพื่อช่วยส่งเสริมให้ครูประจำชั้นกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ครูและนักเรียนจะได้เรียนรู้หน้าที่ของตน และมีพันธะต่อกันอย่างที่ผู้ใหญ่และเด็กพึงปฏิบัติต่อกันที่บ้าน สภาพบรรยากาศของโหมโรง ควรเป็นไปอย่างที่บ้านของเด็ก กล่าวคือ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

5. เพื่อให้ครูและนักเรียนได้ใช้โหมโรงเป็นเสมือนบ้านของนักเรียนที่โรงเรียนอันอบอุ่นไปด้วยบรรยากาศ วิธีการปฏิบัติ และสิ่งอื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดความเป็นกันเอง เห็นอกเห็นใจและ

เข้าใจซึ่งกันและกัน ทั้งครูและนักเรียน และในหมู่นักเรียนด้วย romeo จึงเป็นเสมือนชุมชนน้อย ๆ ที่ครูและนักเรียนปฏิบัติต่อกันด้วยวิธีการประชาธิปไตย รวมทั้งกล่อมเกลานิสัยใจคอ ตลอดจน กิริยามรรยาทของนักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป

สตีลตัน วงศ์สวรรค์ (2525 : 238) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของกิจกรรม romeo ว่า

1. ช่วยให้นักเรียนได้ตระหนักถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อโรงเรียน
2. ช่วยงานด้านบริหารงานโรงเรียน แจกจ่ายสิ่งของโรงเรียน แจกจ่ายสิ่งต่าง ๆ ของโรงเรียน ประกาศระเบียบ กฎ ข้อบังคับให้นักเรียนทราบ และกลับกันก็คือ รายงานผลการมาเรียน การขาดเรียนของนักเรียนให้ฝ่ายปกครองทราบ เป็นการช่วยงานบริหารของโรงเรียนให้บังเกิดผลดี ทำให้นักเรียนเข้าใจโรงเรียนของตนเองดี เห็นความสำคัญของโรงเรียน รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และให้ความร่วมมือแก่ทางโรงเรียน
3. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่ ให้เข้าใจขอบเขตหน้าที่ สิทธิความรับผิดชอบ และฝึกความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียน เพราะการที่นักเรียนได้เข้ามา ร่วมกิจกรรมของ romeo จะต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำงานช่วยเหลือร่วมมือกัน เคารพในความคิดเห็น ของกันและกัน ได้กล่อมเกลานิสัย กิริยามรรยาทไปด้วย
4. ช่วยสร้างและรักษาความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแก่นักเรียนในโรงเรียน ในอันที่จะ ร่วมมือกันผดุงและสร้างชื่อเสียงแก่โรงเรียน และรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน
5. ช่วยเน้นให้เห็นความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดบริการ
6. ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักใช้ความคิดเห็นที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนและ แสดงความคิดเห็น ตลอดจนเปิดโอกาสให้ระบายความคับข้องใจ
7. ทำให้นักเรียนเกิดความอบอุ่นใจ มีที่พึ่งอย่างน้อยก็มีครู romeo เป็นที่ปรึกษาใกล้ชิด
8. เพื่อพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียน สังคม บুদ্ধิมนิสัยที่ดี การปรับตัว ความประพฤติ ความรับผิดชอบ เสริมสร้างวินัยในตนเอง

ผกา บุญเรือง (2530 : 112) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม romeo ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้นักเรียนได้ตระหนักถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อโรงเรียน

2. เพื่อช่วยทำงานด้านบริหารของโรงเรียนบังเกิดผลดี เพราะโฮมรูมใช้เป็นที่พักตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน แจ้งระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน ประกาศและแจ้งกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้โฮมรูมย่อมช่วยเหลือส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจโรงเรียนของตนได้ดี เป็นการช่วยให้นักเรียนเห็นความสำคัญของโรงเรียนและเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน

3. เพื่อช่วยในการเสริมสร้างและพัฒนานักเรียน เพราะโฮมรูมเปิดโอกาสให้ครูได้สามารถช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ทั้งสิ้น เช่น การช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน การช่วยเหลือพิเศษแก่นักเรียนที่เรียนดี เพื่อจัดหาข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนพัฒนาขึ้นทุกด้าน การปรับบุคลิกภาพ การปรับตัวให้เข้ากับสังคม การเลือกอาชีพ การมีความรู้ในเหตุการณ์ปัจจุบันและเรื่องอื่น ๆ

4. เพื่อช่วยทำงานแนะแนวของโรงเรียนเกิดประโยชน์อย่างจริงจัง โดยที่โฮมรูมจะเปิดโอกาสให้ครูได้จัดการแนะแนวเป็นหมู่ และการแนะแนวเป็นรายบุคคลแก่นักเรียนที่มีปัญหา และมีความต้องการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการเรียน อาชีพ สังคม เรื่องส่วนตัว สันทนาการ ศิลธรรม จรรยา จึงนับได้ว่า โฮมรูมได้มีส่วนทำงานร่วมกับการแนะแนวของโรงเรียน ซึ่งมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนโดยตรง

5. เพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนดีขึ้น ครูและนักเรียนจะต้องรู้หน้าที่ของตนและมีพันธะต่อกัน อย่างที่ผู้ใหญ่และเด็กพึงมีต่อกันที่บ้าน สภาพและบรรยากาศของโฮมรูมควรเป็นไปอย่างที่บ้านของเด็ก กล่าวคือ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือกัน เห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นต้น

6. ส่งเสริมการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม อันเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการ และนำไปสู่การเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป

กรมวิชาการ (2532 : 55) กำหนดจุดประสงค์ของกิจกรรมโฮมรูมไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ครูได้พบนักเรียนของตนอย่างใกล้ชิด และใช้เวลาให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่และมีเป้าหมาย นอกเหนือจากการสอนปกติ

2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ได้รับประสบการณ์ เพิ่มมากขึ้นจากการเรียนปกติ

3. เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

อุษณีย์ เย็นสบาย (2533 : 51) ให้ความสำคัญในเรื่องวัตถุประสงค์ของโรงเรียนดังนี้

1. เพื่อช่วยให้งานด้านบริหารของโรงเรียนเกิดผลดี เพราะในด้านการบริหารโรงเรียนจะใช้เป็นที่ตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน แจ้งระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน ประกาศและแจ้งกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจโรงเรียนของตนดียิ่งขึ้น เป็นทางช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียน พร้อมกันนั้นก็เกิดความรู้สึกว่าตนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนอีกด้วย
2. เพื่อช่วยในการเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความงดงามในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ทั้งสิ้น เช่น กวดวิชาให้แก่เด็กที่เรียนไม่ทัน หรือเรียนอ่อนเป็นพิเศษ จัดปรับปรุงบุคลิกภาพของนักเรียน สร้างนิสัยที่ดีในการเรียนและเรื่องอื่น ๆ
3. เพื่อทำให้งานแนะแนวของโรงเรียนเกิดประโยชน์อย่างจริงจัง เพราะการโรงเรียนเป็นการที่ครูได้ใช้การแนะแนวแก่นักเรียนที่มีปัญหา และมีความต้องการด้านต่าง ๆ นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้เกิดการแนะแนวเป็นรายบุคคลอีกด้วย
4. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน นักเรียนจะเรียนรู้หน้าที่ของตน มีพันธะต่อกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือกัน เห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
5. เพื่อให้ครูและนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการที่จะอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย รวมทั้งเป็นที่ช่วยกล่อมเกลานิสัยใจคอ ตลอดจนกิริยามารยาทของนักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป

พกา แสงสุวรรณ (2534 : 279) กล่าวถึง การจัดชั่วโมงโรงเรียน มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และความเจริญงอกงามของเด็กทุก ๆ ด้าน ตามปรัชญาการศึกษาแผนใหม่ ได้แก่ สติปัญญา คุณธรรม สมรรถภาพ และพลานามัย
2. เพื่อให้บริการแก่ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน หรือบิดามารดาของเด็กเกี่ยวกับความเป็นไปของเด็กในโรงเรียน
3. เพื่อให้บริการทุก ๆ ด้านแก่นักเรียน
4. เพื่อฝึกประสบการณ์ตรงให้แก่เด็ก ในด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และประชาธิปไตย
5. เพื่อส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ให้เด็กได้รู้จักแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

6. เพื่อให้เด็กมีสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน ครู อาจารย์ และเพื่อน ๆ
7. เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ดำรงไว้ในสิ่งที่เป็เอกลักษณ์ของชาติ
8. เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม รู้จักเสียสละ
9. เพื่อแนะนำเด็กเตือนในด้านความประพฤติการปฏิบัติตน และรับทราบกิจกรรมต่าง ๆ

ของโรงเรียน

กล่าวโดยสรุปจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมโฮมรูม ก็คือ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความอบอุ่นทางใจ ได้รู้จักใช้ความคิดที่เหมาะสม ได้แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็น ได้ทราบเรื่องราวต่าง ๆ ที่นักเรียนควรจะทราบ ได้มีความรู้ ได้ประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นจากการเรียนปกติ ได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเรียน ด้านสังคม อารมณ์ และการปรับตัวอย่างเหมาะสม ได้รู้จักและมีทักษะในการทำงานร่วมกัน ได้ตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อโรงเรียน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความงอกงามอย่างมีบูรณาการ ได้รับประสบการณ์ด้านอาชีพ ได้เรียนรู้วิธีการที่จะอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย และมีความสัมพันธ์อันดีกับครู-อาจารย์ที่ปรึกษา อีกทั้งเพื่อให้งานต่าง ๆ เช่น งานบริหาร งานแนะแนว งานโครงการต่าง ๆ เกิดผลดียิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อนักเรียน

ประโยชน์ของกิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนและอาจารย์ที่ปรึกษา เพราะช่วยให้การจัดกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การบริหารงานของโรงเรียน การแนะแนว ประสบความสำเร็จอีกด้วย ซึ่ง กิตติมา ศตะนาวิน (2538 : 14 - 15) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลที่มีคุณค่า ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว เพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับตน ช่วยให้เกิดความมั่นใจในการที่จะกระทำตามที่ได้ตัดสินใจมากขึ้น
 2. ช่วยให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครู กล่าวที่จะปรึกษาหารือกับครูเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
 3. ช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง ให้มีลักษณะที่พึงประสงค์มากขึ้น
- เพื่อจะได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี ต่อครู ต่อเพื่อน ต่อโรงเรียน และต่อสังคม
 5. ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเองอย่างแท้จริง ยอมรับตนเองตามสภาพที่เป็นจริง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีต่อไป
 6. ช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้มีโอกาสดูแลกับนักเรียนเป็นกลุ่มอย่างใกล้ชิด และทั่วถึงมี โอกาสให้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์
 7. ช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้มีโอกาสดำเนินการแนะแนวต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างรวดเร็วและครบถ้วนทุกคน
 8. ช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้ทราบถึงความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และความ ถนัดของนักเรียนแต่ละคนอย่างถูกต้อง อันเป็นประโยชน์ต่อการเลือกแผนการเรียน และการจัด บริการแนะแนวอื่น ๆ ต่อไป
 9. ช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนที่มีปัญหาในด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้แก้ไขปัญหานั้นได้ทัน ก่อนที่จะสายเกินไป
 10. ช่วยลดปัญหาความประพฤติของนักเรียน ทำให้ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการผิดระเบียบวินัย และกฎข้อบังคับของโรงเรียน ช่วยให้งานปกครองนักเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี
- ประเสริฐ ชูสิงห์ (2538 : 23 - 24) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของโฮมรูม ซึ่งแยกเป็น ส่วนใหญ่ ๆ ได้ 3 ส่วน ดังนี้
1. ในด้านบริหาร ครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูม สามารถใช้โฮมรูมเป็นที่
 - 1.1 ตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน
 - 1.2 ชี้แจงนโยบาย ระเบียบ และข้อบังคับของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ
 - 1.3 ชี้แจงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะมีขึ้นในโรงเรียน
 - 1.4 ชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ภายในห้องเรียน
 2. ในด้านการเรียนและการเสริมหลักสูตร ครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูมสามารถใช้ โฮมรูมเป็นที่
 - 2.1 ฝึกให้นักเรียนให้รู้จักอ่านหนังสือ รู้จักค้นคว้า และอ่านข่าวสารต่าง ๆ
 - 2.2 ฝึกให้นักเรียนเฝ้าหาความรู้ และสนใจเหตุการณ์รอบตัว ติดตามทราบข่าว ความเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ

2.3 นักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นผู้มีควมรับผิดชอบให้กล่าวพูด กล่าวแสดงความคิดเห็น รู้จักคิดในทางสร้างสรรค์ ให้มีนิสัยที่ดีในการเรียน

2.4 ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน เช่น พัฒนาการของบุคลิกภาพ การสังคม การอาชีพ เหตุการณ์ปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

3. ในด้านการแนะแนว ครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูมสามารถใช้โฮมรูมเป็นที่สำหรับแนะแนวหมู่ ุ้โดยจัดในรูปแบบต่าง ๆ กัน ตามเทคนิค และวิธีการของการแนะแนวหมู่ตามหัวข้อเรื่องต่าง ๆ เช่น การอนามัยสุขภาพ หลักโภชนาการที่ถูกต้อง การเตรียมตัวสอบ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ฯลฯ

หลักการจัดกิจกรรมโฮมรูม

คมเพชร จัตรสุภกุล (2523 : 73 - 74) ได้เสนอหลักการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อเป็นแนวทางในการจัด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดโฮมรูมในห้องเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าโครงการนี้เป็นส่วนสำคัญที่อำนวยความสะดวกให้กับทั้งนักเรียน และโรงเรียนด้วย

2. การจัดสรรเวลาให้กับกิจกรรมโฮมรูมอย่างเพียงพอ ในบางโรงเรียนใช้เวลาประมาณ 20 - 30 นาที ของทุกวันเพื่อทำโฮมรูม บางแห่งจัดเพียงเดือนละ 1 ครั้งเท่านั้น แต่ถ้าจะให้การทำโฮมรูมมีประสิทธิภาพก็ควรจะให้เวลาประมาณ 45 นาที เพราะกิจกรรมแต่ละครั้งควรใช้เวลาให้เหมาะสม ถ้าใช้เวลามากหรือน้อยไปจะทำให้กิจกรรมไม่ได้ผล ดังนั้นอาจจะทำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3. การคัดเลือกบุคคลทำงานด้านโฮมรูม การที่จะจัดให้ครูรับผิดชอบการทำโฮมรูมนั้นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม เช่น เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความยืดหยุ่น มีความคล่องตัว มีความสามารถในการทำงานร่วมกับกลุ่ม ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะต้องมีการฝึกฝนบ้าง นอกจากการคัดเลือกบุคคลเข้าทำหน้าที่แล้ว ก็มีความจำเป็นต้องพิจารณาว่า ผู้ที่ได้รับคัดเลือกจะมีเวลาให้กับกิจกรรมนั้นหรือไม่ ถ้ามีจำนวนชั่วโมงสอนมากเกินไป ก็ควรจะลดบ้างตามความเหมาะสม

4. การตั้งจุดมุ่งหมายของโฮมรูม ควรจะได้รับการพิจารณาจากบุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันว่า จะทำอะไรบ้างเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ นอกจากนี้แล้วควรจะให้การอบรม และฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการทำงานกับโฮมรูม

5. การวางโครงการและแผนจะต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ดังนั้นก่อนจะวางโครงการควรจะได้รับการพิจารณาอย่างละเอียดว่า ในระดับใดเด็กต้องการอะไร เช่น ถ้าเด็กต้องการแสดงออก ครูก็จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสม

6. การจัดโครงการโฮมรูมควรจะกระทำให้ประสบความสำเร็จอย่างสูงสุด ดังนั้นบุคลากรจึงมีความสำคัญในการรับผิดชอบเป็นอย่างมาก การให้ครูรับผิดชอบเด็กกลุ่มใดแล้ว ควรจะให้รับผิดชอบต่อกันไปด้วย เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมติดต่อกันไป การเริ่มต้นใหม่หลังจากเปลี่ยนครูโฮมรูมอาจจะต้องเริ่มสร้างความสัมพันธ์ใหม่ และมีความลำบากในเรื่องการปรับตัว

นอกจากนี้ จำเนียร ช่วงโชติ (2517 : 336) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหลักการที่สำคัญ ๆ เพื่อที่จะให้การจัดกิจกรรมโฮมรูมได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนี้

1. โรงเรียนควรต้องจัดเวลาให้เป็นของนักเรียนระยะใดระยะหนึ่ง แล้วให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการ และรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนในชั้นของตน

2. เวลาที่จัดสำหรับโฮมรูม ต้องคำนึงถึงว่าเป็นเวลาของนักเรียนจริง ๆ และต้องใช้เวลาเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ต่อความงอกงามของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน

3. ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง ครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูมควรต้องมีการเตรียมตัววางแผนล่วงหน้าก่อนเสมอ เพื่อจะช่วยให้กิจกรรมโฮมรูมได้บังเกิดผลดีแก่นักเรียนทุกประการ และถ้าได้มีการวางแผนร่วมกับนักเรียนได้ยิ่งดี เพราะจะทำให้ได้กิจกรรมที่มีความหมาย สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของนักเรียนโดยแท้จริง

4. ให้นักเรียนได้มีโอกาสพบครูที่เขาใกล้ชิดที่สุด คือ ครูโฮมรูมหรือครูประจำชั้น เพื่อทำการปรึกษาหารือ ขอความช่วยเหลือและเรียนรู้การปรับตัว บุคลิกภาพ ตลอดจนการเรียนรู้การดำรงชีวิตของตนเอง ทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่ได้มีสอนในชั่วโมงเรียน

5. เปิดโอกาสให้ครูประจำชั้นและนักเรียน ได้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยที่สภาพและบรรยากาศของเวลาโฮมรูมต้องเป็นไปอย่างเช่นที่บ้านของเด็ก กล่าวคือ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความพยายามที่จะเข้าใจกัน ให้ความร่วมมือกัน เห็นอกเห็นใจ เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

6. ครูผู้ดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม จะต้องทำตนเป็นผู้ที่เห็นอกเห็นใจนักเรียน อยากรู้เกี่ยวกับนักเรียนจริง ๆ ให้ความรู้ในสิ่งที่เขาต้องการ พยายามกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออกให้มากที่สุด ทั้งในด้านความคิดเห็น ความคิดริเริ่ม ความกล้าในการพูด และความรู้สึกที่ต้องการระบายออก

7. ควรหาทางกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดจัดโปรแกรมกิจกรรมต่าง ๆ ในเวลาโฮมรูม และมอบหมายรับผิดชอบให้นักเรียนได้ทำงานในกิจกรรมนั้น ๆ ตามความถนัด และความสนใจ ซึ่งจะช่วยให้กิจกรรมเหล่านั้นมีความหมาย และเกิดคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน

8. ไม่ควรใช้วิธีปาฐกถา อบรม ซึ่งแรงให้บ่อยนัก ต้องพิจารณาความจำเป็นเท่านั้น เพราะหลักการแนะแนวหมู่ และการโฮมรูมนั้น นักเรียนต้องมีส่วนร่วมอภิปราย ออกความคิดเห็นในการหาทางแก้ปัญหาและปฏิบัติร่วมกัน ครูเป็นแต่เพียงช่วยควบคุมการดำเนินการ และเป็นทีปปรึกษาเพื่อให้งานได้บรรลุจุดประสงค์เป็นสำคัญเท่านั้น

9. ครูประจำชั้นที่ทำหน้าที่ครูโฮมรูม ควรจะมีสมุดบันทึกกิจกรรมโฮมรูมประจำวันไว้ เพื่อจะช่วยให้การดำเนินการเป็นผลดีมีความมุ่งหมาย และในวันสิ้นสุดสัปดาห์ควรบันทึกสรุปความคิดเห็นหรืออุปสรรคต่าง ๆ ไว้ในสมุดนั้นด้วย สำหรับจะได้นำมาอภิปรายร่วมกับครูคนอื่น ๆ เพื่อดำเนินการปรับปรุงกิจกรรมโฮมรูมให้เหมาะสม และใช้ได้ดีกับนักเรียนในครั้งต่อไป และเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับครูคนอื่น ๆ ที่สนใจ และจะจัดกิจกรรมโฮมรูมให้แก่นักเรียน

ส่วนหลักการโฮมรูมของ พนม ลีมาอารีย์ (2533 : 159) มีดังนี้

1. ผู้บริหารจะต้องแต่งตั้งครูโฮมรูมประจำกลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่ม ตั้งแต่วันแรกทีมนักเรียนได้เข้ามาเรียน

2. เพื่อให้โครงการจัดกิจกรรมโฮมรูมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรจะได้แต่งตั้งหัวหน้าครูแนะแนวทำหน้าที่ประสานงาน และวางโครงการกิจกรรมโฮมรูมตลอดภาคเรียน และทั้งปีการศึกษา และทำรายละเอียดของการจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง

3. สำหรับจำนวนนักเรียนในแต่ละโฮมรูม ควรมีจำนวนไม่มากนัก ประมาณ 25-45 คน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ครูโฮมรูมได้รู้จัก และให้ความสนิทสนมกับนักเรียนทุกคนได้อย่างทั่วถึง และควรจะได้ติดตามนักเรียนไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งนักเรียนสำเร็จการศึกษา

4. ครูโฮมรูมไม่ควรใช้วิธีการอบรมชี้แจงนักเรียนบ่อยครั้งจนเกินไป แต่ควรจะได้ใช้วิธีการแนะแนวหมู่หรือกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสนใจและ เกิดความสนุกสนาน

สำหรับกรมวิชาการ ซึ่งให้ความหมายของกิจกรรมโฮมรูมว่าเป็นวิธีการจัดกิจกรรม
แนะแนวในห้องเรียน และได้เสนอแนะหลักการจัดกิจกรรมแนะแนวในห้องเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพ
ชีวิต (2537 : 8 - 13) สรุปได้ดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและธรรมชาติของเด็ก ทั้งนี้
เพราะนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อารมณ์รุนแรงผิดปกติ ไม่คงที่ ต้องการความ
รัก ความเห็นใจและคำแนะนำที่เหมาะสมจากผู้ใหญ่ เด็กวัยรุ่นในโรงเรียนมัศึกษามักจะมีปัญหา
การปรับตัวและใช้วิธีแก้ปัญหาไม่ถูกต้องและเหมาะสม เช่น การปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศไม่ได้ ไม่
รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีพฤติกรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม เป็นต้น
2. กิจกรรมที่ต้องสนองจุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษา จุดหมายของหลักสูตรมัธยม
ศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อ สามารถเลือกแนวทาง
ที่จะหาประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบประชาธิปไตย
ในมัธยมศึกษาตอนต้นมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะเพียงพอที่จะเลือก และตัดสินใจประกอบสัมมาชีพ ทำงาน
ร่วมกับผู้อื่นได้มีนิสัยในการปรับปรุงงานของตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชนและครองชีวิต
ได้ โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลายมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนา เขาว่าปัญญา
มีความรู้และทักษะ เฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้วย
แนวทางและวิธีการใหม่ ๆ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์
3. จัดกิจกรรมเพื่อเด็กทุกคน และครอบคลุมเนื้อหาด้านการพัฒนาตนเอง การศึกษา
และอาชีพ โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อนักเรียนทุกคน มิใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหา เพราะ
การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายทั้งป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนมีความเจริญ
งอกงามในทุก ๆ ด้าน
4. ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยครูแนะแนวทำหน้าที่ประสานงาน
โรงเรียนควรยึดถือเป็นหลักการว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นหน้าที่รับผิดชอบของครูทุกคนที่จะต้องให้
ความร่วมมือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมดำเนินไปด้วยความสะดวกและมีประสิทธิภาพ
ส่วนการดำเนินกิจกรรมควรเป็นหน้าที่ของครูแนะแนว ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น โรงเรียนควร
ดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ประชุมชี้แจง แจกเอกสารให้ครูทุกคนในโรงเรียนทำความเข้าใจ

เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม ตลอดจนผลที่นักเรียนและครูจะได้รับจากกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรทุกฝ่าย

5. ในการจัดกิจกรรมแนะแนวควรยึดหลักของจิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น ให้นักเรียนรู้ด้วยการกระทำ การเรียนรู้คือชีวิต ไม่ใช่เป็นการเตรียมเพื่อชีวิต การเรียนรู้เป็นกระบวนการไม่ใช่ผลผลิต วิธีการเรียนรู้สำคัญกว่าเนื้อหา และการเรียนรู้จากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย

สำหรับ ฮาร์วีย์ (Harvey. 1961 : 34) ได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมโร้มรูม ดังต่อไปนี้ คือ

1. ชี้แจงจุดมุ่งหมาย ขอบข่าย ขั้นตอนการดำเนินการกิจกรรมโร้มรูมแก่บุคลากรในโรงเรียนให้มีความเข้าใจตรงกัน
2. จัดกิจกรรมโร้มรูมให้สอดคล้องกับความสนใจ และลักษณะผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมโร้มรูมไม่ให้ซ้ำซ้อนกับกิจกรรมอื่นในโรงเรียน
4. มีการวางแผนการจัดกิจกรรมล่วงหน้า โดยมีจุดมุ่งหมายที่เด่นชัด มีกิจกรรม และอุปกรณ์ที่เหมาะสม กับทั้งมีการประเมินผล
5. มีการประสานงานการจัดกิจกรรมโร้มรูม

จะเห็นว่าหลักสำคัญของการจัดกิจกรรมโร้มรูมให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีความจำเป็นต้องมีการเตรียมการเป็นอย่างดี ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการจากครู-อาจารย์หลาย ๆ ฝ่าย แต่งตั้งครู-อาจารย์ เพื่อทำหน้าที่ในช่วงเวลาโร้มรูม แต่งตั้งครูหัวหน้าระดับชั้น ประชุมพิจารณาการตั้งจุดมุ่งหมายของโร้มรูมร่วมกัน มีการวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงโร้มรูม โดยคำนึงถึงความต้องการ และความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละระดับชั้น เปิดโอกาสให้ครูทุกคนและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการจัดแผนกิจกรรมโร้มรูม จัดให้มีโครงการกิจกรรมโร้มรูมในแต่ละปี และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมอยู่เสมอ มีการจัดการที่ดีเพื่อให้ครูโร้มรูมปฏิบัติงานอย่างสะดวก และผู้บริหารให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ บุคลากร การพัฒนาบุคลากร เป็นต้น

เวลาสำหรับจัดกิจกรรมโร้มรูม

มิลเลอร์ (Miller. 1960 : 156) ได้สำรวจพบว่าโรงเรียนต่าง ๆ จัดช่วงเวลาสำหรับกิจกรรมโร้มรูมไว้ดังนี้คือ

1. จัดในเวลาเรียน
2. เวลาการจัดกระจายกันออกไป ตั้งแต่ทุกวันจนถึงสัปดาห์ละครั้ง
3. มักนิยมจัดในช่วงเช้า

ธีรวิทย์ ประทุมณพรัตน์ (2526 : 155) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมโฮมรูมของหลาย ๆ โรงเรียนและได้ให้ข้อสังเกตสรุปได้ว่า โรงเรียนต่าง ๆ จัดเวลาสำหรับกิจกรรมโฮมรูม 3 แบบ คือ การจัดนอกเวลาเรียนเฉพาะตอนเช้า 15-20 นาทีของทุก ๆ วัน การจัดนอกเวลาเรียนวิชาเฉพาะตอนเย็น 15-20 นาทีของทุก ๆ วัน และการจัดของทั้งเวลาเช้า และเย็นของทุกวัน คือ เช้า 20 นาที และเย็น 10 นาที แต่ส่วนมากนิยมจัดก่อนเข้าเรียนหรือหลังเลิกเรียนทุก ๆ วัน ๆ ละประมาณ 10-15 นาที โดยให้ครูโฮมรูมเข้าพบนักเรียนของตน และจัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนที่ได้เตรียมไว้อย่างดี มีการจัดติดต่อกันไปตลอดทั้งปี มีบางโรงเรียนจัดกิจกรรมโฮมรูมอาทิตย์ละครั้ง ๆ ละประมาณ 1 ชั่วโมง โดยถือเอาวันสุดสัปดาห์ชั่วโมงสุดท้ายเป็นชั่วโมงโฮมรูม

คู่มือแนะแนว กรมวิชาการ (2521) ได้ระบุแนวคิดเกี่ยวกับกำหนดเวลาสำหรับกิจกรรมโฮมรูมไว้ว่า โรงเรียนอาจกำหนดเวลาตอนเช้าก่อนเข้าเรียนวิชาการ หรือตอนบ่ายหลังเลิกเรียนแล้วของทุก ๆ วัน วันละไม่เกิน 20 นาที

อนันต์ อนันตรังสี (2514 : 100) ซึ่งได้กล่าวถึงเวลาสำหรับจัดกิจกรรมโฮมรูมไว้ว่า จัดเวลาสำหรับกิจกรรมโฮมรูมทุก ๆ วัน วันละ 10, 15 หรือ 20 นาที จะจัดตอนเช้าก่อนเข้าเรียนหรือจัดตอนบ่ายก่อนเลิกเรียนก็ได้ หรือจะจัดเช้า 10 นาที และบ่ายอีก 10 นาทีก็ได้ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจสะดวกในการจัดตารางสอน ต้องเว้นระยะเวลาไว้สำหรับกิจกรรมโฮมรูม

วัชร ทรัพย์มี (2518 : 20) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมโฮมรูมว่า เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนี้บางโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมนี้ในช่วงก่อนเข้าเรียน โดยใช้เวลาประมาณวันละ 15 นาที หรือบางโรงเรียนอาจจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละประมาณ 40 ถึง 50 นาที โดยจะจัดขึ้นตอนเช้าหรือเย็นแล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน ถ้าใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพียง 15 นาที จะทำให้การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งคลุมเนื้อหาที่ต้องการได้ยาก จึงเสนอแนะให้จัดสัปดาห์ละ 40 ถึง 50 นาที จะสะดวกกว่า

ในการเลือกกำหนดเวลา และช่วงระยะเวลาสำหรับกิจกรรมโฮมรูมนั้น ถ้าจะให้ดีแล้วผู้บริหารหรือครูใหญ่ของโรงเรียน ควรจะได้ปรึกษาร่วมกับคณะครูในโรงเรียนเสียก่อน เพื่อร่วม

กันพิจารณาเลือกเวลาที่เหมาะสมที่สุด เท่าที่ได้มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมกันมาแล้วในโรงเรียนต่าง ๆ ของบ้านเรา มีการจัดแตกต่างกัน ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียน และความต้องการร่วมกันของคณะครู

ส่วนการจะจัดให้มีกี่ครั้งในหนึ่งสัปดาห์ และครั้งหนึ่ง ๆ ใช้เวลาเท่าใดนั้นได้มีการปฏิบัติที่ต่างกันอยู่มาก บ้างก็จัดทุกวันในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน หรือตอนเย็นหลังเลิกเรียนเวลาใดเวลาหนึ่งประมาณวันละ 10-20 นาที บางโรงเรียนที่ใช้ประโยชน์ของโฮมรูมหนักไปในการแนะแนว โดยเฉพาะ ก็อาจจัดเวลาโฮมรูม สองครั้งหรือสามครั้งในหนึ่งสัปดาห์ กำหนดเวลาครั้งละ 30 นาที บางโรงเรียนอาจจัดเวลาโฮมรูมสลับไปกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้เวลาตอนเย็นครั้งละประมาณ 30 - 45 นาที

อย่างไรก็ดีมีข้อคิดว่าการจัดแต่น้อยครั้ง และให้มีคุณค่าย่อมดีกว่าการจัดให้มีมากครั้ง แต่ไม่มีคุณค่าแก่การนี้แต่อย่างใดเลย

วิธีการและกิจกรรมที่ควรจัด

คมเพชร นัตรศุภกุล (2529 : 73) ได้แบ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในช่วงเวลาโฮมรูมดังต่อไปนี้

1. การอภิปรายปัญหาทั่วไป กิจกรรมนี้มุ่งจะให้นักเรียนได้พูดถึงปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป โดยอาจจะหยิบยกปัญหาขึ้นมาพูดคุย และให้แต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นต่อปัญหานั้น ๆ การเปิดโอกาสเช่นนี้จะทำให้นักเรียนมีโอกาสรับรู้ทุกข์ และระบายความทุกข์ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลอื่นเข้าใจและยอมรับตนเองมากขึ้น นอกจากนี้นักเรียนที่มีปัญหาแต่ไม่กล้าพูดออกมา ก็จะได้รับประโยชน์ เป็นอย่างมากด้วย
2. การอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียน เมื่อนักเรียนได้เข้ามาอยู่ในโรงเรียนก็อาจจะมีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนได้ ดังนั้นกิจกรรมนี้มุ่งจะให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความรู้สึกเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในโรงเรียน รวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย ครูที่ทำหน้าที่โฮมรูมไม่มีหน้าที่ในการแก้ตัวแทนโรงเรียนหรือผู้บริหาร แต่ต้องเป็นสื่อกลางในการทำความเข้าใจระหว่างนักเรียนและโรงเรียน ปัญหาที่นักเรียนพูดถึงครูควรจะนำไปเสนอโรงเรียน และพิจารณาแก้ไขปัญหานั้นด้วย
3. การอภิปรายเกี่ยวกับโครงการด้านอาชีพ หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของโครงการแนะแนว คือ การช่วยเด็กในเรื่องการเลือกอาชีพ ดังนั้นกิจกรรมโฮมรูมซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของ

การแนะแนวจะมีส่วนช่วยเด็กในเรื่องอาชีพด้วย การอธิบายเรื่องอาชีพขึ้นอยู่กับระดับของนักเรียน เพราะวัยและชั้นเรียนจะตัดสินใจหรือกำหนดว่าเด็กจะพูดถึงปัญหาได้อย่างไร

4. การอธิบายปัญหาด้านสังคม กิจกรรมนี้มุ่งจะให้เด็กมีความเจริญงอกงามทางด้านสังคม โดยที่ครูโฮมรูมจะต้องพยายามรับฟังปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนประสบมา และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ครูช่วยนำการอธิบาย และคอยสรุปแนวความคิดให้ ประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรมนี้ คือ นักเรียนเข้าใจบุคคลในสังคมได้ดีขึ้น และผลที่ตามมาคือทุกคนเข้าใจซึ่งกันและกันนั่นเอง

สำหรับ จำเนียร ช่วงโชติ (2517 : 338) ได้เสนอกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับเป็นแนวทางนำไปดำเนินการใช้ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ประการคือ

1. ในด้านการบริหาร ครูประจำชั้นและครูโฮมรูมสามารถใช้โฮมรูมเป็นที่
 - 1.1 ตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน
 - 1.2 ชี้แจงนโยบาย ระเบียบ และข้อบังคับของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ
 - 1.3 ประกาศและแจ้งกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และสถานที่หน่วยราชการต่าง ๆ นอกโรงเรียนให้นักเรียนทราบ
 - 1.4 แจกจ่ายเอกสาร และหนังสือต่าง ๆ ที่โรงเรียนต้องการให้นักเรียนได้รับ
 - 1.5 ชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ภายในห้องเรียน
 - 1.6 อื่น ๆ
2. ในด้านการเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูมสามารถใช้โฮมรูมเป็นที่
 - 2.1 ชี้แจงเรื่องการสอบและการวัดผล
 - 2.2 ให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียน การวัดผล และได้ตามการเรียนของนักเรียนในวิชาต่าง ๆ
 - 2.3 สอนเพิ่มเติมให้นักเรียนที่เรียนไม่ทันหรือเรียนอ่อน
 - 2.4 ให้ความรู้พิเศษแก่นักเรียนที่เรียนดี
 - 2.5 ให้ความรู้ตลอดจนดำเนินการช่วยในการทบทวนวิชาต่าง ๆ แก่นักเรียนเมื่อใกล้จะสอบ
 - 2.6 ฝึกนักเรียนให้รู้จักอ่านหนังสือ รู้จักค้นคว้า และอ่านข่าวสารต่าง ๆ

2.7 คีตกวีเรียนให้ฝึกหาความรู้ และสนใจเหตุการณ์รอบตัวติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

2.8 คีตกวีเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นผู้มีความรับผิดชอบ กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักคิดในทางสร้างสรรค์ ให้มีนิสัยในการเรียนที่ดี เป็นต้น

2.9 อื่น ๆ

3. ในด้านการแนะแนว ครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูม สามารถใช้โฮมรูมเป็นที่สำหรับการแนะแนวหมู่ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามเทคนิค และวิธีการของการแนะแนวหมู่ตามหัวข้อเรื่องดังนี้

3.1 การอนามัย สุขภาพ หลักโภชนาการที่ถูกต้อง

3.2 การเรียนต่อ การเลือกอาชีพ การเตรียมตัวในการประกอบอาชีพ การเตรียมตัวหางานทำ

3.3 การคบเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง

3.4 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3.5 งานอดิเรกที่นักเรียนสนใจ

3.6 การเป็นลูกที่ดีของครอบครัว

3.7 การปฏิบัติตนในฐานะเป็นสมาชิกของครอบครัว

3.8 การรู้จักสำรวจความสามารถ ความสนใจ และความถนัดตามธรรมชาติของตนเอง

3.9 การเลือกวิชาเรียน

3.10 การแนะแนวเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว เช่น การเงิน ความทุกข์ร้อนต่าง ๆ และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

3.11 การอบรมศีลธรรมจรรยาตลอดจนมารยาทในการเข้าสังคม และการวางแผนในโอกาสต่าง ๆ

3.12 การเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน

3.13 การเล่นกีฬาและการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

3.14 ประชาธิปไตยในห้องเรียน

3.15 การอ่านหนังสือในยามว่าง

3.16 การอ่านหนังสือพิมพ์

3.17 การฟังวิทยุ การดูภาพยนตร์ และโทรทัศน์

3.18 ความร่วมมือในการทำงาน

3.19 การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

3.20 หัวข้อเรื่องอื่น ๆ แล้วแต่ครู และนักเรียนจะวางแผนร่วมกัน

นอกจากนี้ ดวงเดือน พิศาลบุตร (2515 : 109) ได้เสนอกิจกรรมต่าง ๆ ที่ควรจัดในชั่วโมงโฮมรูมเพิ่มเติม คือ

1. การเชิญวิทยากรมาบรรยายในเรื่องที่นักเรียนสนใจ ควรเลือกวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ และประสบความสำเร็จในด้านนั้นจริง ๆ และเป็นผู้ที่สามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้แจ่มแจ้ง มีเหตุผลและตรงตามความเป็นจริง ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปประกอบพิจารณาแก้ปัญหาต่าง ๆ ของเขาได้

2. การกรอกแบบฟอร์ม แบบสอบถามต่าง ๆ แบบทดสอบความถนัด ความสนใจ

3. ออกแบบสอบถาม หรือให้นักเรียนเขียนความคิดเห็นที่ประสงค์จะเสนอแนะ ในด้านการปรับปรุงกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน ครู อาจารย์ และผู้บริหาร

4. เสนอรายงานเกี่ยวกับเรื่องหรือปัญหาที่นักเรียนส่วนมากสนใจให้นักเรียนรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้มาเสนออย่างสั้น ๆ เข้าใจง่ายและพอเหมาะแก่เวลา

สถิติ วงศ์สวรรค์ (2525 : 237 - 238) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมโฮมรูมมีวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. บัณฑิต ทั้งนักเรียนใหม่และนักเรียนที่เลื่อนชั้นใหม่ ต่อจากที่โรงเรียนได้จัดทำใบแล้ว ให้รายละเอียดต่าง ๆ โดยวางแผนร่วมกับฝ่ายบริหาร ครู อาจารย์ และครูแนะแนว เพื่อไม่ก้าวก่ายชั้นสอนกัน

2. รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือบริการแนะแนบบันเทิงไว้ในระเบียบสนทนาให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

3. ติดตามให้ความช่วยเหลือนักเรียนทุกด้าน ให้ความสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยข้อมูลที่รวบรวมไว้ อาจเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลแล้วแต่กรณี ต้องคอยรับทราบปัญหาของนักเรียนของตน ไม่ว่าด้านการเรียน เศรษฐกิจ สังคม ช่วยให้นักเรียนประสบผลดีในการเรียน บรรลุถึง

จุดหมายปลายทาง ช่วยเลือกวิชาเรียน ช่วยให้ผู้รู้ซึ่งถึงคุณประโยชน์ของแต่ละวิชา เข้าใจเกณฑ์ บังคับและหลักสูตร คุณค่าของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ช่วยให้ผู้เข้าใจตนเอง เช่น พื้นความรู้เดิม ความสามารถ ความต้องการ

4. ติดต่อกับผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหว และมีส่วนช่วยนักเรียนอาจไปเยี่ยมบ้าน จดหมายเชิญมาเยี่ยมโรงเรียนหรือร่วมกิจกรรม รายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

พกา แสงสุวรรณ (2534 : 286) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมร้อมรวม ควรเป็นกิจกรรมที่พัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน และกิจกรรมร้อมรวมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ร่วมวางแผนและปฏิบัติตามแผน ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จึงควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ทำให้ครูร้อมรู้จักนักเรียนดีขึ้น เช่น การเรียกชื่อ ตรวจจำนวนนักเรียนที่มาเรียนและขาดเรียน การแนะนำตนเองเพื่อนร่วมห้อง การจัดทาระเบียบระสสม และทะเบียนต่าง ๆ เพื่อทราบประวัติของเด็กเป็นรายบุคคล ตลอดจนครอบครัว

2. เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ และความเข้าใจในการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น การอ่านและอธิบายประกาศต่าง ๆ ของโรงเรียน ข่าวกิจกรรมของโรงเรียน การแจกจ่ายเอกสารและหนังสือที่ทางโรงเรียนต้องการให้นักเรียน และผู้ปกครองได้รับ

3. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ และสุขนิสัยของนักเรียน เช่น การตรวจสุขภาพนักเรียน การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ตรวจความสะอาดของร่างกาย บริการด้านสุขภาพโดยจัดให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์เป็นระยะ ๆ ฉีดวัคซีนป้องกันโรค การให้คำแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ได้แก่ เรื่องอาหาร น้ำดื่ม การพักผ่อน ยาเสพติด ฯลฯ

4. เป็นกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน เช่น

4.1 การสอนพิเศษ ซึ่งช่วยเหลือได้้น 3 ลักษณะ คือ จัดสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching) สำหรับนักเรียนเรียนช้า จัดสอนสูงชัน (Advanced Program) สำหรับนักเรียนเรียนดี การจัดสอนซ่อมเสริมโดยส่วนรวมทั้งชั้นเรียน

4.2 การจัดบรรยายพิเศษจากผู้ทรงคุณวุฒิ

4.3 เข้าร่วมในงานนิทรรศการ

4.4 เยี่ยมชมสถานที่และทัศนศึกษา

5. เป็นกิจกรรมในด้านการแนะแนวให้คำปรึกษา เช่น การคบเพื่อน ความปลอดภัยในท้องถนนและภัยอื่น ๆ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเลือกวิชาและการศึกษาต่อ การฝากออมสินและการธนาคาร การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล

6. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยให้แก่เด็ก เช่น จัดอภิปรายตามหัวข้อที่ตกลงร่วมกัน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นภายในขอบเขตของระเบียบวินัย ฝึกความคิดให้รู้จักคิดและแก้ปัญหา ให้ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบต่าง ๆ

7. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม และแก้ไขความประพฤติของนักเรียน เช่น จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา นิมนต์พระมาแสดงธรรมอบรมหลักธรรมเบื้องต้น ฝึกสมาธิ อบรมความประพฤติ

8. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดห้องเรียน การจัดมุมหนังสือ (Book Corner) การเข้าร่วมและสนับสนุนกิจกรรมทางสังคม และกิจกรรมนอกหลักสูตรของโรงเรียน งานนิทรรศการ งานโยธาของโรงเรียน งานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม งานกุศลและการประกวดต่าง ๆ

9. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน เช่น การเยี่ยมนักเรียนตามบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครอง การเปิดห้องเรียนแก่ผู้ปกครอง (School Open House) การติดตามนักเรียนที่ขาดเรียน

10. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เช่น อบรม และปลูกฝังความสามัคคี ความเสียสละ แก่ทั้งสามสถาบัน ด้วยกำลังใจ กำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญา อบรมและปลูกฝังขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย มารยาทไทย การแสดงความเคารพ อบรมให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ความมีระเบียบวินัยในการแต่งกาย การตรงต่อเวลา การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ การใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง การอนุรักษ์คนตรีนไทย

11. เป็นกิจกรรมที่ช่วยปรับปรุงระเบียบวินัย และนิสัยใจคอของนักเรียน เช่น การเข้าแถวรับประทานอาหาร มารยาทในการรับประทานอาหารและการดื่อกอาหาร วินัยในห้องเรียน การถาม การตอบ การเข้าชั้นเรียน การแสดงความเคารพ การขึ้นรถประจำทาง

12. เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีน้ำใจต่อโรงเรียน เช่น จัดการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน งานรื่นเริงปิดภาคเรียน งานปีใหม่ งานศิษย์เก่า พิธีไหว้ครูประจำปี

13. เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเลือกอาชีพแก่นักเรียน เช่น ทัศนศึกษาโรงเรียนอุตสาหกรรมต่าง ๆ ร่วมออกงานแสดงสินค้า นิทรรศการอาหารไทย เชิญวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มาบรรยาย

14. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีโลกทัศน์กว้างขวาง เช่น นำทัศนศึกษาโครงการแข่งขันกีฬาประเพณี รายงานข่าวต่าง ๆ หน้าชั้นเรียนทั้งข่าวเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม และการเมือง

15. เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนกิจกรรมนอกหลักสูตร และกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน เช่น แนะนำให้เลือกกิจกรรมเสริมวิชา ทบทวนภูมิกิจกรรมนอกหลักสูตร และกิจกรรมทางวิชาการให้นักเรียนนักศึกษา

ฮอปพ็อก (Hoppock. 1959 : 100) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมโฮมรูมกันอย่างจริงจังในโรงเรียนต่าง ๆ ของนครเอ็ดมันตัน ประเทศแคนาดาว่า แผนกศึกษาธิการของนครนี้ได้จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรโฮมรูม (Home-Room Guidance Committee) ขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อแจกจ่ายให้กับโรงเรียนสำหรับครูโฮมรูมได้จัดกิจกรรมเป็นหน่วย ๆ ในลักษณะเดียวกัน ในแต่ละหน่วยบอกความมุ่งหมาย ระยะเวลาที่จัดกิจกรรมที่จัด จำนวนครั้งที่จัดและมีการเขียนหนังสือคู่มือครูโฮมรูมขึ้น เพื่อช่วยเหลือให้ครูโฮมรูมทำกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ระบบกิจกรรมโฮมรูม

การจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นบทบาทหนึ่งของโรงเรียนที่จัดให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียน ได้มีข้อมูล มีความรอบรู้ด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนทางวิชาการ ให้นักเรียนได้เปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้สึกนึกคิด และมีค่านิยมที่เหมาะสม มีความสามารถในการปรับตัว และมีประสบการณ์ในการดำรงชีวิต เป็นต้น

ระบบกิจกรรมโฮมรูม จึงเป็นการจัดองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่กำหนดไว้

รูปแบบของระบบกิจกรรมโฮมรูม

ประเสริฐ ชูสิงห์ (2538 : 46) ได้ศึกษาแนวการจัดระบบการเรียนการสอน ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดระบบกิจกรรม ได้ดังนี้

1. วิเคราะห์นักเรียน และภูมิหลัง
 - 1.1 ระดับชั้นของนักเรียนกลุ่มนั้น
 - 1.2 ความต้องการที่จะพัฒนา
 - 1.3 ปัญหาหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข
 - 1.4 สภาพชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่
 - 1.5 ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อนักเรียน
 - 1.6 ค่านิยม
2. กำหนดจุดประสงค์
 - 2.1 กำหนดจุดประสงค์ในลักษณะของจุดประสงค์ทั่วไป (General Object)
 - 2.2 กำหนดจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับชั้น
 - 2.3 กำหนดจุดประสงค์ให้ครบ 3 ด้าน คือ
 - 2.3.1 พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)
 - 2.3.2 จิตพิสัย (Affective Domain)
 - 2.3.3 ทักษะพิสัย (Psycho - Motor Domain)
3. กำหนดเนื้อหา
 - 3.1 หน่วย
 - 3.2 หัวเรื่อง
 - 3.3 จำนวนคาบแต่ละหน่วย
4. กำหนดวิธีการจัดกิจกรรม
 - 4.1 รูปแบบของวิธีการจัดกิจกรรม
 - 4.2 เป็นกลุ่มใหญ่ทั้งห้องเรียน
 - 4.3 เป็นกลุ่มย่อย

5. เขียนแผนการจัดกิจกรรม

5.1 ชื่อ

5.2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

5.3 เนื้อหา

5.4 กิจกรรม

5.5 อุปกรณ์

5.6 การประเมินผล

6. การเตรียมกิจกรรมอุปกรณ์ และสร้าง เครื่องประเมินผล

6.1 เตรียมกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรม

6.2 เตรียมอุปกรณ์แต่ละแผนการจัดกิจกรรม

6.3 สร้างเครื่องมือประเมินผล

7. ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม

7.1 จัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนการจัดกิจกรรม

7.2 ประเมินผลหลังจากจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละแผน

8. ติดตามผลและปรับปรุง

8.1 ติดตามผลในการจัดดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม

8.2 นำข้อมูลการติดตามผลมาปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ทุกขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภาพยี่งขึ้น

การวางแผนกิจกรรมโฮมรูม

การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นการวางแผนงานการจัดกิจกรรมโฮมรูมไว้ล่วงหน้า เพื่อให้งานการจัดกิจกรรมโฮมรูมบรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีการกำหนดกลุ่มผู้กระทำกิจกรรมโฮมรูม วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ การประเมินผล

การวางแผนกิจกรรมโฮมรูมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องหลายประการ คือ

1. เพื่อช่วยให้ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมโฮมรูมมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง

2. ทำให้ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมโฮมรูมยิ่งขึ้น

3. ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างเหมาะสมรอบคอบ และครบถ้วนทุกด้าน
4. ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จากกิจกรรมโฮมรูมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน

5. ช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะร่วมในกระบวนการของกิจกรรมได้ดียิ่งขึ้น
6. ช่วยให้ผู้ครูมีเวลาเตรียมกิจกรรม และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งทำให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น

7. ทำให้การประเมินผล และติดตามผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8. โรงเรียนจะมีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม จะต้องอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาและทรัพยากร ได้แก่
 - 1.1 ปัญหาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
 - 1.2 กำลังคนในโรงเรียน นอกโรงเรียน
 - 1.3 งบประมาณ
 - 1.4 วัสดุ อุปกรณ์
 - 1.5 สภาพของชุมชน
 - 1.6 ความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครอง
2. การวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ หน่วยเนื้อหา หัวเรื่อง หัวข้อย่อย
3. การวิเคราะห์นักเรียน ได้แก่ อายุ ปัญหาความต้องการ ภูมิหลัง
4. ความคิดรวบยอด ข้อสรุปที่นักเรียนควรได้รับ
5. จุดประสงค์ ได้แก่ จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
6. กิจกรรม แยกเป็น กิจกรรมกลุ่มใหญ่ กิจกรรมกลุ่มย่อย กิจกรรมรายบุคคล
7. อุปกรณ์หรือสื่อประกอบการเรียนรู้ แบบสอบถาม แบบสำรวจ
8. การประเมินผล ได้แก่ การตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ การติดตามผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อเป็นข้อมูลย้อนหลัง

การประเมินผลโครงการกิจกรรมโฮมรูม

โครงการกิจกรรมโฮมรูมก็เช่นเดียวกับโครงการงานอื่น ๆ จะต้องมีการประเมินผลการทำงานเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อศึกษาและตรวจสอบว่าการดำเนินงานของโครงการกิจกรรมโฮมรูมดำเนินตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

ความหมายของการประเมินผลโครงการกิจกรรมโฮมรูม คือ กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าและผลของกิจกรรมโฮมรูม โดยพิจารณาว่ากิจกรรมโฮมรูมที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนเป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ผลงานออกมาเป็นอย่างไร

ความสำคัญของการประเมินผลโครงการกิจกรรมโฮมรูม

1. ช่วยให้เราทราบว่าการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียนมีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงไร
2. มีจุดอ่อน จุดบกพร่องอะไรบ้างที่ควรปรับปรุง
3. ช่วยให้เราทราบว่าโรงเรียนจัดกิจกรรมโฮมรูมให้นักเรียนมีความเหมาะสมเพียงไร

สนองความต้องการของนักเรียนหรือไม่

4. ช่วยให้โรงเรียนมีข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมโฮมรูมให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการประเมินผลโครงการกิจกรรมโฮมรูม

1. เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานของโครงการกิจกรรมโฮมรูมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียนมากน้อยเพียงไร

2. เพื่อนำผลจากการประเมินผลโครงการกิจกรรมโฮมรูมไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดบริการ และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนสนองความต้องการของนักเรียน และมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

3. เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงโครงการกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เทคนิคและ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลโครงการกิจกรรมโฮมรูม

1. การสังเกต
2. การสัมภาษณ์
3. แบบสอบถาม
4. มาตรฐานส่วนประมาณค่า

5. การทดสอบ

6. การสำรวจ

บุคคลที่ควรเป็นผู้ให้ข้อมูล

1. นักเรียนในโรงเรียน
2. บิดามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียน
3. คณะครูในโรงเรียน
4. คณะครูโฮมรูม
5. ผู้บริหารโรงเรียน
6. ผู้บริหารสถานศึกษาที่นักเรียนไปศึกษาต่อ
7. ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมโฮมรูม

ประโยชน์ของการประเมินผลโครงการกิจกรรมโฮมรูม

1. นักเรียนได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียนอย่างเต็มที่
2. กิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. โรงเรียนสามารถปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดบริการ และกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ช่วยให้การประสานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชนเป็นไปด้วยดี และมีความร่วมมือกันมากยิ่งขึ้น
5. ช่วยให้ผู้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน และผู้ปกครองมองเห็นความสำคัญของกิจกรรมโฮมรูม และให้ความช่วยกันดียิ่งขึ้น

แนวในการประเมินผลโครงการกิจกรรมโฮมรูม

1. วัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมีเพียงพอหรือไม่
2. อุปกรณ์เพียงพอหรือไม่
3. อุปกรณ์มีประสิทธิภาพหรือไม่
4. สถานที่มีเพียงพอหรือไม่
5. สถานที่เหมาะสมหรือไม่
6. สำนักงานของโครงการกิจกรรมโฮมรูมมีหรือไม่
7. สำนักงานของโครงการกิจกรรมโฮมรูมมีหรือไม่

8. คลังสำหรับเก็บเครื่องมือหรือแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมมีเพียงพอหรือไม่
9. ครูโฮมรูมมีคุณสมบัติเหมาะสมหรือไม่
10. ครูโฮมรูมมีจำนวนเพียงพอหรือไม่
11. บุคลากรฝ่ายอื่น ๆ ให้ความร่วมมือหรือไม่
12. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือหรือไม่
13. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนหรือไม่ เพียงไร
14. มีโครงการกิจกรรมโฮมรูมหรือไม่
15. มีการประเมินผลโครงการกิจกรรมโฮมรูมหรือไม่
16. มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอหรือไม่
17. กิจกรรมที่จัดมีความเหมาะสมหรือไม่
18. เวลากิจกรรมโฮมรูมที่โรงเรียนจัดให้เพียงพอหรือไม่
19. เวลากิจกรรมโฮมรูมที่โรงเรียนจัดให้มีความเหมาะสมหรือไม่
20. มีการปรับปรุงโครงการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีประสิทธิภาพขึ้นกว่าเดิมหรือไม่

สำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูมนั้น มีการศึกษาค้นคว้าไว้มากนัก มีทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง และมีความเกี่ยวข้องอยู่บ้าง ซึ่งประมวลได้ดังนี้คือ

การวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

แวกเนอร์ (Wagner. 1956 : 88 - 100) พบว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมช่วยให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูกับนักเรียน

แฮร์ริส (Harris. 1956 : 97 - 106) พบว่า กิจกรรมโฮมรูมมีคุณค่าในการพัฒนาบุคลิกภาพ และโครงการนี้จะมีประโยชน์ในแง่ของการแนะนำมากกว่าในแง่ของการบริหารโรงเรียน

ลินคอล์น (Lincoln. 1959) ได้ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมและพบว่า นักเรียนประเมินตนเองว่าได้รับความรู้เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพเพิ่มขึ้น ตลอดจนได้รู้จักตนเองเพิ่มขึ้นจากกิจกรรมนี้

เทร็คเลอร์ (Traxler. 1966) ได้สำรวจกิจกรรมโฮมรูมตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสหรัฐอเมริกา และพบว่า นอกจากโรงเรียนได้จัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อการแนะแนวนักเรียน ยังจัดกิจกรรมนี้เพื่อความสะดวกในการบริหารโรงเรียน เป็นต้นว่า การประกาศข่าวของโรงเรียน การตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน

สำหรับปัญหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมนั้น แมคฟาร์แลนด์ (McFarland. 1963 : 400 - 405) ได้สำรวจพบว่า มีปัญหาต่อไปนี้คือ

1. ผู้จัดไม่มีเวลาพอ
2. ผู้จัดไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของกิจกรรมโฮมรูม
3. ผู้จัดไม่มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมโฮมรูม
4. ผู้จัดขาดการวางโครงการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างเป็นระบบ

วอลเตอร์ (Walter. 1966) สำรวจพบว่า ครูประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพราะครูได้รับมอบหมายให้จัดดำเนินการโดยขาดการฝึกอบรมในเรื่องนี้

การวิจัยภายในประเทศ

สำหรับการวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมโฮมรูมที่มีผู้ศึกษาไว้นั้น ผู้วิจัยสามารถประมวลได้ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2517 มะเตื้อ เสมา (2517 : 56) ได้สำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับกิจกรรมโฮมรูม โดยให้นักเรียนเรียงลำดับความสำคัญของเรื่องที่คิดว่าจำเป็น และเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมปรากฏว่า นักเรียนให้ความสนใจในเรื่องต่อไปนี้ตามลำดับ คือ แนะนำการศึกษาต่อ อบรมความประพฤติ ชี้แจงผลการเรียน เรียนพิเศษ ข่าวที่น่าสนใจ ชี้แจงระเบียบของโรงเรียน แจ้งผลการสอบ เล่านิทาน ตรวจสอบสุขภาพและความสะอาดของร่างกาย

และในปี พ.ศ. 2527 วัชร ทรัพย์มี และคนอื่น ๆ (2527 : 52) ได้ศึกษารูปแบบที่มีประสิทธิภาพของบริการแนะแนวในช่วงเวลาวิสาสะ (Home-Room Activities) โดยศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลจากการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

กิจกรรมโฮมรูมที่ได้จัดดำเนินการในโรงเรียนประถมศึกษา เรียงลำดับจากกิจกรรมที่นักเรียนได้รับในระดับที่มากที่สุดดังนี้

1. อบรมมารยาท และกาลเทศะแก่นักเรียน (การทำความเคารพ การสนทนา การรับประทานอาหาร)
2. ชมเชยนักเรียนที่ทำดีหรือมีความสามารถพร้อมทั้งให้แสดงตน
3. ให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน
4. ให้นักเรียนนำข่าวจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มาอ่านหรือมาเล่าให้เพื่อนฟัง แล้วช่วยกันวิจารณ์ข่าว
5. ฝึกลักษณะนิสัย (ความรับผิดชอบ ความมีวินัย การรักษาความสะอาด ความตรงต่อเวลา ความมานะพยายาม ความประหยัด ความขยัน)
6. ให้นักเรียนเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ประสบจากชีวิตจริง แล้วอภิปรายกันในห้อง
7. แจ่งข่าวของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ (กำหนดการสอบ การจัดกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน เช่น การแข่งขันกีฬา การจัดนิทรรศการ การจัดพิธีไหว้ครู)
8. อบรมจริยธรรม (เรื่องความเอื้อเฟื้อ ความสามัคคี การไม่พูดปด การเสียสละ ความซื่อสัตย์ ไม่รังแกผู้อื่น ไม่เอาเปรียบผู้อื่น การให้อภัย)
9. ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน โดยครูสอนพิเศษให้ หรือให้นักเรียนช่วยกันเอง
10. ให้นักเรียนสะสมงานที่คั่งค้าง
11. แนะนำการเตรียมตัวสอบ
12. ฝึกทักษะ (การสะกดคำ การอ่าน การท่องสูตรคูณ การท่องมาตราส่วน ทักษะการฟัง การพูด)
13. แนะนำการปรับตัว (การปรับตัวเมื่ออยู่ค่ายพักแรม การทำงานกลุ่ม มนุษย์สัมพันธ์ การใช้คำพูด ตักเตือนเพื่อน การให้อภัย การคบเพื่อน การวางตัว)
14. ทายปัญหาวิชาการ (ปัญหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย หมวดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คณิตศาสตร์ และความรู้รอบตัวต่าง ๆ)

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมชุมนุม เรียงลำดับจากปัญหาที่ประสบในระดับมากที่สุดดังนี้

1. เวลาจัดกิจกรรมชุมนุมน้อยเกินไป และบางโรงเรียนมีสอนสองผลัด ทำให้ต้องเร่งรีบ
2. นักเรียนไม่ให้ความสนใจ ไม่เห็นความสำคัญ

3. ผู้ดำเนินกิจกรรมโหมโรงขาดความรู้ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมนี้
4. มีกิจกรรมอื่นแทรกทำให้เหลือเวลาน้อย หรือไม่เหลือเวลาสำหรับกิจกรรมโหมโรง
(น่านักเรียนไปทำกิจกรรมลูกเสือ ซ้อมไหว้ครู ซ้อมรับบัตรเกียรติยศ บางวันมีการอบรมในแฉวนาน)
5. ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง (ผู้ปกครองไม่ช่วยหาข่าวให้เด็ก)
6. ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน
7. นักเรียนมาสาย
8. นักเรียนไม่กล้าแสดงออก (อายในการออกมาเล่าเรื่อง หรือสนทนากับเพื่อน)
9. จำนวนนักเรียนมากเกินไป ไม่สะดวกในการฝึกทักษะบางประการ หรือในการ
ดำเนินกิจกรรม
10. ความรับผิดชอบของนักเรียนมีน้อย (ไม่หาข่าวมาอ่าน หรือเล่าตามที่ครูมอบหมาย)
11. ครูผู้ดำเนินกิจกรรมโหมโรงบางคนไม่เห็นคุณค่าของกิจกรรมนี้
12. ขาดการติดตามผลการจัดกิจกรรมโหมโรง

รอยัน แซ่เลียง (2529 : 163) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมโหมโรง ตามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่นักเรียนคาดหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา และศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ในด้านโรงเรียนและการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ ด้านทั่วไป พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมโหมโรงในแต่ละด้านแตกต่างกัน นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมโหมโรงในแต่ละด้านแตกต่างกัน

วิไลพรรณ อ่อนตา (2530 : 90) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดบริการแนะแนวในช่วงเวลาโหมโรง ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยศึกษาสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมโหมโรงในระดับประถมศึกษาของครูประจำชั้น พบว่า ครูประจำชั้นมีจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมนี้เพื่อตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน อบรมความประพฤติและเพื่อแจ้งเรื่องราวของทางโรงเรียนให้นักเรียนทราบเป็นส่วนใหญ่ เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโหมโรงเป็นเรื่องสุขภาพอนามัย การเล่าเรียน และการปรับตัว ครูประจำชั้นมักนิยมจัด

กิจกรรมโฮมรูมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และมีการจัดในช่วงเวลาเช้าหรือบ่าย โดยใช้เวลาครั้งละประมาณ 20 นาที สถานที่ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม คือ ห้องเรียนตามปกติของนักเรียน ครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการเอง การดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมส่วนใหญ่ใช้หลักการที่ว่า ควรจัดกิจกรรมโฮมรูมให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นว่าควรมีการชี้แจงจุดมุ่งหมาย ขอบข่าย ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่บุคลากรในโรงเรียนให้มีความเข้าใจตรงกันให้มากที่สุด นอกจากนี้ ยังยึดหลักให้ผู้เรียนได้ศึกษาตนเอง เข้าใจตนเอง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ในด้านวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมนั้นครูประจำชั้นยังยึดวิธีการบรรยายเป็นจำนวนมาก ประเมินผล โดยให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินผลเองและครูประจำชั้น และนักเรียนร่วมกันประเมิน

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมโฮมรูม พบว่า ปัญหาในด้านการบริหาร เนื่องจากขาดการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารของโรงเรียน ขาดระบบในการจัดกิจกรรมโฮมรูม โรงเรียนไม่มีคณะกรรมการจัดวางโครงการนี้ ไม่มีกำหนดเวลาและสถานที่ไว้สำหรับกิจกรรมโฮมรูมโดยเฉพาะ ปัญหาด้านผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมเอง เนื่องจากผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมนี้ ขาดคู่มือ และขาดแผนการเรียนการสอนของการจัดกิจกรรมโฮมรูม ครูบางคนไม่เห็นคุณค่าจึงไม่มีการจัดเตรียมกิจกรรมไว้ล่วงหน้า ปัญหาด้านตัวนักเรียนเกิดขึ้นเนื่องจากนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนี้ ทำให้ไม่สนใจ

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษา

หน้าที่ของครูที่ปรึกษาแต่ละสถาบันแต่ละแห่งนั้นย่อมมีข้อแตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่แล้วหน้าที่ที่สำคัญของครูที่ปรึกษา คือ การให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักเรียน ซึ่งในเรื่องนี้สถาบันการศึกษาในต่างประเทศระบุไว้ชัดเจน และมักใช้คำที่มีความหมายถึงครูที่ปรึกษา Academic Advisor หรือ Faculty Advisor ซึ่งมีความหมายเกี่ยวกับทางด้านวิชาการ ใน Dictionary ของ Good ก็ได้ให้ความหมายของครูที่ปรึกษาว่า "ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำนักเรียนในการเลือกแนวทางการเรียน การตัดสินใจในการเลือกวิชาเลือก และแนะแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียน" และกรมวิชาการ (2522 : 24) สรุปหน้าที่ของครูที่ปรึกษาไว้ดังนี้คือ

1. ดูแลเอาใจใส่นักเรียนในกลุ่มของตนอย่างใกล้ชิด และแก้ปัญหาทั่ว ๆ ไปที่เกิดขึ้นกับนักเรียนของตน เช่น ปัญหาด้านระเบียบวินัย ความประพฤติ เวลาเรียน การตั้งใจเรียน ฯลฯ

2. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับพัฒนาการ ผลการเรียนรู้ และประวัติต่าง ๆ หรือพฤติกรรมโดยทั่วไป และบันทึกข้อมูลเหล่านี้ในระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน

3. พบปะนักเรียนเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 10 นาที หรือสัปดาห์ละ 50 นาที เพื่อซักซ้อมความเข้าใจหรืออบรมความประพฤติ รับฟังปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำในสิ่งที่นักเรียนควรรู้และปฏิบัติ การปฏิบัติในเวลาดังกล่าวนี้คือกิจกรรมที่เรียกว่าโฮมรูมนั่นเอง

4. เมื่อพบปัญหาอื่นใดของนักเรียนที่ตนไม่สามารถแก้ไขได้ ควรจะส่งต่อไปยังบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูแนะแนว หรือผู้บริหาร

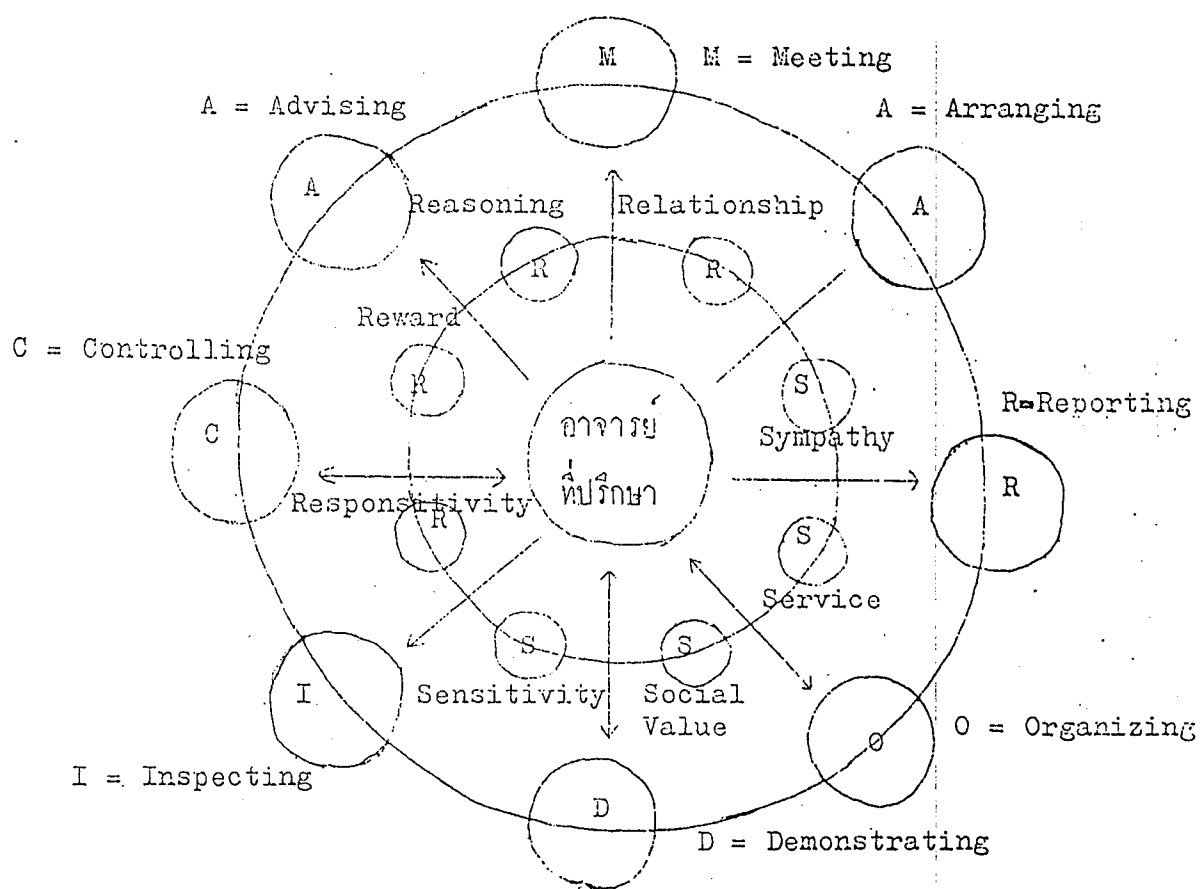
5. รับนโยบายของผู้บริหารหรือฝ่ายแนะแนวมาปฏิบัติต่อนักเรียน

มุลเลอร์ (Mueller. 1961 : 210) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูที่ปรึกษาว่า ครูที่ปรึกษามีหน้าที่ช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในจุดหมายของการศึกษา และมีความสามารถที่จะช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนการเรียนรู้ และเป้าหมายในการเรียนรู้

วิลเลียมสัน (Williamson. 1961 : 26) ได้ให้ความเห็นว่าครูที่ปรึกษาจะต้องช่วยเหลือแนะนำนักเรียนในการเลือกวิชาเรียนให้ครบตามหลักสูตร นอกจากนี้ยังต้องสามารถที่จะนำข้อมูลอื่น ๆ มาประกอบการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน

ฮอปกิน (Hopskin. 1962 : 26 - 28) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูที่ปรึกษาไว้ค่อนข้างจะครอบคลุมว่า ครูที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจให้ความอบอุ่น และเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนแต่ละคน นอกเวลาเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของหมวดวิชา เทคนิคแผนการเรียนจำนวนหน่วยกิต ที่นักเรียนจะต้องเรียนให้ครบ นอกจากนี้ครูที่ปรึกษาจะต้องมีความสามารถในการแปลความหมายข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับตัวนักเรียน ซึ่งจะได้จากการสัมภาษณ์นักเรียนการให้ความเอาใจใส่ด้านการเงิน สุขภาพ นิสัย และทัศนคติของนักเรียน Hopskin ได้เน้นว่าการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษาทางวิชาการ ไม่ใช่การแก้ไขโดยการให้คำปรึกษาเท่านั้น แต่เป็นการช่วยให้นักเรียนเข้าใจปัญหานั้น ๆ เข้าใจถึงข้อยุ่งยากต่าง ๆ เข้าใจถึงข้อเท็จจริง และเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นกัน ไม่ใช่การบอกคำตอบในการแก้ปัญหาให้นักเรียน การให้คำปรึกษาทางวิชาการก็เหมือนกับการเรียนการสอน โดยการให้ความเอาใจใส่ด้านวิชาการ และปัญหาการเรียนของนักเรียนไปในทิศทางที่เหมาะสม เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการเรียน

เจริญ สุวรรณโชติ (2516 : 34 - 38) ได้อธิบายเกี่ยวกับหน้าที่ และคุณลักษณะที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษาในลักษณะรูปแบบ ดังนี้

วงกลมวงนอก คือ หน้าที่ที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา (Marodica)

วงกลมวงใน คือ คุณลักษณะที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา (4R, 4S)

1. Meeting คือ การพบปะกับนักศึกษาเป็นประจำ
2. Arranging คือ การจัดหาเวลาให้นักศึกษาเข้าพบ
3. Reporting คือ การทบทวนเกี่ยวกับข้อมูลของนักศึกษา
4. Organising คือ การจัดโปรแกรมการเรียนให้นักศึกษา เช่น ให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาที่ตนถนัด
5. Demonstrating คือ การทำตัวอย่างที่ดี เช่น เมื่อแนะนำนักศึกษาไปอย่างไร แล้วตนเองจะต้องสามารถทำได้ มีข้ออย่างกล่าวที่ว่า "เธอจงทำตามที่ครูสอน แต่อย่าทำตามที่ครูทำเลย"

6. Inspecting คือ การตรวจตราดู และเอาใจใส่เป็นประจำ
7. Controlling คือ การควบคุมดูแลในด้านต่าง ๆ
8. Advising คือ การให้คำปรึกษาแนะนำ

สำหรับวงชั้นใน เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ

1. Relationship คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. Responsibility คือ มีความรับผิดชอบดี
3. Reward คือ การรู้จักส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้อื่น
4. Reasoning คือ การเป็นผู้มีเหตุผลดี
5. Sympathy คือ เป็นผู้มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. Service คือ เป็นผู้เต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น
7. Social Value คือ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้
8. Sensitivity คือ เป็นผู้ไวต่อการรับรู้ สามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย และรวดเร็ว

สุมน อมรวิวัฒน์ (2518 : 125) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำแนะนำช่วยเหลือนิสิตในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งอาจเป็นปัญหาสุขภาพกายและใจ
2. ปัญหาทางสังคม ได้แก่ ปัญหาการปรับตัวในสังคมทั้งภายใน และภายนอกวิทยาลัย
3. ปัญหาทางการเงิน ได้แก่ ขาดแคลนทุนทรัพย์ที่จะศึกษาเล่าเรียน การจัดสรรทุนให้แก่นิสิต และการแสวงหาแหล่งสวัสดิการที่จะช่วยเหลือนิสิตในด้านนี้

4. ปัญหาด้านอาชีพ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องต่ออาชีพที่กำลังศึกษาอยู่ การให้ข่าวสารหรือข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางในการประกอบอาชีพต่อไป

ดวงเดือน พิศาลบุตร (2523 : 85 - 86) กล่าวว่า งานสำคัญของครูนอกเหนือจากการสอนวิชาการแล้ว คือ การศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี และเป็นหมู่ในด้านต่าง ๆ แล้วรวบรวมสะสมไว้ รวบรวมความรู้ และรายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนในทุก ๆ ด้าน จากบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น เพื่อน ครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ ผู้ปกครอง ญาติใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ อัตชีวประวัติ เขียนบันทึกประจำวัน เขียนเรียงความ สังคมมิติ หรือใช้วิธีการอื่น ๆ ได้อีกหลายประการ ทั้งนี้เพื่อประกอบการพิจารณาช่วยเหลือนักเรียนเพื่อความถูกต้องและแน่นอนได้มากยิ่งขึ้น

คมเพชร จิตรสุภกุล (2529 : 129 - 130) ได้กล่าวถึง บทบาทของครูประจำชั้นว่ามีสองประการใหญ่ ๆ สรุปได้ดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศของห้องเรียนให้มีบรรยากาศดี สิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาต่าง ๆ ของนักเรียน และพยายามจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของนักเรียน

2. กิจกรรมแนะแนวที่ครูประจำชั้นสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง และเป็นที่คาดหวังว่าควรกระทำ เช่น การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนด้วยวิธีการทำสังคมมิติ การเขียนอัตชีวประวัติ เป็นต้น เพื่อนำไปบันทึกหรือเก็บไว้วันละเขียนสะสม วินิจฉัยเรื่องการปรับตัว พร้อมทั้งเขียนรายงานพฤติกรรม ให้ความรู้ด้านการศึกษาต่อและอาชีพ นอกจากนั้นยังทำหน้าที่ติดต่อกับผู้ปกครอง เพื่อเชื่อมสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างโรงเรียนกับบ้าน และร่วมประชุมเป็นรายกรณีเมื่อนักเรียนมีปัญหา

สุจริต เพียรชอบ (2520 : 73 - 75) ได้ให้ความเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ผลดีนั้นจะต้องปฏิบัติดังนี้คือ

1. พยายามศึกษาและเข้าใจนักเรียนที่ตนให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี และเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบใส่แฟ้มให้เรียบร้อย

2. ศึกษาและพยายามเข้าใจหลักสูตรให้ถ่องแท้ เพื่อที่จะสามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่นักเรียน และติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ

3. ประชุมนักเรียนที่อยู่ในความดูแลเป็นประจำ เพื่อทราบปัญหาและข้อขัดข้องใจต่าง ๆ และพยายามช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ เท่าที่จะทำได้

4. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีทักษะในการให้คำปรึกษาจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไว้วางใจ และมาปรึกษาเมื่อมีปัญหา

5. ให้ความเอาใจใส่ในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเป็นประจำสม่ำเสมอ และให้ต่อเนื่องกัน ไม่ควรให้เฉพาะตอนที่เกิดปัญหาเท่านั้น

6. ทบทวนที่ติดต่อกับผู้ปกครองเป็นครั้งคราว ทั้งนี้เพื่อให้ได้คำปรึกษา หรือช่วยแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วทันการ

สรุปได้ว่าบทบาท และหน้าที่ของครูที่ปรึกษามีไม่เพียงสอนด้านวิชาการเท่านั้น แต่ครูที่ปรึกษายังมีบทบาท และหน้าที่ในการช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาการไปในทุกด้าน โดยการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องและได้ผล พร้อมทั้งชี้แนะและแนะแนวทางช่วยเหลือให้นักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิด

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อการแนะแนว

สุชา จันทรเฒ (2520 : 35 - 36) ได้กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของครูที่ปรึกษาต่อการแนะแนวไว้ดังนี้

1. อบรมนักเรียนให้รักการเรียน โดยมาโรงเรียนสม่ำเสมอ
2. เมื่อพบว่านักเรียนคนใดมีปัญหาที่ไม่อาจตัดสินใจได้ ควรรีบส่งนักเรียนไปพบฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน
3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูผู้สอน ต่อวิชาที่เรียนและต่อการเรียน ตลอดจนเพื่อนนักเรียน
4. ส่งเสริมนักเรียนให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียน โดยแนะนำให้นักเรียนต่อสูงขึ้นไปในทางที่เด็กถนัด
5. ส่งเสริมให้เป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน รู้จักทำงานเพื่อหมู่คณะ รู้จักเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี

บัวทอง สว่างโสภาค (2525 : 33 - 35) ได้กล่าวถึง บทบาทของครูที่ปรึกษาด้านการแนะแนวสรุปได้ดังนี้

1. บันทึกความเป็นไปของนักเรียนเกี่ยวกับความสามารถ สติปัญญา ความสนใจ บุคลิกภาพ
2. การช่วยป้องกันสิ่งเกตว่านักเรียนคนใดมีปัญหาทางใดที่แสดงออกมา และจะต้องจัดการส่งต่อ (refer) นักเรียนคนนั้นไปเพื่อครูแนะแนวช่วยต่อไป
3. ทำความเข้าใจนักเรียนแต่ละคนอย่างถ่องแท้ และสนองความต้องการของเด็กแต่ละคนตามความเป็นจริง
4. ครูเป็นตัวอย่างสำคัญที่จะสร้างให้เด็กเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตสมบูรณ์
5. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ระเบียบวินัย พฤติกรรม สังคมมิติ อัตชีวประวัติ บันทึกประจำวัน เป็นต้น
6. การให้ข่าวสารแก่เด็ก ซึ่งการให้ข่าวสารต่าง ๆ นี้เป็นการบริการสนเทศในการแนะแนว
7. ร่วมมือกับครูแนะแนวในเรื่องการแก้ปัญหาการเรียนของเด็ก
8. การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในบางเรื่อง ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่ต้องห้หลักจิตวิทยาที่ลึกซึ้งมาก เช่น การแต่งตัวอย่างไรให้เหมาะสม ปัญหาการคบเพื่อน เป็นต้น

ส่วน วิลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 90) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาแนะแนวปัญหาต่าง ๆ เช่น

1. ปัญหาทางบ้าน พ่อแม่ ครอบครัว
2. ปัญหาการปรับตัวในสถาบัน
3. ปัญหาส่วนบุคคลอาจมีปัญหาความกังวลหรือปัญหาสุขภาพ
4. ปัญหาทางการเงิน อาจมีปัญหาการเงินไม่พอหรือมีเหตุสุดิวสัยอื่น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ดิกสไตน์ (Dickstein. 1971 : 2098 - 2099) ได้ทำการศึกษาเรื่องบุคลิกลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นที่ต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา

มอส์คอร์ เมืองมอส์คอร์ รัฐไฮคาโร จำนวน 563 คน ผลจากการศึกษาพบว่า เรื่องอายุและการแต่งกายไม่เป็นสิ่งสำคัญที่จะมีผลหรืออุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของผู้ให้คำปรึกษา แต่สำหรับเพศของผู้ให้คำปรึกษาปรากฏว่า เป็นที่นิยมกันทั้งเพศชายและเพศหญิง อย่างไรก็ตามเด็กชายนิยมและมาขอพบผู้ให้คำปรึกษาที่เป็นเพศชายมากกว่า และตนเองเดียวกันเด็กหญิงก็นิยมผู้ให้คำปรึกษาเพศหญิงมากกว่า

นอร์แมน (Norman. 1972 : 159) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ให้คำปรึกษา ครู และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม 14 โรงเรียน แถบซานเมืองบอสตัน กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 848 คน ผลของการศึกษา พบว่า

ผู้ให้คำปรึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทที่สำคัญและจำเป็นของผู้ให้คำปรึกษา คือ การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในปัญหาเชิงจิตวิทยา แต่ไม่ได้คาดหวังว่า การปฏิบัติงานนั้นจะได้ผลดีอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนนักเรียนเห็นว่า ผู้ให้คำปรึกษาไม่จำเป็นต้องมีความสามารถและประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเชิงจิตวิทยา นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นสอดคล้องกันว่าผู้ให้คำปรึกษาควรมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนด้านการเลือกสถานที่เรียนต่อ และการที่ผู้ให้คำปรึกษามีบทบาทและรับผิดชอบในเรื่องวินัยของนักเรียนภายในโรงเรียน จะเป็นผลเสียต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียน

จากผลการวิจัยของ ดิคส์ไตน์ (Dickstein. 1971 : 2098 - 2099) และการศึกษาวิจัยของ นอร์แมน (Norman. 1972 : 159) สามารถสรุปได้ว่า

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ให้คำปรึกษา คือ

1. เพศ นักเรียนต้องการผู้ให้คำปรึกษาที่มีเพศเดียวกับตน
2. การดูแลเอาใจใส่ด้านความประพฤติ ระเบียบวินัย จะทำให้สูญเสียความสัมพันธ์

(Rapport) อันดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับนักเรียน

และแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้คำปรึกษา ควรให้ความช่วยเหลือแนะนำนักเรียนด้านการเรียนเชิงวิชาการ

นอกจากนี้ แมงกัสโซ (Mangusso. 1972 : 2717) ได้ศึกษาถึงบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนในมลรัฐเท็กซัส กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน 339 คน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนระหว่าง ปี ค.ศ. 1971 - ค.ศ. 1972 จำนวน 52 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามถามเกี่ยวกับหน้าที่ และคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันถึงคุณค่าเกี่ยวกับหน้าที่กิจกรรม และความรับผิดชอบของผู้ให้คำปรึกษา นอกจากนี้ยังมีความเห็นสอดคล้องกันถึงคุณลักษณะที่สำคัญในการคัดเลือกผู้ให้คำปรึกษา คือ

1. มีประสบการณ์ในการสอน
2. เป็นครูที่มีความสามารถ
3. มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา

และ ออร์วิก (Orwig. 1971 : 2694) ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะบางประการของผู้ให้คำปรึกษาเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องการหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนผิวดำที่กำลังศึกษาอยู่ในจูเนียร์ไฮสกูล ผลการศึกษพบว่า

1. เชื่อชาติของผู้ให้คำปรึกษามีใช่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ
2. นักเรียนต้องการผู้ให้คำปรึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี เพื่อจะมาช่วยเหลือเขา
3. การแต่งกาย การไว้ทรงผม และการใช้เครื่องประดับของผู้ให้คำปรึกษามีใช่องค์ประกอบที่สำคัญ
4. เพศของผู้ให้คำปรึกษามีได้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในการปฏิบัติหน้าที่การให้คำปรึกษา

งานวิจัยภายในประเทศ

สุนา อัสวายุทธ์กุล (2523) ได้ศึกษาบทบาทที่ได้ปฏิบัติจริง และปัญหาในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษพบว่า บทบาทที่ได้ปฏิบัติของครูที่ปรึกษามีดังนี้

1. ด้านการอบรมดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียนให้นักเรียนมีนิสัยที่ดีในการเรียน
2. ด้านการอบรมดูแลเอาใจใส่ด้านความประพฤติ และทำให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
3. ด้านการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนในด้านส่วนตัวมากที่สุด

4. เกี่ยวกับการใช้เทคนิคการแนะแนวที่ได้ใช้มีดังนี้ คือ การสังเกตเพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนดีขึ้น การสัมภาษณ์เพื่อทราบปัญหาของนักเรียนแต่ขาดการบันทึก การใช้แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากนักเรียน ให้นักเรียนเขียนอัตชีวประวัติ การทำสังคมมิติ การใช้ระเบียบสะสม การเขียนระเบียบพฤติกรรม การเยี่ยมบ้านแต่ขาดการบันทึกหลังการไปเยี่ยมบ้าน

5. ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ทางด้านการอบรมดูแลเอาใจใส่นักเรียนด้านการเรียน ด้านความประพฤติ และการให้คำปรึกษาเบื้องต้น

6. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เทคนิคการแนะแนวพบว่า ครูที่ปรึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับไม่มีเวลาในการสังเกตพฤติกรรม การจดบันทึกและการแปลผล ไม่มีเวลาในการสัมภาษณ์นักเรียน คิดว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายแนะแนว และไม่ทราบวิธีดำเนินการว่าจะทำอย่างไร

อภิญญา สมิตเสรษฐ (2524) ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานจริงของครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2523 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7 สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาที่พบมากที่สุดในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา คือ การเขียนรายงานหรือบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ หลังการไปเยี่ยมบ้านนักเรียน

ปัญหารองลงมา คือ การอธิบายให้นักเรียนเข้าใจหลักสูตรการเรียน การร่วมปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน การปรับปรุงการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ ปัญหาการสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อทราบปัญหาต่าง ๆ

ปัญหาในระดับปานกลาง คือ งานด้านการสอนมีชั่วโมงมากเกินไป ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

ปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ การที่ครูที่ปรึกษาต้องสอนในวิชาที่ไม่ถนัด ต้องสอนหลายวิชา

2. การเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษาตามตัวแปร เพศ อายุ ราชการ และความรู้นในการแนะแนว พบว่า

2.1 ครูที่ปรึกษาหญิงประสบปัญหาในการปฏิบัติงานมากกว่าครูที่ปรึกษาชาย

2.2 ครูที่ปรึกษาที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่ปรึกษาที่เคยเรียนหรือผ่านการอบรมด้านการแนะแนวประสบปัญหาในการงานน้อยกว่าครูที่ปรึกษาที่ไม่เคยเรียนหรือผ่านการอบรมด้านการแนะแนว

นิคม ช่วยปลัด (2522 : 7 - 8) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินสมรรถภาพของครูในเขตการศึกษา 3 โดยรวบรวมจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในเขตการศึกษา 3 สรุปสมรรถภาพที่สำคัญในด้านการสอนของครูได้ 3 ประการ คือ

1. คุณลักษณะทางวิชาการและการสอน ได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ดี ใฝ่หาความรู้ และวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ใช้เทคนิคการสอนหลายแบบ มีความถนัดในทางวิชาที่สอนเป็นอย่างดี
2. มีสัมพันธภาพกับนักเรียน คือ ให้ความสนทนเป็นกันเอง ช่วยเหลือเด็ก ช่วยแก้ปัญหาและร่วมกิจกรรมกับนักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน
3. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานทั่วไป เช่น มีความรับผิดชอบสูง ช่วยงานโรงเรียนและภูมิใจในอาชีพ

เชวง หมื่นประโคน (2528 : 86 - 89) ได้ศึกษาตัวประกอบที่สำคัญด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา โครงการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาชนบท (ม.พ.ช.) พบว่า มีตัวประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ขวัญและความพึงพอใจในการทำงาน
2. บุคลิกภาพ
3. มนุษยสัมพันธ์
4. สวัสดิการ
5. สุขภาพอนามัย

สมศิริ ชัยสุภมวงคลลาภ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูในด้านความรู้ ด้านการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพ และเจตคติ พบว่า ครูมีความต้องการในระดับมาก การพัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเนื้อหาวิชา การวางแผนการสอน วิธีสอน การผลิตสื่อ และการใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล บุคลิกและเจตคติ

จางงค์ อาศิริวัจน์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงความคิดเห็นของนักเรียน ครูอาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อจริยธรรมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2529 พบว่า ครูควรจะมีจริยธรรมในด้านอุปนิสัยส่วนตัว ด้านวิชาชีพครูและด้านเกี่ยวกับสังคม เป็นต้นว่า ประพฤติตนดีสม่ำเสมอ เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน ตรงต่อ

เวลา รับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีระเบียบวินัย กิริยาจาสุภาพอ่อนโยน วางตนได้เหมาะสม ทำหน้าที่การงานด้วยความรวดเร็วถูกต้อง รู้จัก วิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงการศึกษา ใช้เวลาในการทำงานด้วยถ้อยคำที่สุภาพไม่ให้อีกคนอื่นเสียกำลังใจ อยู่ในความคาดหวังของผู้อื่นในระดับสูง

รัชนี้ งามสัน (2533 : 116) ได้ทำการวิจัยคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ตามทัศนะ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสตูล พบว่า คุณลักษณะของครูที่พึง ประสงค์เรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ คือ การเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย การอบรม แนะนำและปกครอง บุคลิกลักษณะ วิชาการ คุณธรรม และความประพฤติ สุขภาพกายและจิต มนุษย์สัมพันธ์ และการสอนตามลำดับ

จากการศึกษาแนวความคิดต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยต่างประเทศ และในประเทศดังที่ เสนอมานี้ จะเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีความสำคัญกับนักเรียนมาก ซึ่งถ้ามีการจัดรูปแบบกิจกรรม อบรมที่เหมาะสมโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการ มีนโยบาย วัตถุประสงค์เพื่อสกัดกั้น ปัญหา และช่วยให้เด็กได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรม อบรมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

วิธีการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สืบรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูมของอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูม จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำรวจในตอน
ที่ 1 นำมาพิจารณาร่วมกับหลักการแนะแนว แล้วนำเสนอเป็นรูปแบบกิจกรรมแนะแนวในช่วงเวลา
โฮมรูม โดยจัดทำเป็นกิจกรรมสำเร็จรูปของแต่ละเนื้อหาในลักษณะของคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูม
แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนมัธยมสันติพิทยา

ตอนที่ 1 สืบรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูม

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
มัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 จำนวน 219 คน

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตอบ
ตามจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละโรงเรียน รวมทั้งสิ้น 219 ฉบับ ได้รับกลับคืนและตรวจสอบความ
สมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามได้ฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 187 ฉบับหรือร้อยละ 85.38 ดังปรากฏ
ในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อโรงเรียน	จำนวน อาจารย์ที่ปรึกษา	จำนวน อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ตอบแบบสอบถาม	คิดเป็น ร้อยละ
1. โรงเรียนสารวิทยา	14	12	85.71
2. โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา	30	26	86.67
3. โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	16	14	87.5
4. โรงเรียนมัธยมสันพิทยา	8	8	100.00
5. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	23	11	47.83
6. โรงเรียนหอวัง	14	14	100.00
7. โรงเรียนราชวินิตบางเขน	14	13	92.86
8. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย	18	18	100.00
9. โรงเรียนศรีอยุธยา	24	21	87.5
10. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย	12	12	100.00
11. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	12	12	100.00
12. โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครที่อุปถัมภ์)	28	20	71.43
13. โรงเรียนราชินีมาจารย์สามเสนวิทยาลัย 2	6	6	100.00
รวม	219	187	85.38

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะการจัดกิจกรรมโฮมรูมโดยทั่วไปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม เวลาของการจัดกิจกรรมโฮมรูม การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และเติมข้อความ มีจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะการจัดกิจกรรมในช่วงเวลาโฮมรูมที่อาจารย์ที่ปรึกษา ได้ปฏิบัติจริง และลักษณะการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่ควรจะเป็นตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา เกี่ยวกับเนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม สื่ออุปกรณ์ การติดตามและประเมินผล ซึ่งมีจำนวน 5 ข้อ โดยข้อ 1 และ 2 เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List) ส่วนข้อ 3 และ 4 เป็นแบบเลือก ตอบ และเติมข้อความ ข้อ 5 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

วิธีสร้างแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม รวมทั้งสำรวจ เบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อเป็นแนวทางในการ สร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 มาเขียนนิยามเชิงปฏิบัติการให้ชัดเจน

3. สร้างแบบสอบถามการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และ ข้อ 2

4. หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โรสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ และ ดร.นันทา สุริรักษา ตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา และ

ภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามการจัดกิจกรรม
โหมโรงฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2542 ถึง
20 มกราคม 2542 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3
กรุงเทพมหานคร ทุกโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือและเก็บข้อมูล
2. ติดต่อขอความร่วมมือจากอาจารย์หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้ช่วยเก็บ
รวบรวมข้อมูล โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยจะ
มารับคืนหลังจากนำแบบสอบถามมาให้ 2 สัปดาห์

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน จำนวน 187 ฉบับ มาตรวจความสมบูรณ์ของการ
ตอบแบบสอบถาม แจกแจงความถี่ของแต่ละรายการ แล้วแปลงความถี่ของแต่ละรายการเป็นอัตรา
ร้อยละของจำนวนความถี่ทั้งหมดในข้อนั้น เพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโหมโรงของ
อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตกรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ คำนวณได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่รวมของทั้งหมด}} \times 100$$

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ผู้วิจัยสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมในรูปแบบของกิจกรรมแนะแนว โดยศึกษาค้นคว้าหลักการและงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมโฮมรูมระดับมัธยมศึกษา นามาประมวลกับการสำรวจการดำเนินงานกิจกรรมโฮมรูมที่จัดในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนต่าง ๆ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง	ศึกษาหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อดูเนื้อหาในหลักสูตรวิชาต่าง ๆ กับเนื้อหาที่จะจัดกิจกรรมโฮมรูม
ขั้นที่สอง	ศึกษาหลักการและงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมโฮมรูมระดับมัธยมศึกษา
ขั้นที่สาม	ศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 เขตกรุงเทพมหานคร รวมกับการพิจารณาลักษณะผู้เรียนในด้านความรู้พื้นฐาน ความสนใจ และวัย เพื่อจะได้จัดเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสม
ขั้นที่สี่	กำหนดหัวข้อเรื่อง โดยพิจารณาหัวข้อเรื่องจากเนื้อหาที่ได้จากการสำรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งข้อมูล ปรับปรุงเพิ่มเติมหัวข้อเรื่อง โดยพิจารณาให้หัวข้อเรื่องครอบคลุมการแนะแนวด้านต่าง ๆ ได้แก่ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวด้านส่วนตัวและการปรับตัวด้านสังคม ได้หัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้
1. การสร้างความคุ้นเคย
 2. การใช้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน
 3. การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย
 4. การสำรวจตนเอง
 5. การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
 6. การรับฟังข่าวสารและการเผยแพร่ข่าวสาร

7. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดี
8. การส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องวัดพล
9. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี
10. การรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
11. การสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น
12. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
13. การพูดถึงปัญหาและหาแนวทางแก้ปัญหา

ขั้นที่ห้า

จัดทำกิจกรรมโรยร่มแต่ละหัวข้อเรื่องในลักษณะกิจกรรมสำเร็จรูป โดยมีจุดประสงค์เพื่อป้องกันปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการนักเรียนกิจกรรมโรยร่มแต่ละกิจกรรมประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ชื่อกิจกรรม
2. เวลา (จำนวนคาบ ซึ่งใช้เวลาคาบละ 30 นาที)
3. วัตถุประสงค์ กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยเน้นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. เนื้อหา กำหนดเนื้อหาที่จะให้นักเรียน โดยพิจารณาเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนในด้านความรู้พื้นฐาน ทักษะ และวัย
5. วิธีดำเนินการกิจกรรม ยึดหลักให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและอภิปรายแสดงความคิดเห็นให้มาก อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้จัดสภาพการเรียนการสอนให้มีบรรยากาศที่นักเรียนจะกล้าซักถามและอภิปรายกันอย่างเป็นกันเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและร่วมมือในกิจกรรม ตลอดจนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างดีที่สุด

วิธีดำเนินการกิจกรรมมีทั้งการอธิบาย บรรยาย การเล่าเรื่องประกอบการให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม การมอบหมายให้นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติ การให้นักเรียนฝึกทักษะ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปประเด็นสำคัญ

6. สื่ออุปกรณ์ จัดทำอุปกรณ์ประกอบกิจกรรม เพื่อช่วยให้การดำเนินกิจกรรมน่าสนใจ และมีประสิทธิภาพ โดยมีรูปภาพประกอบกิจกรรม การใช้บัตรคำ แผนภูมิ ใบงานประกอบ
7. การประเมินผล ประเมินความรู้ และทักษะของนักเรียนที่ได้จากกิจกรรมโหมโรง โดยการสังเกตความสนใจของนักเรียน ความร่วมมือในการทำกิจกรรม การสังเกตพฤติกรรมและการทำใบงานตามความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม

ขั้นที่หก	รวบรวมกิจกรรมทั้งหมดนำเสนอในลักษณะของกลุ่มการจัดกิจกรรมโหมโรง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมพิจารณาความสอดคล้องกันของวัตถุประสงค์ กิจกรรม เนื้อหา และวิธีดำเนินการ
ขั้นที่เจ็ด	ติดต่อขอความร่วมมืออาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน มักกะสันพิทยาศึกษา ปีการศึกษา 2541 ในการนำคู่มือการจัดกิจกรรมโหมโรงที่ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 ห้องเรียน ในช่วงเวลาโหมโรงตอนเช้าก่อน เข้าเรียนคาบที่ 1 ตั้งแต่เวลา 8.00 น. ถึง 8.30 น. (เป็นเวลา 30 นาที) วันที่ 17, 18, 22, 23, 24 กุมภาพันธ์ 2542 พร้อมกับประเมิน ความเหมาะสมและสอดคล้องกันของวัตถุประสงค์ เวลา เนื้อหา วิธีการ สื่ออุปกรณ์ และการประเมินผลของแต่ละกิจกรรม ตามแบบประเมินที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบประเมินค่ามี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ขั้นที่แปด	ผู้วิจัยนำผลการประเมินกิจกรรมตามแบบประเมินทั้งหมด มาตรวจสอบระดับ ความเหมาะสมในแต่ละหัวข้อการประเมิน รวมทั้งพิจารณาข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมในแต่ละกิจกรรม แล้วปรับปรุงรูปแบบ และคู่มือการจัดกิจกรรม โหมโรงตามข้อเสนอแนะ เพื่อจัดทำเป็นคู่มือการจัดกิจกรรมโหมโรงในรูปแบบ ของการแนะนำฉบับสมบูรณ์ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยจะนำเสนอตามลำดับดังนี้คือ

1. ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จะนำเสนอตามลำดับดังนี้คือ

- 1.1 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 1.2 การวางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.2.1 ผู้วางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.2.2 การวางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม
- 1.3 แหล่งแนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 1.4 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 1.5 เนื้อหาที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูม
- 1.6 วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 1.7 สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูม
- 1.8 การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.8.1 ผู้ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.8.2 การกำหนดเวลาประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.8.3 วิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 1.9 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.9.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเวลาของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.9.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.9.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.9.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 1.9.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1.9.6 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1.9.7 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรม

โฮมรูม

2. ผลการสร้างรูปแบบและคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

ในรูปแบบของการแนะแนว

1. ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

การเสนอผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร แสดงในตาราง 2 ถึง 20 ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวใช้แหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 จำนวน 187 คน จาก 13 โรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	จำนวน	ร้อยละ
จัดในเวลาเรียน สัปดาห์ละครั้งโดยใช้คาบกิจกรรมอิสระ เวลา 50 นาที	1	7.69
จัดตอนเช้าก่อนเข้าเรียนคาบที่ 1 ของทุกวัน โดยใช้เวลา 20-30 นาที	7	53.85
จัดตอนเช้าก่อนเข้าเรียนคาบที่ 1 ของทุกวัน โดยใช้เวลา 10-15 นาที	5	38.46
รวม	13	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จาก 13 โรงเรียน มีจำนวน 7 โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 53.85) จัดกิจกรรมโฮมรูม ก่อนเข้าเรียนคาบที่ 1 ของทุกวัน โดยใช้เวลา 20 - 30 นาที รองลงมา จำนวน 5 โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 38.46) จัดตอนเช้าก่อนเข้าเรียนคาบที่ 1 ของทุกวัน โดยใช้เวลา 10 - 15 นาที และ จำนวน 1 โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 7.69) จัดในเวลาเรียนสัปดาห์ละครั้ง โดยใช้คาบกิจกรรมอิสระ เวลา 50 นาที ตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการวางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูมจำนวนตามผู้วางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ผู้วางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูม	จำนวน	ร้อยละ
คณะกรรมการที่ทางโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น	11	84.62
ฝ่ายวิชาการ	2	15.38
รวม	13	100.00

จากตาราง 3 พบว่า การวางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 11 โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 84.62)
ที่ผู้วางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูม คือ คณะกรรมการที่ทางโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น และมีจำนวน
2 โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 15.38) ที่ผู้วางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูม คือ ฝ่ายวิชาการ

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการวางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม

การวางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูม	จำนวน	ร้อยละ
วางแผนโครงการอย่างสม่ำเสมอทุกปี	6	46.15
วางแผนโครงการอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน	4	30.77
วางแผนโครงการครั้งเดียวแล้วใช้ตลอดไป	2	15.38
วางแผนโครงการไม่แน่นอน	1	7.69
รวม	13	100.00

จากตาราง 4 พบว่า การวางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 6 โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 46.15) มีการจัดวางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอทุกปี รองลงมา จำนวน 4 โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 30.77) มีการวางแผนโครงการอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน จำนวน 2 โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 15.38) มีการวางแผนโครงการครั้งเดียวแล้วใช้ตลอดไป และจำนวน 1 โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 7.69) มีการวางแผนโครงการที่ไม่แน่นอน ตามลำดับ

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแหล่งแนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

แหล่งแนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษามาจากสถาบัน	42	9.01
การอ่านบทความหรือคอลัมน์จากหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสาร	50	10.73
ผู้บริหารโรงเรียน	93	19.96
เพื่อนครู	65	13.95
ครูแนะแนว	21	4.51
รายการวิทยุ	33	7.08
รายการโทรทัศน์	37	7.94
คิดขึ้นเองโดยพัฒนาจากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	106	22.75
ได้รับการอบรม	19	4.08
รวม	466	100.00

จากตาราง 5 พบว่า แหล่งแนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 22.75 ได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจากการคิดขึ้นเอง โดยพัฒนาจากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ร้อยละ 19.96 ได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจากผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 13.95 ได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจากเพื่อนครู ร้อยละ 10.73 ได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจากการอ่านบทความหรือคอลัมน์จากหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสาร ร้อยละ 9.01 ได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจากการศึกษามาจากสถาบัน ร้อยละ 7.94 ได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจากรายการโทรทัศน์ ร้อยละ 7.08 ได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจากรายการวิทยุ ร้อยละ 4.51 ได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจากครูแนะแนว และ ร้อยละ 4.08 ได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจากการได้รับการอบรม ตามลำดับ

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมโรหมูม

วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมโรหมูม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสดพบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างครูและนักเรียน รวมถึงนักเรียนและนักเรียนด้วย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกัน ครูได้มีโอกาสรู้จักนักเรียนในความปกครองของตนมากขึ้น	112	15.30
2. เพื่อใช้เวลาโรหมูมเป็นที่ชี้แจงระเบียบปฏิบัติของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	63	8.61
3. เพื่อใช้เวลาโรหมูมในการอบรม ติดตามดูแลนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบวินัย ความประพฤติ ศีลธรรม จริยธรรม ตลอดจนมาหาทางสังคม เพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น	114	15.57
4. เพื่อแนะแนวด้านการศึกษาให้แก่ นักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การสอบ การปรับปรุงผลการเรียน (กรณีนักเรียนได้ผลการเรียน 0, ร, มส)	48	6.56
5. เพื่อช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้รับทราบปัญหาของนักเรียน ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาหรือหาทางแก้ไขร่วมกับฝ่ายปกครองและผู้ปกครอง	80	10.93
6. เพื่อแจ้งข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบ	93	12.70
7. เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมมือกันในการดูแลห้องเรียน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน	71	9.70
8. เพื่อตรวจสอบและติดตามการมาเรียน และขาดเรียนของนักเรียนในความปกครอง	53	7.24
9. เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสนพัฒนาตนเอง และปรับตัวให้เข้าสมาชิกในห้อง	23	3.14

ตาราง 6 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมโรยร่ม	จำนวน	ร้อยละ
10. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อเพื่อน ครู และโรงเรียน ช่วยทำงานบริหารของโรงเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี นักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียน	23	3.14
11. เพื่อช่วยส่งเสริมงานแนะแนวสมบูรณ์ยิ่งขึ้น	20	2.73
12. เพื่อใช้เวลาโรยร่มเป็นที่สำรวจความสนใจของนักเรียน	1	0.14
13. เพื่อใช้เวลาโรยร่มในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้นักเรียน เช่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปกป้องความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	27	3.69
14. เพื่อใช้เวลาโรยร่มในการฝึกให้นักเรียนรู้จักมองปัญหาของตนเอง และสามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองได้	3	0.41
15. เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาใช้เวลาโรยร่มในการกระตุ้นให้นักเรียนทำการบ้าน	1	0.14
รวม	732	100.00

จากตาราง 6 พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 15.57) ระบุว่า วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโรยร่มเพื่อใช้เวลาโรยร่มในการอบรม ติดตามดูแลนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบวินัย ความประพฤติ ศีลธรรม จริยธรรม ตลอดจนมารยาทในสังคม เพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น รองลงมา ร้อยละ 15.30 ระบุว่า เพื่อให้นักเรียนมีโอกาพบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างครูและนักเรียน รวมถึงนักเรียน

และนักเรียนด้วย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกัน ครูได้มีโอกาสรู้จักนักเรียนในความสามารถของตนมากขึ้นร้อยละ 12.70 ระบุว่า เพื่อแจ้งข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบร้อยละ 10.93 ระบุว่า เพื่อช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้รับทราบปัญหาของนักเรียน ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาหรือหาทางแก้ไขร่วมกับฝ่ายปกครองและผู้ปกครอง ร้อยละ 9.70 ระบุว่า เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมมือกันในการดูแลห้องเรียน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ร้อยละ 8.61 ระบุว่า เพื่อใช้เวลาโฮมรูมเป็นที่ชี้แจงระเบียบปฏิบัติของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ร้อยละ 7.24 ระบุว่า เพื่อตรวจสอบและติดตามการมาเรียนและขาดเรียนของนักเรียนในความสามารถ ร้อยละ 6.56 ระบุว่า เพื่อแนะแนวด้านการศึกษาให้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การสอบ การปรับปรุงผลการเรียน (กรณีนักเรียนได้ผลการเรียน 0,ร,มส) ร้อยละ 3.69 ระบุว่า เพื่อใช้เวลาโฮมรูมในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียน เช่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ร้อยละ 3.14 ระบุว่า เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาพัฒนาตนเองและปรับตัวให้เข้าสมาชิกในห้อง และเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อเพื่อน ครู และโรงเรียน ช่วยเหลืองานบริหารของโรงเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี นักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียน ร้อยละ 2.73 ระบุว่า เพื่อช่วยส่งเสริมให้งานแนะแนวสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ร้อยละ 0.41 ระบุว่า เพื่อใช้เวลาโฮมรูมในการฝึกให้นักเรียนรู้จักมองปัญหาของตนเอง และสามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองได้ ร้อยละ 0.14 ระบุว่าเพื่อใช้เวลาโฮมรูมเป็นที่สำรวจความสนใจของนักเรียน และเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาใช้เวลาโฮมรูมในการกระตุ้นให้นักเรียนทำการบ้าน ตามลำดับ

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของเนื้อหาที่อาจารย์ที่ปรึกษานำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโรยมรุมจริง และเนื้อหาที่อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าควรนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโรยมรุม

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโรยมรุม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
1. การสร้างความคุ้นเคย	2.06 (150)	0.43 (31)	0.08 (6)	2.25 (164)	0.04 (3)	0.27 (20)
2. การเรียกชื่อตรวจจำนวนนักเรียนที่มา เรียนและขาดเรียน การติดตามการขาด เรียน	2.13 (155)	0.33 (24)	0.11 (8)	2.26 (165)	0.04 (3)	0.26 (19)
3. การให้นักเรียนกรอกข้อมูล ระเบียบสะสม และทะเบียนต่าง ๆ เพื่อทราบประวัติเด็ก เป็นรายบุคคล ตลอดจนครอบครัวของ นักเรียน	1.40 (102)	0.95 (69)	0.22 (16)	2.14 (156)	0.10 (7)	0.33 (24)
4. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน และ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	1.80 (131)	0.70 (51)	0.07 (5)	2.22 (162)	0.07 (5)	0.27 (20)
5. การให้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน	1.30 (95)	1.11 (81)	0.15 (11)	2.15 (157)	0.01 (1)	0.04 (29)
6. การให้ความรู้เกี่ยวกับระบอบ ประชาธิปไตยการอยู่ร่วมกันในสังคม	1.60 (117)	0.81 (59)	0.15 (11)	2.28 (166)	0.01 (1)	0.27 (20)
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย	2.30 (168)	0.19 (14)	0.07 (5)	2.26 (165)	0.01 (1)	0.29 (21)

ตาราง 7 (ต่อ)

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
8. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดห้องเรียน การพัฒนาโรงเรียน	2.15 (157)	0.33 (24)	0.08 (6)	2.33 (170)	-	0.23 (17)
9. การใช้สาธารณสมบัติ	1.80 (131)	0.69 (50)	0.08 (6)	2.26 (165)	0.01 (1)	0.29 (21)
10. ส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน	2.07 (151)	0.40 (29)	0.01 (7)	2.21 (161)	0.03 (2)	0.33 (24)
11. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี	2.11 (154)	0.36 (26)	0.10 (7)	2.24 (163)	0.03 (2)	0.30 (22)
12. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมตัว ในการสอบและวิธีการวัดผลการสอบ	2.08 (152)	0.41 (30)	0.07 (5)	2.26 (165)	0.01 (1)	0.29 (21)
13. การอ่านและค้นคว้าด้วยตัวเอง	1.38 (101)	1.07 (78)	0.11 (8)	2.14 (156)	0.07 (5)	0.36 (26)
14. การสำรวจความสนใจของนักเรียน	1.11 (81)	1.08 (79)	0.37 (27)	2.17 (158)	0.04 (3)	0.36 (26)
15. การสำรวจความถนัดของนักเรียน	0.51 (37)	1.70 (124)	0.36 (26)	2.03 (148)	0.21 (15)	0.33 (24)
16. การศึกษาต่อ	0.64 (47)	1.37 (100)	0.55 (40)	1.93 (141)	0.32 (23)	0.32 (23)

ตาราง 7 (ต่อ)

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
17. การเลือกอาชีพ และการเตรียมตัวใน อาชีพที่นักเรียนเลือก	0.36 (26)	1.47 (107)	0.74 (54)	1.88 (137)	0.34 (25)	0.34 (25)
18. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอิสระ	0.34 (25)	1.33 (97)	0.89 (65)	1.91 (139)	0.37 (27)	0.29 (21)
19. การหารายได้ระหว่างเรียน	0.23 (17)	1.22 (89)	1.11 (81)	1.67 (122)	0.41 (30)	0.48 (35)
20. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน	0.15 (11)	1.21 (88)	1.21 (88)	1.63 (119)	0.45 (33)	0.48 (35)
21. ความก้าวหน้าในอาชีพ	0.33 (24)	1.28 (93)	0.96 (70)	1.76 (128)	0.34 (25)	0.47 (34)
22. การรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ	1.99 (145)	0.44 (32)	0.14 (10)	2.30 (168)	0.10 (7)	0.16 (12)
23. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดถึงปัญหา ของตนเอง	1.28 (93)	1.08 (79)	0.21 (15)	2.13 (155)	0.14 (10)	0.30 (22)
24. การให้นักเรียนในห้องช่วยกันหาแนวทาง ในการแก้ปัญหาของสมาชิกในห้องเรียน	1.07 (78)	1.04 (76)	0.45 (33)	2.14 (156)	0.10 (7)	0.33 (24)
25. การมีมารยาทที่ดีงาม	2.03 (148)	0.47 (34)	0.07 (5)	2.33 (170)	0.08 (6)	0.15 (11)
26. การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี อันดีงาม	1.88 (137)	0.55 (40)	0.14 (10)	2.33 (170)	0.08 (6)	0.15 (11)

ตาราง 7 (ต่อ)

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมรณรงค์	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
27. การฝึกสมาธิ	1.08 (79)	1.10 (80)	0.38 (28)	2.02 (147)	0.15 (11)	0.40 (29)
28. หลักธรรมเบื้องต้น	0.95 (69)	1.12 (82)	0.49 (36)	2.00 (146)	0.23 (17)	0.33 (24)
29. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่น	2.11 (154)	0.34 (25)	0.11 (8)	2.26 (165)	0.07 (5)	0.23 (17)
30. การส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	2.07 (151)	0.41 (30)	0.08 (6)	2.26 (165)	0.08 (6)	0.22 (16)
31. การรับฟังข่าวสารและการเผยแพร่ ข่าวสาร	1.40 (102)	1.00 (73)	0.16 (12)	2.25 (164)	0.10 (7)	0.22 (16)
32. การทำตนให้มีบุคลิกภาพที่ดี	1.70 (124)	0.73 (53)	0.14 (10)	2.28 (166)	0.07 (5)	0.22 (16)
33. การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น	1.77 (129)	0.70 (51)	0.10 (7)	2.33 (170)	0.07 (5)	0.16 (12)
34. การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	1.70 (124)	0.69 (50)	0.18 (13)	2.28 (166)	0.08 (6)	0.21 (15)
35. การให้ความรู้เกี่ยวกับการมีสุขภาพจิต ที่ดี	1.55 (113)	0.78 (57)	0.23 (17)	2.26 (165)	0.08 (6)	0.22 (16)
36. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	1.82 (133)	0.64 (47)	0.10 (7)	2.26 (165)	0.08 (6)	0.22 (16)

ตาราง 7 (ต่อ)

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
37. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของ การประหยัด	1.85 (135)	0.64 (47)	0.07 (5)	2.44 (178)	-	0.12 (9)
38. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของ การตรงต่อเวลา	2.13 (155)	0.38 (28)	0.05 (4)	2.45 (179)	-	0.11 (8)
39. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของ การมีน้ำใจเป็นนักกีฬา	1.97 (144)	0.52 (38)	0.07 (5)	2.41 (176)	-	0.15 (11)
รวม	100.00 (7293)			100.00 (7293)		

จากตาราง 7 แสดงว่า เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติจริง เป็นส่วนมากเกินร้อยละ 2.06 คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย (ร้อยละ 2.30) การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม (ร้อยละ 2.15) การเรียกชื่อตรวจจำนวนนักเรียนที่มาเรียน และขาดเรียน การติดตามการขาดเรียน และการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการตรงต่อเวลา (ร้อยละ 2.13) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี และส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น (ร้อยละ 2.11) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมตัวในการสอบ และวิธีการวัดผลการสอบ (ร้อยละ 2.08) การส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ร้อยละ 2.07) การสร้างความคุ้นเคย (ร้อยละ 2.06)

ส่วนเนื้อหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่อาจารย์ที่ปรึกษาระบุว่า ควรนำมาปฏิบัติเกินร้อยละ 2.06 คือ การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการตรงต่อเวลา (ร้อยละ 2.45) การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการประหยัด (ร้อยละ 2.44) การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา (ร้อยละ 2.41) การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม การมีมารยาทที่ดีงาม การรักษานกขบธรรมนิยมประเพณีอันดีงาม และการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น (ร้อยละ 2.33) การรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ (ร้อยละ 2.30) การให้ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยการอยู่ร่วมกันในสังคม การทำตนให้มีบุคลิกภาพที่ดี การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย (ร้อยละ 2.28) การเรียกชื่อตรวจจำนวนนักเรียนที่มาเรียนและขาดเรียน การติดตามการขาดเรียน การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย การใช้สารานุกรมสมบัติ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมตัวในการสอบและวิธีการวัดผลการสอบ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การให้ความรู้เกี่ยวกับการมีสุขภาพจิตที่ดี และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (ร้อยละ 2.26) การสร้างความคุ้นเคย และการรับฟังข่าวสารและการเผยแพร่ข่าวสาร (ร้อยละ 2.25) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี (ร้อยละ 2.24) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน (ร้อยละ 2.22) ส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน (ร้อยละ 2.21) การสำรวจความสนใจของนักเรียน (ร้อยละ 2.17) การให้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน (ร้อยละ 2.15) การให้นักเรียนกรอกข้อมูล ระเบียบสะสม และทะเบียนต่าง ๆ เพื่อทราบประวัติเด็กเป็นรายบุคคล ตลอดจนครอบครัวของนักเรียน การอ่านและค้นคว้าด้วยตนเอง การให้นักเรียนในห้องช่วยกันหาแนวทางการแก้ปัญหาของสมาชิกในห้องเรียน (ร้อยละ 2.14) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดถึงปัญหาของตนเอง (ร้อยละ 2.13)

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติจริง และเห็นว่าควรนำไปปฏิบัติ

วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
1. บรรยาย	7.96 (134)	2.32 (39)	0.83 (14)	7.61 (128)	1.01 (17)	2.50 (42)
2. อภิปรายกลุ่ม	1.60 (27)	4.81 (81)	4.69 (79)	6.24 (105)	1.72 (29)	3.15 (53)
3. กิจกรรมกลุ่ม	2.20 (39)	4.28 (72)	4.63 (78)	6.95 (117)	1.25 (21)	2.91 (49)
4. การแนะแนวหมู่	3.98 (67)	4.10 (69)	3.03 (51)	7.55 (127)	0.71 (12)	2.85 (48)
5. แสดงละครหรือบทบาทสมมติ	0.30 (5)	2.67 (45)	8.14 (137)	4.16 (70)	2.97 (50)	3.98 (67)
6. จัดสถานการณ์จำลอง	0.30 (5)	3.09 (52)	7.72 (130)	4.28 (72)	2.91 (49)	3.92 (66)
7. รัตวาทิ	0.12 (2)	2.55 (43)	8.44 (142)	4.28 (72)	2.97 (50)	3.86 (65)
8. เชิญวิทยากรที่มีความชำนาญในเรื่อง ต่าง ๆ มาให้ความรู้	1.13 (19)	3.39 (57)	6.60 (111)	6.06 (102)	1.78 (30)	3.27 (55)

ตาราง 8 (ต่อ)

วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
9. ใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วีดิทัศน์ สไลด์ฯ ในการจัดกิจกรรม	0.59 (10)	3.68 (62)	6.83 (115)	5.82 (98)	1.60 (27)	3.68 (62)
รวม	100.00 (1683)			100.00 (1683)		

จากตาราง 8 พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่อาจารย์ที่ปรึกษาใช้มากที่สุด คือ บรรยาย ร้อยละ 7.96 การแนะแนวหมู่ ร้อยละ 3.98 กิจกรรมกลุ่ม ร้อยละ 2.20 อภิปรายกลุ่ม ร้อยละ 1.60 เชิญวิทยากรที่มีความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ มาให้ความรู้ ร้อยละ 1.13 ใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วีดิทัศน์ สไลด์ฯ ในการจัดกิจกรรม ร้อยละ 0.59 แสดงละครหรือบทบาทสมมติ และจัดสถานการณ์จำลอง จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 0.30 และโต้เถียง ร้อยละ 0.12 ตามลำดับ

ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าควรนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม คือ บรรยาย ร้อยละ 7.61 การแนะแนวหมู่ ร้อยละ 7.55 กิจกรรมกลุ่ม ร้อยละ 6.95 อภิปรายกลุ่ม ร้อยละ 6.24 เชิญวิทยากรที่มีความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ มาให้ความรู้ ร้อยละ 6.06 ใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วีดิทัศน์ สไลด์ฯ ในการจัดกิจกรรม ร้อยละ 5.82 จัดสถานการณ์จำลอง และโต้เถียง จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 4.28 และแสดงละครหรือบทบาทสมมติ ร้อยละ 4.16 ตามลำดับ

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม

การใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
มีการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรม	58	31.02
ไม่มีการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรม	129	68.98
รวม	187	100.00

จากตาราง 9 แสดงว่า อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรม คิดเป็น
ร้อยละ 31.02 และไม่มีการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 68.98

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม

การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม	109	58.29
ไม่มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม	78	41.71
รวม	187	100.00

จากตาราง 10 แสดงว่า อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา
กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ระบุว่ามีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม
คิดเป็นร้อยละ 58.29 และไม่มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 41.71

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ติดตาม และ ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ผู้ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม	จำนวน	ร้อยละ
ฝ่ายปกครอง (รวมถึง หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หัวหน้าคณะสี)	68	62.39
อาจารย์ที่ปรึกษา	41	37.61
รวม	109	100.00

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้ที่ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมส่วนใหญ่เป็นฝ่ายปกครอง (รวมถึงหัวหน้าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 หัวหน้าคณะสี) คิดเป็นร้อยละ 62.39 รองลงมา คือ อาจารย์ที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.61

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับกำหนดเวลาประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม

การกำหนดเวลาประเมินผลการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง	24	22.02
ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมสัปดาห์ละครั้ง	43	39.45
ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมเดือนละครั้ง	17	15.60
ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละภาคเรียน	18	16.51
ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมปลายปีการศึกษาหรือปีละครั้ง	7	6.42
รวม	109	100.00

จากตาราง 12 แสดงว่า การกำหนดเวลาประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีการกำหนดตามลำดับดังนี้ ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมสัปดาห์ละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.45 ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.02 ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.51 ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.60 ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมปลายปีการศึกษาหรือปีละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.42

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการประเมินผล
การจัดกิจกรรมโฮมรูม

วิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม	จำนวน	ร้อยละ
สังเกตความสนใจของนักเรียน	98	39.52
ดูความร่วมมือในการทำกิจกรรม	107	43.14
ใช้แบบสังเกต	43	17.34
รวม	248	100.00

จากตาราง 13 พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาระบุการใช้วิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม ตามลำดับดังนี้ คือ ดูความร่วมมือในการทำกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 43.14 สังเกตความสนใจของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.52 ใช้แบบสังเกต คิดเป็นร้อยละ 17.34 ตามลำดับ

ตาราง 14 จำนวนของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม
โรฮัมรุม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโรฮัมรุม	จำนวน
ทางโรงเรียนควรกำหนดให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน	22
วัตถุประสงค์ควรสอดคล้องกับนโยบายด้านการบริหารของโรงเรียน	21
ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักเรียนโดยทั่วกันและเหมาะสม	22
ควรแจ้งจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมโรฮัมรุมให้ชัดเจน และจัดประชุม หารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อหาแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ และดำเนินงาน	25
ควรปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์มากที่สุด	21

จากตาราง 14 อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโรฮัมรุม ดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 25 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรแจ้งจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมโรฮัมรุมให้ชัดเจน และจัดประชุมปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อหาแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์และดำเนินการ อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 22 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ทางโรงเรียนควรกำหนดให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักเรียนโดยทั่วกันและเหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 21 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า วัตถุประสงค์ควรมีความสอดคล้องกับนโยบายด้านการบริหารของโรงเรียน และควรปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

ตาราง 15 จำนวนของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเวลาของการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเวลาของการจัดกิจกรรมโฮมรูม	จำนวน
ควรจัดก่อนเข้าห้องเรียนคาบที่ 1 และใช้เวลาในการจัด 20 - 30 นาที เพราะที่จัดอยู่นั้นมีเวลาน้อยเกินไปจึงจัดไม่ได้ตามวัตถุประสงค์	42
ควรจัดเป็นชั่วโมงโฮมรูมโดยเฉพาะ เหมือนกิจกรรมแนะแนว	22
ควรใช้เวลาจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยใช้เวลา 60 นาที	22
ควรจัดหลังเรียนคาบสุดท้ายของแต่ละวัน ใช้เวลาประมาณ 20 นาที	21

จากตาราง 15 พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเวลาของการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 42 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดก่อนเข้าเรียนคาบที่ 1 และใช้เวลาในการจัด 20 - 30 นาที เพราะที่จัดอยู่นั้นมีเวลาน้อยเกินไปจึงจัดไม่ได้ตามวัตถุประสงค์ อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 22 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดเป็นชั่วโมงโฮมรูมโดยเฉพาะเหมือนกิจกรรมแนะแนว และควรจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยใช้เวลา 60 นาที และอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 21 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดหลังคาบสุดท้ายของแต่ละวัน โดยใช้เวลาประมาณ 20 นาที

ตาราง 16 จำนวนของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนโครงการจัดกิจกรรม
โรฮมรุม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนโครงการจัดกิจกรรมโรฮมรุม	จำนวน
ควรวางแผนโครงการอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน	25
ควรวางแผนและแนวทางปฏิบัติไว้อย่างกว้าง เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษา นำไปปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์	12
ควรให้อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวางแผน และการกำหนดหัวข้อเรื่องในแต่ละระดับด้วย เพื่อจะได้มีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน	36

จากตาราง 16 อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนโครงการจัดกิจกรรมโรฮมรุม ดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 36 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวางแผน และการกำหนดหัวข้อเรื่องในแต่ละระดับด้วย เพื่อจะได้มีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 25 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่าควรวางแผนโครงการอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 12 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรวางแผนและแนวทางปฏิบัติไว้อย่างกว้าง เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษานำไปปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์

ตาราง 17 จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์	จำนวน
จัดทำหัวข้อสำหรับการทำกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ	23
ควรเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้มาก ๆ	26
ควรให้มีความเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และปัญหาของสังคมปัจจุบัน	25
สอนให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีน้ำใจ เอื้ออาทรผู้อื่น	26
ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ เพื่อจะได้ตรงกับความต้องการของนักเรียนมากที่สุด	37

จากตาราง 17 พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ ดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 37 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ เพื่อจะได้ตรงกับความต้องการของนักเรียนมากที่สุด อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 26 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรสอนให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีน้ำใจ เอื้ออาทรผู้อื่น ควรเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้มาก ๆ อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 25 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่าควรให้มีความเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และปัญหาของสังคมปัจจุบัน และอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 23 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดทำหัวข้อสำหรับการทำกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตามลำดับ

ตาราง 18 จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม	จำนวน
ควรมีหลาย ๆ วิธีในการจัดกิจกรรม (เช่น กิจกรรมกลุ่ม อภิปราย แสดงความคิดเห็น เล่านิทาน)	43
ควรรีให้นักเรียนทำแบบสำรวจด้วย	21

จากตาราง 18 พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 43 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีหลาย ๆ วิธีในการจัดกิจกรรม โดยโรงเรียนควรสนับสนุนด้านสื่อและอุปกรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 21 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่าควรรีให้นักเรียนทำแบบสำรวจด้วย

ตาราง 19 จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม
โฮมรูม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม	จำนวน
ควรใช้สื่อในการจัดแต่ไม่ควรใช้สื่อที่ยุ่งยาก เพราะมีข้อกำหนดในเรื่องของเวลา	25
ควรมีคู่มือครูที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้โดยสะดวก	47

จากตาราง 19 พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 47 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูมว่า ควรมีคู่มือครูที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้โดยสะดวก อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 25 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่าควรใช้สื่อในการจัดแต่ไม่ควรใช้สื่อที่ยุ่งยาก เพราะมีข้อกำหนดในเรื่องของ

ตาราง 20 จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม	จำนวน
ควรมีการประเมินอย่างง่าย ๆ ทุกครั้งหลังจากโฮมรูมแล้ว เช่น การสังเกต บันทึกที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	36
ประเมินโดยใช้แบบสอบถามภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4

จากตาราง 20 พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 36 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมว่า ควรมีการประเมินอย่างง่าย ๆ ทุกครั้งหลังจากโฮมรูมแล้ว เช่น การสังเกต บันทึกที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และมีอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 4 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรประเมินโดยใช้แบบสอบถามภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2. ผลการสร้างรูปแบบและคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมในรูปแบบการแนะแนว

ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบกิจกรรมโฮมรูมในรูปแบบของการแนะแนว เพื่อใช้เป็นแบบหรือแผนในการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมของอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 โดยมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- ขั้นที่ 2 ศึกษาหลักการและงานวิจัยเกี่ยวกับการแนะแนว และกิจกรรมโฮมรูม
- ขั้นที่ 3 ศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยการสำรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 เขตกรุงเทพมหานคร ประกอบกับการพิจารณาลักษณะผู้เรียนในด้านความรู้พื้นฐาน ทักษะ ความสนใจ และวัย
- ขั้นที่ 4 กำหนดหัวข้อเรื่องที่ได้จากการสำรวจ โดยพิจารณาให้หัวข้อเรื่องครอบคลุมการแนะแนวด้านต่าง ๆ คือ ด้านการศึกษา ด้านส่วนตัวและสังคม
- ขั้นที่ 5 จัดทำคู่มือกิจกรรมโฮมรูมในลักษณะกิจกรรมสำเร็จรูป ซึ่งประกอบด้วยชื่อกิจกรรม เวลา (จำนวนคาบ) วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการ กิจกรรม สื่ออุปกรณ์ และการประเมินผล

ผู้วิจัยสร้างกิจกรรมโฮมรูม โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการแนะแนว

การศึกษา ด้านส่วนตัวและสังคม จำนวน 13 หัวข้อเรื่อง ดังนี้คือ

- หัวข้อเรื่องที่ 1 การสร้างความคุ้นเคย มี 1 กิจกรรม ได้แก่ ฉันคือใคร
- หัวข้อเรื่องที่ 2 การใช้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน มี 1 กิจกรรม ได้แก่ บริการนำรู้
- หัวข้อเรื่องที่ 3 การใช้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย มี 2 กิจกรรม ได้แก่ ระเบียบวินัย แต่งกายเหมาะสม
- หัวข้อเรื่องที่ 4 การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มี 1 กิจกรรม ได้แก่ วางแผนเกิดทุน
- หัวข้อเรื่องที่ 5 การสำรวจตนเอง มี 1 กิจกรรม ได้แก่ กระจกวิเศษ
- หัวข้อเรื่องที่ 6 การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย มี 2 กิจกรรม ได้แก่ รักษาสะอาด สุขภาพดีมีสุข

- หัวข้อเรื่องที่ 7 การรับฟังข่าวสารและการเผยแพร่ข่าวสาร มี 1 กิจกรรม ได้แก่ เลือกรับเลือกรู้
- หัวข้อเรื่องที่ 8 การสร้างลักษณะนิสัยที่ดี มี 9 กิจกรรม ได้แก่ เงิน เงิน เงิน ตรงต่อเวลา ไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่น เปลี่ยนสี เรือหลบภัย ผู้มีสัมมาคารวะ เชื้อฟ้าผู้ใหญ่ มารยาทดีเป็นศรีแก่ตน มารยาทในการรับประทานอาหาร
- หัวข้อเรื่องที่ 9 การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน มี 3 กิจกรรม ได้แก่ ใคราฝดี ทั้งความเนือยชา รู้เรื่องเรื่องวัดผล
- หัวข้อเรื่องที่ 10 การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี มี 5 กิจกรรม ได้แก่ จิตแน่วแน่ ชะตุน การแบ่งเวลาของฉนั้น การจตรนึดยอ เตรียมตัวสอบ
- หัวข้อเรื่องที่ 11 การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น มี 5 กิจกรรม ได้แก่ ความโรทรของฉนั้น ความดีและความสามารถ หาข้อบกพร่องแล้วปรับปรุง แบบไหนที่เพื่อนชอบ ที่รักของเพื่อน
- หัวข้อเรื่องที่ 12 การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม มี 3 กิจกรรม ได้แก่ 10 นาทีมีค่า เพื่อส่วนรวม บันทึกความดี
- หัวข้อเรื่องที่ 13 การพูดถึงปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา มี 3 กิจกรรม ได้แก่ เรื่องของเต่า ความฝันของใหญ่ ทางออกของข้าพเจ้า

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโรยรม

หัวข้อเรื่องที่ 8	การสร้างลักษณะนิสัยที่ดี
ชื่อกิจกรรม	การตรงต่อเวลา
เวลา	2 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนบอกการกระทำที่แสดงถึงการตรงต่อเวลาได้ 2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการตรงต่อเวลา และไม่ตรงต่อเวลาได้
เนื้อหา	การตรงต่อเวลาเป็นคุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งที่ควรเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในบุคคลเพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ผู้ที่สามารถปฏิบัติตนเป็นคนตรงต่อเวลาจนเป็นนิสัยย่อมทำกิจการใด ๆ ได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
วิธีดำเนินกิจกรรม	ครั้งที่ 1 นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลง "ตรงต่อเวลา" และอภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนดให้ดังนี้ - ข้อคิดที่ได้จากเพลงคืออะไร - วันเวลาไม่เคยคอยใครหมายความว่าอย่างไร - ตรงต่อเวลาหมายความว่าอย่างไร ผู้เรียนออกมาเสนอรายงานตามความเหมาะสม และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมาย และการกระทำที่แสดงถึงการตรงต่อเวลา ครั้งที่ 2 (ในวันต่อไป) 1. ครูทบทวนถึงกิจกรรมครั้งที่แล้ว จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมในใบงาน เรื่อง วันเวลาเรียกคืนไม่ได้ 2. ผู้เรียนออกมารายงานผลตามใบงาน จำนวนคนตามความเหมาะสม 3. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปถึงความหมายคุณลักษณะ คุณค่า คุณประโยชน์ และผลที่ได้รับจากการตรงต่อเวลา

อุปกรณ์

1. เนื้อเพลง "ตรงต่อเวลา"

ตรงต่อเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
ตรง ตรง ตรงเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
เราเกิดมาเป็นคน ต้องหมั่นฝึกฝน ให้ตรงเวลา
วันคืนไม่คอยท่า วันเวลา ไม่เคยคอยใคร

2. ใบงาน "วันเวลาเรียกคืนไม่ได้"

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และแสดงความคิดเห็น

ใบงานเรื่อง "วันเวลาเรียกคืนไม่ได้"

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ห้อง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง อ่านเรื่อง "วันเวลาเรียกคืนไม่ได้" แล้วตอบคำถามที่กำหนดให้ เรื่อง วันเวลาเรียกคืนไม่ได้

สายจิตเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เธอเป็นคนที่เรียนหนังสืออยู่ในเกณฑ์ดี ดังนั้นผลการเรียนของเธอจึงอยู่ในระดับ 4 เกือบทุกวิชาเพราะเธอขยันเรียน แต่เธอมักจะไปโรงเรียนสายอยู่เสมอ ทว่าให้อาจารย์ที่ปรึกษาต้องตักเตือนอยู่เสมอ เช้าวันแรกของการสอบปลายภาค สายจิตพยายามรีบเร่งจะไปโรงเรียน แต่เมื่อถึงโรงเรียนก็ปรากฏว่าเกินกำหนดเวลาเข้าห้องสอบไปแล้ว

สายจิต : อาจารย์คะ หนูขออนุญาตเข้าห้องสอบ

อาจารย์คุมสอบ : หนูจำ ครูคงอนุญาตให้หนูเข้าสอบไม่ได้แล้ว

สายจิต : สอบครั้งนี้สำคัญต่อหนูมาก เพราะเป็นการสอบปลายภาคและสอบวิชาสำคัญด้วย

อาจารย์คุมสอบ : ตามระเบียบการสอบอนุญาตให้สายได้ไม่เกิน 15 นาที ซึ่งเวลานี้ก็เลยกำหนดมาแล้ว 10 นาที

สายจิต : อาจารย์คะ หนูขอร้องให้หนูมีสิทธิเข้าสอบนะคะ เลยเวลามาแค่ 10 นาทีเท่านั้น

อาจารย์คุมสอบ : คงไม่ได้หรอก ครูต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ หนูรอสอบวิชาต่อไปนะ

(สายจิตร้องไห้อยู่หน้าห้องด้วยความเสียใจที่ตนมาไม่ทันเวลา ทว่าทำไม่ได้เข้าสอบ)

คำถาม 1. บุคคลใดในเรื่องที่ไม่ตรงเวลา

คำตอบ

คำถาม 2. ผลของการไม่ตรงเวลามีอะไรบ้าง

คำตอบ

คำถาม 3. ถ้าสายจิตมาทันเวลาจะมีผลอย่างไร

คำตอบ

- ขั้นที่ 6 นำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมในลักษณะของกลุ่มการจัดกิจกรรมโฮมรูม (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
- ขั้นที่ 7 อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสันพิทยา ทดลองใช้เพื่อประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องกันของวัตถุประสงค์ เวลา เนื้อหา วิธีการ สื่ออุปกรณ์ และการประเมินผล

ผลการประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูมหลังจากนำคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสันพิทยา ปีการศึกษา 2541 พบว่า

1. กิจกรรมชื่อ "ฉันคือใคร" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม ปานกลาง หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสมมาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรมปานกลาง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กิจกรรมนี้ควรใช้เมื่อนักเรียนเริ่มเข้าเรียนในสถานศึกษาใหม่ ๆ จะบรรลุวัตถุประสงค์มากกว่า เพราะนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกัน แต่เมื่อมาทดลองใช้ในปลายภาคเรียนทำให้นักเรียนไม่สนใจเท่าที่ควร

2. กิจกรรมชื่อ "บริการน่ารู้" เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม ปานกลาง นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

3. กิจกรรมชื่อ "ระเบียบวินัย" เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

4. กิจกรรมชื่อ "แต่งกายเหมาะสม" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ ปานกลาง เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปานกลาง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม ปานกลาง หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม ปานกลาง

5. กิจกรรมชื่อ "กระเจกเงา" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กิจกรรมนี้ควรใช้เวลามากกว่า 30 นาที อาจจะแบ่งกิจกรรมเป็น 2 คาบ เพื่อจะไม่ต้องเร่งรีบ

6. กิจกรรมชื่อ "รักษาสะอาด" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

7. กิจกรรมชื่อ "สุขภาพดีมีสุข" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

8. กิจกรรมชื่อ "เลือกรับเลือกรู้" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ ปานกลาง เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปานกลาง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม ปานกลาง นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

9. กิจกรรมชื่อ "เงิน เงิน เงิน" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ ปานกลาง เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปานกลาง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม ปานกลาง หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม ปานกลาง นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม ปานกลาง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เวลา 30 นาที ไม่เพียงพอในการทำกิจกรรมนี้ จึงให้นักเรียนไปทำบ้านเป็นการบ้าน

10. กิจกรรมชื่อ "ตรงต่อเวลา" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กิจกรรมนี้นักเรียนให้ความสนใจมาก เนื่องจากได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย มีร้องเพลง อ่านเรื่องแล้วตอบคำถาม เป็นการฝึกให้นักเรียนอ่านจับใจความไปด้วย

11. กิจกรรมชื่อ "การไม่เบียดเบียน" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ ปานกลาง เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม ปานกลาง หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

12. กิจกรรมชื่อ "เปลี่ยนสี" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปานกลาง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม ปานกลาง นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

13. กิจกรรมชื่อ "เรือหลบภัย" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ ปานกลาง เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปานกลาง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้

ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม ปานกลาง นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กิจกรรมนี้อาจจะซ้ำซ้อนกับกิจกรรมแนะแนว

14. กิจกรรมชื่อ "ผู้มีสัมมาคารวะ" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์รณรงค์มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม ปานกลาง หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม ปานกลาง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กิจกรรมนี้ครูจะต้องเตรียมตัวในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งถ้าครูมีความถนัดในการเล่น กิจกรรมก็จะราบรื่น แต่ถ้าครูไม่ถนัดแล้วกิจกรรมนี้อาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์ นักเรียนอาจไม่สนใจทำกิจกรรมเท่าที่ควร

15. กิจกรรมชื่อ "เชื่อฟังผู้ใหญ่" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์รณรงค์มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม ปานกลาง หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

16. กิจกรรมชื่อ "มารยาทดีเป็นศรีแก่ตน" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์รณรงค์มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม ปานกลาง หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม ปานกลาง นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม ปานกลาง

17. กิจกรรมชื่อ "มารยาทในการรับประทานอาหาร" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์รณรงค์มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม ปานกลาง อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม ปานกลาง หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม ปานกลาง

18. กิจกรรมชื่อ "ใครไผ่ดี" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโรสมรุณ บานกลาง เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโรสมรุณชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม บานกลาง นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

19. กิจกรรมชื่อ "ทิ้งความเกลียดชัง" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ
การจัดกิจกรรมโรฮัม รุม ปานกลาง เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัด
กิจกรรมโรฮัม รุปชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมโรฮัม รุมมีความเหมาะสม ปาน
กลาง อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม
มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม ปานกลาง

20. กิจกรรมชื่อ "รู้เรื่องเรื่องวัดพล" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมรณรงค์มีความเหมาะสมมาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสมมาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสมปานกลาง นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม ปานกลาง

21. กิจกรรมชื่อ "จิตแน่วแน่" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโรหมูม ปานกลาง เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโรหมูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมโรหมูมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

22. กิจกรรมชื่อ "ชนะตน" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์รณรงค์มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์รณรงค์มัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมรณรงค์มีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม ปานกลาง หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

23. กิจกรรมชื่อ "การแบ่งเวลาของฉัน" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโสมรุม มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัด

25. กิจกรรมชื่อ "เตรียมตัวสอบ" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ
การจัดกิจกรรมโร้มรุม มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม
โร้มรุมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมโร้มรุมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์
ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม (ไม่มีมีการใช้อุปกรณ์) หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม
มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม ปานกลาง

27. กิจกรรมชื่อ "ความรักของฉัน" "ความดีและความสามารถ" "หาข้อบกพร่อง" "แบบไหนที่เพื่อนชอบ" "ที่รักของเพื่อน" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์รณรงค์มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์รณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมรณรงค์มีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

28. กิจกรรมชื่อ "10 นาทีมีค่า" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์มาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมรณรงค์มีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ใน

กิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม ปานกลาง

29. กิจกรรมชื่อ "เพื่อส่วนรวม" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ร้อมมาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ร้อมระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมรณรงค์ร้อมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

30. กิจกรรมชื่อ "บันทึกความดี" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ร้อมมาก เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ร้อมระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาก ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมรณรงค์ร้อมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม มาก

31. กิจกรรมชื่อ "เรื่องของเต่า" "ความฝันของใหญ่" "ทางออกของข้าพเจ้า" เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์ร้อม ปานกลาง เนื้อหาของกิจกรรมมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ร้อมระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปานกลาง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมรณรงค์ร้อมมีความเหมาะสม มาก อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม มาก หัวข้อที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม มาก นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม ปานกลาง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กิจกรรมนี้ไม่สะดวกต่อครูเท่าที่ควรเพราะต้องเตรียมเอกสารมาก

ผู้วิจัยนำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุง แก้ไขโปรแกรมในคู่มือการจัดกิจกรรมรณรงค์ร้อม ดังนี้

1. นำกิจกรรม "วางแผนเทิดทูน" ซึ่งเดิมเป็นกิจกรรมที่ 29 มาเป็นกิจกรรมที่ 6 เพื่อความเหมาะสม เพราะกิจกรรมนี้ต้องการให้นักเรียนมีการวางแผนรับผิดชอบการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา จึงควรนำมาจัดในระยะต้น ๆ ของภาคเรียน

2. ปรับชื่อกิจกรรมให้สั้น กระชับ และน่าสนใจ ได้แก่

ฉันคือใคร เอ้ย เป็น ฉันคือใคร

มองตนเองในกระจกเงา เป็น กระจกวิเศษ

การรักษาความสะอาด เป็น รักสะอาด

ทิ้งความเลื่อยขาหั่นมากระตือรือร้น เป็น ทิ้งความเลื่อยขา

หาทางออก "เรื่องของตัวเอง" เป็น "เรื่องของตัวเอง"

หาทางออกให้ตนเอง เป็น ทางออกของข้าพเจ้า

3. ปรับจำนวนคาบ เนื่องจากเวลา 1 คาบ (30 นาที) ไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมชื่อ กระจกวิเศษ การจดร่ายย่อ เงิน เงิน เงิน ผู้วิจัยได้ปรับปรุงโดยแบ่งเวลาออกเป็น 2 คาบ

4. ปรับสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม เช่น มีใบงานน้อยลง เนื่องจากไม่สะดวกต่ออาจารย์ในการเตรียมอุปกรณ์

หมายเหตุ คู่มือการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว
แสดงไว้ในภาคผนวก ข

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. การสำรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูม

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 จำนวน 187 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะการจัดกิจกรรมโฮมรูมโดยทั่วไปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม เวลาของการจัดกิจกรรมโฮมรูม การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และเติมข้อความ มีจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะการจัดกิจกรรมในช่วงเวลาโฮมรูมที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติจริง และลักษณะการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่ควรจะเป็นตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา

เกี่ยวกับเนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม สื่ออุปกรณ์ การติดตามและประเมินผล ซึ่งมีจำนวน 5 ข้อ โดยข้อ 1 และ 2 เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List) ส่วนข้อ 3 และ 4 เป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ ข้อ 5 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ของแต่ละรายการ แล้วแปลงความถี่ของแต่ละรายการเป็นอัตราร้อยละของจำนวนความถี่ทั้งหมดในข้อนั้น

ค่าร้อยละ คำนวณได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่รวมของทั้งหมด}} \times 100$$

สรุปผลการสำรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ผลการสำรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา

กรุงเทพมหานคร

เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

จากการสำรวจพบว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาในการจัดกระจายกันไปแต่ส่วนใหญ่ (7 โรงเรียน) จัดตอนเช้าก่อนเข้าเรียนคาบที่ 1 ของทุกวัน โดยใช้เวลา 20 - 30 นาที รองลงมา จำนวน 5 โรงเรียน ที่จัดตอนเช้าก่อนเข้าเรียนคาบที่ 1 ของทุกวัน โดยใช้เวลา 10 - 15 นาที และมีจำนวน 1 โรงเรียนที่จัดในเวลาเรียนสัปดาห์ละครั้ง โดยใช้คาบกิจกรรมอิสระ เวลา 50 นาที

การวางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม

จากการสำรวจพบว่า จำนวน 11 โรงเรียน ผู้ที่วางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูมคือ คณะกรรมการที่ทางโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น และมีจำนวน 2 โรงเรียน ที่ฝ่ายวิชาการเป็นผู้วางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ส่วนการวางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูม โรงเรียนส่วนใหญ่ (จำนวน 6 โรงเรียน) วางโครงการอย่างสม่ำเสมอทุกปี รองลงมา (จำนวน 4 โรงเรียน) มีการวางแผนโครงการทุกภาคเรียน มีจำนวน 2 โรงเรียน ที่วางแผนโครงการครั้งเดียวแล้วใช้ต่อไป และจำนวน 1 โรงเรียน ที่วางแผนโครงการไม่แน่นอน

แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

จากการสำรวจพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจาก แหล่งต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะคิดขึ้นเอง โดยพัฒนาจากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม รองลงมาได้แนวความคิดในการจัดจากผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนครู ได้จากการอ่านบทความหรือคอลัมน์จากหนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร และจากการศึกษามาจากสถาบัน มีอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนน้อยที่ได้รับแนวความคิดมาจากครูแนะแนว และจากการได้รับการอบรม

วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียน

จากการสำรวจพบว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เรียงตามลำดับความถี่ของการตอบดังนี้

1. เพื่ออบรม ติดตามดูแลนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบวินัย ความประพฤติ ศีลธรรม จริยธรรม ตลอดจนมารยาทในสังคม เพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น
2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสนพบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างครูและนักเรียน รวมถึงนักเรียนและนักเรียนด้วย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกัน ครูได้มีโอกาสรู้จักนักเรียนในความปกครองของตนมากขึ้น
3. เพื่อแจ้งข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนควรทราบ รวมทั้งให้นักเรียนร่วมมือกันในการดูแลห้องเรียน และทำกิจกรรมต่าง ๆ

4. เพื่อช่วยให้ครูได้รับทราบปัญหาของนักเรียน และหาทางแก้ไขร่วมกับฝ่ายปกครอง และผู้ปกครอง ฝึกให้นักเรียนรู้จักมองปัญหาของตนเอง และสามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองได้

5. เพื่อใช้เวลาโฮมรูมเป็นที่ชี้แจงระเบียบปฏิบัติของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน

6. เพื่อตรวจสอบและติดตามการมาเรียน และขาดเรียนของนักเรียนในความปกครอง ให้การแนะแนวด้านการศึกษาให้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การสอบ การปรับปรุงผลการเรียน (กรณีนักเรียนได้ผลการเรียน 0, ร, มส) และกระตุ้นให้นักเรียนทำการบ้าน

7. เพื่อใช้เวลาโฮมรูมในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียน เช่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปลุกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

8. เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสรวบรวมความสนใจของตนเอง พัฒนาตนเอง และปรับตัวให้เข้าสังคมในห้อง

9. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อเพื่อน ครู และโรงเรียน ช่วยทำงานบริหารของโรงเรียน ดำเนินไปได้ด้วยดี นักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียน

10. เพื่อช่วยส่งเสริมงานแนะแนวสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เนื้อหาที่อาจารย์ที่ปรึกษาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

จากการสำรวจ พบว่า เนื้อหาที่อาจารย์ที่ปรึกษาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาก เกินร้อยละ 2.06 (หรือเกินร้อยละ 80 ของความถี่แต่ละเนื้อหา ดังแสดงในตารางภาคผนวก ค) เรียงลำดับตามความถี่ของการตอบได้ดังนี้

1. การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย
2. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
3. การเรียกชื่อตรวจจำนวนนักเรียนที่มาเรียน และขาดเรียน การติดตามการขาดเรียน
4. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการตรงต่อเวลา
5. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี
6. การส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

7. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมตัวในการสอบ และวิธีการวัดผลทดสอบ
8. การส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน
9. การส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
10. การสร้างความคุ้นเคย

ส่วนเนื้อหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำว่าควรนำมาปฏิบัติเกินร้อยละ

2.06 (หรือเกินร้อยละ 80 ของความถี่ในแต่ละเนื้อหา ดังแสดงในภาคผนวก ค) เรียงลำดับไว้ดังนี้ คือ

1. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการตรงต่อเวลา
2. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการประหยัด
3. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา
4. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
5. การมีมารยาทที่ดีงาม การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม
6. การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น
7. การรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
8. การให้ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยการอยู่ร่วมกันในสังคม
9. การทำตนให้มีบุคลิกภาพที่ดี
10. การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
11. การเรียกชื่อตรวจจำนวนนักเรียนที่มาเรียนและขาดเรียน การติดตามการขาดเรียน
12. การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย
13. การใช้สัธารณสมบัติ
14. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมตัวในการสอบ และวิธีการวัดผลทดสอบ
15. การส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
16. การส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
17. การให้ความรู้เกี่ยวกับการมีสุขภาพจิตที่ดี
18. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
19. การสร้างความคุ้นเคย
20. การรับฟังข่าวสารและการเผยแพร่ข่าวสาร

21. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี
22. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
23. ส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน
24. การสำรวจความสนใจของนักเรียน
25. การให้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน
26. การให้นักเรียนกรอกข้อมูล ระเบียบสะสม และทะเบียนต่าง ๆ เพื่อทราบประวัติ

ได้ก็เป็นรายบุคคล ตลอดจนครอบครัวของนักเรียน

27. การอ่านและค้นคว้าด้วยตนเอง
28. การให้นักเรียนในห้องช่วยกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาของสมาชิกในห้องเรียน
29. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดถึงปัญหาของตนเอง

วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม

จากการสำรวจ พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมที่อาจารย์ที่ปรึกษาใช้มากที่สุด คือ บรรยาย รองลงมา คือ การแนะแนวหมู่ กิจกรรมกลุ่ม อภิปรายกลุ่ม วิธีเชิญวิทยากรที่มีความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ มาให้ความรู้ การใช้สื่อต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม แสดงละครหรือบทบาทสมมติ จัดสถานการณ์จำลอง และวิธีที่อาจารย์ที่ปรึกษาใช้น้อยที่สุด คือ โต้ว่าที่

ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมที่อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าควรนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม มากที่สุด คือ การบรรยาย รองลงมา คือ การอภิปรายกลุ่ม กิจกรรมกลุ่ม การแนะแนวหมู่เชิญวิทยากรที่มีความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ มาให้ความรู้ และใช้สื่อต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ตามลำดับ

การใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม

จากการสำรวจ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ไม่ใช้อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ใช้อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และอุปกรณ์ที่ใช้เรียงตามลำดับ คือ คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา รูปภาพ แผนภูมิ เอกสารต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ วิทยทัศน์ บ้ายนิเทศ ใบงาน อุปกรณ์การจัดป้ายนิเทศ

การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม

จากการสำรวจ พบว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีการติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยผู้ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม คือ ฝ่ายปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หัวหน้าคณะสี และประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมสัปดาห์ละครั้ง โดยสังเกตความสนใจของนักเรียน ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

จากการสำรวจอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดกิจกรรมโฮมรูม ได้ให้ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมโฮมรูมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดประชุมปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินการให้มีความชัดเจนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับนโยบายด้านการบริหารของโรงเรียน โดยควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักเรียนโดยทั่วกันและเหมาะสม และปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์มากที่สุด
2. ควรจัดก่อนเข้าห้องเรียนคาบที่ 1 และใช้เวลาในการจัด 20 - 30 นาที เพราะที่จัดอยู่มีเวลาน้อยเกินไปจึงจัดไม่ได้ตามวัตถุประสงค์ หรือจัดเป็นชั่วโมงโฮมรูมโดยเฉพาะเหมือนกิจกรรมแนะแนวควรใช้เวลาจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยใช้เวลา 60 นาที
3. ควรวางโครงการอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน โดยวางแผนและแนวทางปฏิบัติไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษานำไปปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ ควรให้อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวางแผน และกำหนดหัวข้อเรื่องในแต่ละระดับด้วย เพื่อจะได้มีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน
4. ควรกำหนดหัวข้อสำหรับการทำกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้มาก ๆ ควรให้มีความเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และปัญหาของสังคมปัจจุบัน สอนให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีน้ำใจ เอื้ออาทรผู้อื่น ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อจะได้ตรงกับความต้องการของนักเรียนมากที่สุด
5. ควรมีวิธีการจัดหลาย ๆ วิธี เช่น กิจกรรมกลุ่ม อภิปรายแสดงความคิดเห็น เล่านิทาน โดยโรงเรียนควรสนับสนุนด้านสื่อและอุปกรณ์ ควรให้นักเรียนทำแบบสำรวจต่าง ๆ ด้วย

6. ควรใช้สื่อในการจัดแต่ไม่ควรใช้สื่อที่ย่างยาก เพราะมีข้อกำหนดในเรื่องของเวลา ควรมีคู่มือครูที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมโรยร่มได้โดยสะดวก สื่ออุปกรณ์บางอย่างสามารถให้นักเรียนหามาเอง

7. ควรมีการประเมินอย่างง่าย ๆ ทุกครั้งหลังจากโรยร่มแล้ว เช่น การสังเกต บันทึก ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือประเมินโดยใช้แบบสอบถามภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2. การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมโรยร่ม และคู่มือการจัดกิจกรรมโรยร่ม

การสร้างรูปแบบกิจกรรมโรยร่ม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมโรยร่ม ประกอบกับผลจากการสำรวจการจัดกิจกรรมโรยร่มที่ได้จัดขึ้นตามโรงเรียนต่าง ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 กรุงเทพมหานคร สร้างขึ้นเป็นคู่มือการจัดกิจกรรมโรยร่ม ซึ่งครอบคลุมการแนะแนวการศึกษาส่วนตัวและสังคม ในลักษณะกิจกรรมสำเร็จรูป

จากนั้นจึงทดลองใช้ และตรวจสอบผลการใช้รูปแบบดังกล่าว โดยอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสันพิทยา ปีการศึกษา 2541 จำนวน 8 คน จัดกิจกรรมโรยร่มแต่ละหน่วยในช่วงเวลาโรยร่ม แล้วประเมินผลการใช้ และเพิ่มเติมข้อเสนอแนะ หลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดทำเป็นคู่มือการจัดกิจกรรมโรยร่ม จำนวน 13 หัวข้อ เรื่อง 37 กิจกรรม ใช้เวลา 43 คาบ ๆ ละ 30 นาที (คู่มือฉบับสมบูรณ์ ปรากฏในภาคผนวก ข)

การอภิปรายผล

การสำรวจการจัดกิจกรรมโรยร่มในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร และจากการทดลองใช้คู่มือการจัดกิจกรรมโรยร่มของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า

เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโรยร่ม

จากการสำรวจ พบว่า เวลาที่เหมาะสมที่สุดในการจัดกิจกรรมโรยร่มควรจัดตอนเช้าก่อนเข้าเรียนคาบที่ 1 ของทุกวัน โดยใช้เวลา 20- 30 นาที ทั้งนี้ เนื่องจากเวลาในช่วงเช้าเป็นเวลาที่นักเรียนมารวมกันเพื่อเข้าแถวเคารพธงชาติ ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้มีโอกาสนักเรียน

ในความปกครองของตนอย่างพร้อมเพรียงกัน ส่วนการใช้เวลาในการจัดนั้น ถ้าใช้เวลาน้อยเกินไป จะทำให้กิจกรรมแต่ละครั้งไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมได้ เพราะการจัดกิจกรรมไม่ใช่ว่าเพียงแต่พูดคุยกับนักเรียนเท่านั้น แต่จะต้องมีเนื้อหาและวิธีการหลาย ๆ อย่าง แต่ถ้าใช้เวลามากเกินไปก็ไม่สามารถจัดได้ทุกวัน เพราะจะกระทบกระเทือนต่อการจัดเวลาของการเรียนวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับมิลเลอร์ (Miller, 1960 : 156 - 158) ได้สำรวจพบว่า โรงเรียนต่าง ๆ จัดช่วงเวลาสำหรับการจัดกิจกรรมไว้ดังนี้ คือ จัดในเวลาเรียน เวลาการจัดกระจายกันออกไปตั้งแต่ทุกวันถึงสัปดาห์ละครั้ง และมักนิยมจัดในช่วงเช้า และ วัชรินทร์พรม (2518 : 20) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับระยะเวลาที่เหมาะสมว่าเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนี้ บางโรงเรียนจัดให้มีการจัดกิจกรรมในช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน โดยใช้เวลาประมาณวันละ 15 นาที หรือ บางโรงเรียนจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละประมาณ 40 - 50 นาที ถ้าใช้ระยะเวลาในการจัดเพียง 15 นาที จะทำให้การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการได้ยาก จึงเสนอแนะให้จัดสัปดาห์ละ 40 - 50 นาที จะสะดวกกว่า และสอดคล้องกับ คมเพชร จิตรสุกุล (2523 : 73 - 74) ที่ได้เสนอหลักการจัดกิจกรรมในเรื่องการจัดสรรเวลาให้กับกิจกรรมอย่างเพียงพอ ในบางโรงเรียนใช้เวลาประมาณ 20 - 30 นาที ของทุกวัน เพื่อทำกิจกรรมบางแห่งจัดเพียงเดือนละ 1 ครั้งเท่านั้น แต่ถ้าจะให้การทำกิจกรรมมีประสิทธิภาพก็ควรจะให้เวลาประมาณ 45 นาที เพราะกิจกรรมแต่ละครั้งควรใช้เวลาให้เหมาะสม ถ้าใช้เวลามากหรือน้อยไปจะทำให้กิจกรรมไม่ได้ผล ดังนั้นอาจจะทำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ในการเลือกกำหนดเวลาและช่วงระยะเวลาสำหรับกิจกรรมนั้น ถ้าจะให้ดีแล้วผู้บริหารของโรงเรียน ควรจะได้ปรึกษาหารือกับคณะครูในโรงเรียนเสียก่อน เพื่อร่วมกันพิจารณาเลือกเวลาที่เหมาะสมที่สุด เท่าที่ได้มีการจัดกิจกรรมกันมาแล้วในโรงเรียนต่าง ๆ มีการจัดแตกต่างกัน ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียน และความต้องการร่วมกันของคณะครู

การวางแผนการจัดกิจกรรม

จากการสำรวจ พบว่า โรงเรียนส่วนมากผู้ที่วางแผนการจัดกิจกรรม คือ คณะกรรมการที่ทางโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น และอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง ทั้งนี้เนื่องจากสายการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ฝ่ายปกครองจะมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลเรื่องระเบียบวินัย การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน จึงได้รวมกิจกรรมไว้ในฝ่าย

ปกครองด้วย ส่วนในช่วงเวลาโฮมรูมแต่ละครั้ง อาจารย์ที่ปรึกษาจะเป็นผู้วางโครงการเองว่าจะจัดกิจกรรมอะไร อย่างไร ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาจะคิดขึ้นเอง โดยพัฒนาจากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม เนื่องจากฝ่ายปกครองจะเป็นผู้กำหนดว่าให้มีการโฮมรูม หรือกำหนดหัวข้อไว้ อย่างกว้าง ๆ เท่านั้น

ส่วนการวางโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูม จะมีการวางโครงการกระจายกันไป แต่ส่วนใหญ่วางโครงการอย่างสม่ำเสมอทุกปี ซึ่งจะสามารถใช้เป็นแนวทางอย่างกว้าง ๆ เพื่ออาจารย์ที่ปรึกษานำไปปรับใช้ให้เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบันได้ง่าย รองลงมาจะมีการวางโครงการทุกภาคเรียนที่จะให้รายละเอียด และสะดวกต่อการจัดกิจกรรมในแต่ละระดับชั้น เพื่ออาจารย์ที่ปรึกษาจะได้มั่นใจและมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง และนักเรียนได้รับประสบการณ์จากกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สัมพันธ์กัน จะต้องเริ่มจากการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่ดี และเป็นระบบ ยิ่งถ้ามีบุคลากรฝ่ายแนะแนวมาเป็นผู้ประสานงานการจัดกิจกรรมโฮมรูมน่าจะบรรลุวัตถุประสงค์กว่าที่เป็นอยู่ สอดคล้องกับ ฮาร์วีย์ (Harvey. 1961 : 34) กล่าวว่า ควรมีการวางโครงการจัดกิจกรรมล่วงหน้า โดยมีจุดมุ่งหมายที่เด่นชัด และพนม ลิมอารีย์ (2533 : 159) กล่าวว่า เพื่อให้โครงการจัดกิจกรรมโฮมรูมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรจะได้แต่งตั้งหัวหน้าครูแนะแนวทำหน้าที่ประสานงาน และวางโครงการกิจกรรมโฮมรูมตลอดภาคเรียน และทั้งปีการศึกษา และทำรายละเอียดของการจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง

แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

จากการสำรวจ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมาจากแหล่งต่าง ๆ กระจายกันไป แต่ส่วนมากจะคิดขึ้นเอง โดยพัฒนาจากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม รองลงมาได้แนวความคิดในการจัดจากผู้บริหารโรงเรียนซึ่งหมายถึงฝ่ายปกครอง ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมโฮมรูมอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง และเมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาก็จะปฏิบัติหน้าที่ตามขอบข่ายงานอาจารย์ที่ปรึกษาที่ฝ่ายบริหารของโรงเรียนกำหนดหน้าที่ไว้ เมื่อเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลาย ๆ ปี ก็จะนำเอาประสบการณ์จริงที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้พบเห็นในช่วงเวลาโฮมรูม ประกอบกับแนวการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างกว้าง ๆ จากฝ่ายปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษาจึงนำมาพัฒนาการจัดกิจกรรมโฮมรูมในปีต่อ ๆ ไป จะมีอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนน้อยที่ได้แนวความคิดมาจากครูแนะแนวและการได้รับการอบรม ซึ่งจะ

เห็นได้ว่าบทบาทของครูแนะแนวกับกิจกรรมโฮมรูมมีน้อยมาก ดังที่กรมวิชาการ (กรมวิชาการ. 2522 : 24) กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาว่า ให้ความช่วยเหลือนักเรียนเป็นประจำวันอย่างน้อยวันละ 10 นาที หรือสัปดาห์ละ 50 นาที เพื่อซักซ้อมความเข้าใจหรืออบรมความประพฤติ รับฟังปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำในสิ่งที่นักเรียนควรรู้และปฏิบัติ การปฏิบัติในเวลาดังกล่าวเรียกว่า กิจกรรมโฮมรูม เมื่อพบปัญหาอื่นใดของนักเรียนที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถแก้ไขได้ ควรส่งต่อไปยังบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูแนะแนวหรือผู้บริหาร และรับนโยบายของผู้บริหาร และฝ่ายแนะแนวมาปฏิบัติต่อนักเรียน และดังที่ สุชา จันทรเอน (2520 : 35) กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการบริการแนะแนวเพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี จึงเป็นผู้ที่ช่วยประสานงานแนะแนวได้ดีมากที่สุดหนึ่ง ดังนั้นผู้บริหารจึงสมควรให้ครูแนะแนวเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ หรือคอยประสานงานการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา อีกทั้งควรมีการให้ความรู้หรือฝึกอบรมแก่ครูอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อนักเรียนจะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนี้อย่างเต็มที่

วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียน

จากการสำรวจ พบว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่ออบรม ติดตามดูแลนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบวินัย ความประพฤติ ศีลธรรม จริยธรรม ตลอดจนมารยาทอันสังคม เพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น
2. เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสนพบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างครูและนักเรียน รวมถึงนักเรียนและนักเรียนด้วย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันช่วยเหลือกัน ครูได้มีโอกาสรู้จักนักเรียนในความปกครองของตนมากขึ้น
3. เพื่อแจ้งข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนควรทราบ รวมทั้งให้นักเรียนร่วมมือกันในการดูแลห้องเรียน และทำกิจกรรมต่าง ๆ

4. เพื่อช่วยให้ครูได้รับทราบปัญหาของนักเรียน และหาทางแก้ไขร่วมกับฝ่ายปกครอง และผู้ปกครอง ฝึกให้นักเรียนรู้จักมองปัญหาของตนเอง และสามารถแก้ปัญหามานในชีวิตประจำวันของตนเองได้
 5. เพื่อใช้เวลาโฮมรูมเป็นที่ชี้แจงระเบียบปฏิบัติของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
 6. เพื่อตรวจสอบและติดตามการเรียน และขาดเรียนของนักเรียนในความปกครอง ให้การแนะแนวด้านการศึกษาให้แก่นักเรียน เกี่ยวกับการเรียน การสอบ การปรับปรุงผลการเรียน (กรณีนักเรียนได้ผลการเรียน 0, ร, มส) และกระตุ้นให้นักเรียนทำการบ้าน
 7. เพื่อใช้เวลาโฮมรูมในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่ นักเรียน เช่น มีความรับผิดชอบหน้าที่ การรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปลุกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 8. เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจความสนใจของตนเอง พัฒนาตนเอง และปรับตัว ให้เข้าสมาชิกในห้อง
 9. เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อเพื่อน ครู และโรงเรียน ช่วยงานบริหารของโรงเรียน ตาเนินไปได้ด้วยดี นักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียน
 10. เพื่อช่วยส่งเสริมงานแนะแนวสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาฯ ระบุมาส่วนมากนั้นเป็นบทบาทหน้าที่ที่อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติอยู่แล้วตามที่กรมวิชาการได้สรุปหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาว่า ให้พบนักเรียนเป็นประจำเพื่อซักซ้อมความเข้าใจหรืออบรมความประพฤติ รับฟังปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำในสิ่งที่นักเรียนควรรู้และควรปฏิบัติ ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด และแก้ปัญหาทั่ว ๆ ไปที่เกิดขึ้น รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียน รับนโยบายจากผู้บริหารหรือฝ่ายแนะแนวมาปฏิบัติต่อนักเรียน อาจารย์ที่ปรึกษาจึงใช้เวลาโฮมรูมเพื่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ วัตถุประสงค์ที่ระบุมาจึงสอดคล้องกับหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ประเสริฐ ชูสิงห์ (2525 : 184 - 185) ว่า "เพื่อช่วยในการเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ให้ครูและนักเรียนได้ใช้โฮมรูมเป็นเสมือนบ้านของนักเรียน ก่อให้เกิดความเป็นกันเอง เห็นอกเห็นใจ และเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งครูและนักเรียน นักเรียนและนักเรียน ช่วยงานด้านบริหารของโรงเรียนบังเกิดผลดี เพราะครูประจำชั้นจะได้ช่วยให้ข้อสนเทศในเรื่องระเบียบ ข้อบังคับ

ของโรงเรียนให้เด็กได้เข้าใจและปฏิบัติตาม เป็นทางช่วยนักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียนพร้อมกับรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน" และสอดคล้องกับ อุษณีย์ เย็นสบาย (2533 : 51) ที่ทำแนวความคิดในเรื่องวัตถุประสงค์ของโรหมูมข้อหนึ่งว่า "เพื่อช่วยทำงานด้านบริหารของโรงเรียนบังเกิดผลดี เพราะในด้านการบริหารจะใช้โรหมูมเป็นที่ตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน แจ้งระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ประกาศและแจ้งกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจโรงเรียนของตนดียิ่งขึ้น เป็นทางช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียน พร้อมกันนั้นก็เกิดความรู้สึกว่าตนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนอีกด้วย" ส่วนวัตถุประสงค์ที่ระบุว่าเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสนำตนเอง และปรับตัวให้เข้าสมาชิกในห้องนั้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมโรหมูมของ สติชัย วงศ์สวรรค์ (2525 : 238) ว่า "เพื่อพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียน สังคม ปฏิภาณพิสัยที่ดี การปรับตัว ความประพฤติ ความรับผิดชอบ เสริมสร้างวินัยในตัวเอง" และวัตถุประสงค์ที่ระบุว่าเป็นการช่วยทำงานแนะแนวสมบูรณ์ยิ่งขึ้นนั้น เนื่องจากเดิมกิจกรรมโรหมูมเป็นเพียงการแจ้งข่าวสารให้นักเรียนทราบกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ต่อมาโรหมูมได้ขยายกว้างขวางออกไป เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาปัจจุบัน อดิศักดิ์การแนะแนวเข้ามาเกี่ยวข้อง ในรูปของการแนะแนวหมู่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบริการแนะแนว ดังจุดมุ่งหมายที่ พงษ์พันธ์ พงษ์ธาดา (2522 : 185) ได้กล่าวถึงโรหมูมว่า "เพื่อช่วยทำงานแนะแนวได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะจะทำให้มีโอกาสดำเนินการแนะแนวเป็นกลุ่ม หรือให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษต่อไป"

นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมโรหมูมได้เสนอแนะว่า ทางโรงเรียนควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และควรสอดคล้องกับนโยบายด้านการบริหารของโรงเรียนควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักเรียนโดยทั่วกันและเหมาะสม ควรแจ้งจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมโรหมูมให้ชัดเจน และจัดประชุมปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อหาแนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์และดำเนินงาน ควรปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์มากที่สุด สอดคล้องกับคมเพชร จัตรสุกุล (2523 : 73 - 74) ได้เสนอหลักการจัดกิจกรรมโรหมูมเพื่อเป็นแนวทางในการจัดว่า การตั้งจุดมุ่งหมายของโรหมูมควรได้รับการพิจารณาจากบุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันว่า จะทำอะไรบ้าง เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้

เช่นเดียวกับ กรมวิชาการ (2537 : 8 - 13) กล่าวว่า โรงเรียนควรดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ประชุมชี้แจง แจกเอกสารให้ครูทุกคนในโรงเรียนทำความเข้าใจ เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรม และ ฮาร์วีย์ (Harvey. 1961 : 34) กล่าวว่า ควรชี้แจงจุดมุ่งหมาย ขอบข่าย ขั้นตอนการดำเนินการกิจกรรมให้ครูทุกคนในโรงเรียนให้มีความเข้าใจตรงกัน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และลักษณะของผู้เรียน

เนื้อหาที่อาจารย์ที่ปรึกษาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

จากการสำรวจพบว่า เนื้อหาที่อาจารย์ที่ปรึกษาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม และเห็นว่าควรนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมีดังนี้

1. การสร้างความคุ้นเคย
2. การให้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน
3. การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย
4. การสำรวจตนเอง
5. การพัฒนาให้มีบุคลิกภาพ และสุขภาพอนามัยที่ดี
6. การรับฟังข่าวสาร และการเผยแพร่ข่าวสาร
7. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการตรงต่อเวลา การประหยัด การมีน้ำใจ

เป็นนักกีฬา การมีมารยาทที่ดีงาม การรักษามรรยาทธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

8. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี
9. การส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน
10. การรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
11. การสร้างสัมพันธภาพ การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
12. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
13. การพูดถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา

จะเห็นได้ว่า เนื้อหาที่อาจารย์ที่ปรึกษานำมาจัด และเห็นว่าควรนำมาจัดนั้นมีลักษณะที่เอื้อต่อระบบบริหารโรงเรียน โดยอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นสื่อกลางให้กับโรงเรียนหรือถ่ายทอดนโยบายของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ และมีกิจกรรมในลักษณะอบรมความประพฤติ ซึ่งช่วยให้นักเรียนประพฤติดีมากขึ้น นอกจากนี้ก็เป็นเนื้อหาที่เอื้อต่องานวิชาการโดยให้ความช่วยเหลือนักเรียน

ในด้านการเรียนช่วยพัฒนาตัวนักเรียนส่วนใหญ่นั้นเน้นในเรื่องของการแนะแนวด้านสังคม ส่วนตัวและการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้น จะมีอายุประมาณ 12 - 13 ปี ซึ่งจะเป็นช่วงวัยรุ่นตอนต้นจะมีการปรับตัวในเรื่องต่าง ๆ อย่างมาก และเพิ่งจะเริ่มเข้ามาอยู่ในสถานศึกษาใหม่ ๆ จึงควรต้องวางพื้นฐานในเรื่องต่าง ๆ ไปก่อน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการสร้างสัมพันธภาพ การปรับตัว การรู้จักโรงเรียน ระเบียบวินัยและข้อกำหนดต่าง ๆ ของโรงเรียน การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา สอดคล้องกับ เทริกเลอร์ (Traxler. 1966) ได้สำรวจกิจกรรมโฮมรูมตามโรงเรียนต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา พบว่า นอกจากโรงเรียนได้จัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อการแนะแนวนักเรียน ยังจัดกิจกรรมนี้เพื่อความสะดวกในการบริหารโรงเรียน เป็นต้นว่าการประกาศข่าวโรงเรียน การตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียนและ ผกา แสงสุวรรณ (2534 : 286) กล่าวว่า "การจัดกิจกรรมโฮมรูมควรเป็นกิจกรรมที่พัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน กิจกรรมโฮมรูมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ร่วมวางแผนและปฏิบัติตามแผน ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จึงควรมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่ทำให้ครูโฮมรูมรู้จักนักเรียนดีขึ้น เช่น การเรียกชื่อ ตรวจจำนวนนักเรียนที่มาเรียนและขาดเรียน การแนะนำตนเองเพื่อนร่วมห้อง การจัดทำระเบียบสะสม และทะเบียนต่าง ๆ เพื่อทราบประวัติของเด็กเป็นรายบุคคล ตลอดจนครอบครัว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ และสุขนิสัยของนักเรียน เช่น การตรวจสุขภาพนักเรียน การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ตรวจความสะอาดของร่างกาย เป็นกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน เป็นกิจกรรมในด้านการแนะแนวให้คำปรึกษา เช่น การคบเพื่อน ความปลอดภัยในท้องถนนและภัยอื่น ๆ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเลือกวิชาและการศึกษาต่อ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยให้แก่เด็ก เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยปรับปรุงระเบียบวินัย และนิสัยใจคอของนักเรียน เช่น การเข้าแถวรับประทานอาหาร มารยาทในการรับประทานอาหาร และการดื่อกอาหาร วินัยในห้องเรียน การถามการตอบ การเข้าชั้นเรียน การแสดงความเคารพ การขึ้นรถประจำทาง"

นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ในการกำหนดเนื้อหาควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้การจัดกิจกรรมตรงกับความต้องการของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น และนักเรียนจะเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จำเริญ ช่างโชติ (2517 : 336) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง ครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูมควรต้องมีการเตรียมตัววาง

แผนล่วงหน้าก่อนเสมอ เพื่อจะช่วยให้กิจกรรมโร้มรูมได้บังเกิดผลดีแก่นักเรียนทุกประการ และถ้าได้มีการวางแผนร่วมกับนักเรียนได้ยิ่งดี เพราะจะทำให้ได้กิจกรรมที่มีความหมาย สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของนักเรียนโดยแท้จริง

วิธีการจัดกิจกรรมโร้มรูม

จากการสำรวจพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาจะใช้วิธีบรรยายมากที่สุด และรองลงมาคือ การแนะแนวหมู่

แต่อาจารย์ที่ปรึกษาก็ยังมีความเห็นว่าควรนำวิธีหลาย ๆ อย่างมาใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม กิจกรรมกลุ่ม การแนะแนวหมู่ เชิญวิทยากรที่มีความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ มาให้ความรู้ และใช้สื่อต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมโร้มรูม สอดคล้องกับจาเนียร์ ช่วงโชติ (2517 : 336) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมโร้มรูมไม่ควรใช้วิธีปาฐกถาอบรม ซึ่งแจ้งให้บ่อยนัก ต้องพิจารณาความจำเป็นเท่านั้น เพราะหลักการแนะแนวหมู่ และการโร้มรูมนั้น นักเรียนต้องมีส่วนร่วมอภิปราย ออกความคิดเห็นในการหาทางแก้ปัญหาและปฏิบัติร่วมกัน ครูเป็นแต่เพียงช่วยควบคุมการดำเนินการ และเป็นทีปรึกษา เพื่อให้งานได้บรรลุจุดประสงค์เป็นสำคัญเท่านั้น ทั้งนี้การที่อาจารย์ที่ปรึกษาใช้วิธีการบรรยาย อบรมชี้แจงเป็นส่วนมาก เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาคิดแต่เพียงว่าเป็นการให้ข่าวสาร ตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน หรือให้การอบรมนักเรียนเท่านั้น และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโร้มรูมบางโรงเรียนมีน้อย จึงเป็นการยากที่จะทำกิจกรรมด้วยวิธีอื่น ๆ และอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีความรู้ในวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมโร้มรูม ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเตรียมกิจกรรม เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาที่ต้องทำการสอนด้วยมีคาบสอนมาก จึงมักใช้วิธีการบรรยาย ดังที่ แมคฟาร์แลนด์ (Mc Farland. 1963 : 400 - 405) ได้สำรวจ พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรมโร้มรูม คือ ผู้จัดไม่มีเวลาพอ ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของกิจกรรมโร้มรูม ไม่มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมโร้มรูม ขาดการวางโครงการจัดกิจกรรมโร้มรูมอย่างเป็นระบบ ดังนั้นจึงสมควรได้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้ดำเนินการกิจกรรมโร้มรูมที่ต้องการตามหลักวิชาการ

การใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม

จากการสำรวจ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ไม่ใช้อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาใช้วิธีการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพราะสื่ออุปกรณ์มีไม่เพียงพอ ไม่สะดวกที่จะนำสื่ออุปกรณ์มาใช้ ไม่คล่องตัวในการใช้สื่อ เวลาในการจัดกิจกรรมมีน้อย ถ้าใช้อุปกรณ์บางอย่างจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ดังนั้นถ้าโรงเรียนมีคู่มือที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมและเตรียมสื่ออุปกรณ์ ก็จะสะดวกต่ออาจารย์ที่ปรึกษามากขึ้น สอดคล้องกับ วิไลพรรณ อ่อนตา (2531 : 90) ซึ่งสำรวจพบว่า ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ควรมีรูปแบบในการจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นตัวอย่างแก่ครูผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม ด้วยเหตุว่าปัจจุบันนี้ยังขาดการจัดโครงการนี้อย่างเป็นระบบ ขาดรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนไม่มีการเผยแพร่รูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมไปยังผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาที่ใช้อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม และอุปกรณ์ที่ใช้เรียงตามลำดับ คือ คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา รูปภาพ แผนภูมิ เอกสารต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ วิทยุทัศน์ ป้ายนิเทศ ใบบงาน อุปกรณ์การจัดป้ายนิเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอุปกรณ์เหล่านี้เป็นอุปกรณ์ที่หาได้สะดวกหรือมีการจัดเตรียมไว้แล้ว และนำมาใช้ได้ตลอดเวลา ดังนั้นโรงเรียนควรสนับสนุนในด้านอุปกรณ์โดยคณะกรรมการที่ทางโรงเรียนแต่งตั้งขึ้นนั้น ควรจัดทำโครงการกิจกรรมโฮมรูมที่เป็นระบบ ตามหลักวิชาการและคอยประสานงาน จัดเตรียมเอกสาร อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมเพื่อสะดวกกับอาจารย์ที่ปรึกษาในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม

จากการสำรวจพบว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยผู้ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม คือ ฝ่ายปกครอง หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หัวหน้าคณะสี และประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมสัปดาห์ละครั้ง จากนั้นก็ทำการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่อาจารย์ที่ปรึกษานั้นทำการจัดในแต่ละครั้ง แล้วรวบรวมส่งฝ่ายปกครองทุกสัปดาห์ หรือทุกเดือน ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วางโครงการจัดกิจกรรมโฮมรูม คือ คณะกรรมการที่ทางโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น ซึ่ง

ประกอบด้วย ฝ่ายปกครอง หัวหน้าระดับ หัวหน้าคณะ ดังนั้นการติดตาม และประเมินผลจึงอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองด้วย โดยบางโรงเรียนฝ่ายปกครองจะทำคู่มือโรหมูมให้อาจารย์ที่ปรึกษา รายงานแผนการปฏิบัติงานสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วนที่ระบุว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ประเมินนั้นน่าจะหมายถึงการติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมในแต่ละคาบ โดยสังเกตความสนใจของนักเรียน ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

และจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมโรหมูม อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมโรหมูมได้เสนอแนะว่า ควรมีการประเมินอย่างง่าย ๆ ทุกครั้ง หลังจากโรหมูมแล้ว เช่น การสังเกต บันทึกที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือประเมินโดยใช้แบบสอบถามภาคเรียนละ 1 ครั้ง เนื่องจากกิจกรรมโรหมูมก็เหมือนกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะต้องมีการประเมินผลการทำงานเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อศึกษา และตรวจสอบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด มีจุดบกพร่องอะไรบ้างที่ควรปรับปรุง มีความเหมาะสม และสนองความต้องการของนักเรียนหรือไม่ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมโรหมูมให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดกิจกรรมโรหมูมควรได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน การคัดเลือกบุคลากรทำงานด้านโรหมูมนั้นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม ควรต้องมีการฝึกอบรมบ้าง และต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมงสอนวิชาปกติด้วยถ้ามากเกินไป ก็ควรลดลงบ้างตามความเหมาะสม และให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ บุคลากร การพัฒนาบุคลากรโดยจัดให้มีการอบรม หรือจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมโรหมูมให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษานำไปปฏิบัติ

2. การตั้งวัตถุประสงค์ควรได้รับการพิจารณาจากบุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จะจัดอะไรบ้างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ นอกจากนี้แล้วควรจะให้การอบรมและฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโรหมูม

3. การวางแผนโครงการจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ดังนั้นก่อนจะวางแผนโครงการควรพิจารณาอย่างละเอียดว่า ในระดับใดเด็กต้องการอะไร การจัดสรรเวลาควรจัดเวลาให้กับกิจกรรมรอบรู้เพียงพอ ถ้าใช้เวลาน้อยเกินไปจะทำให้กิจกรรมไม่ได้ผล

4. ในการดำเนินกิจกรรมรอบรู้ไม่ควรใช้วิธีบรรยาย อบรม ซึ่งจำให้ย่นัก ต้องพิจารณาความเป็นที่นั้น เพราะการรอบรู้ซึ่งก็คือ การแนะนำหมั้นนั้น นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการอธิบายออกความคิดเห็นในการหาทางแก้ปัญหาและปฏิบัติร่วมกัน โดยครูเป็นผู้ควบคุมการดำเนินการ และเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้งานได้บรรลุวัตถุประสงค์

5. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีส่วนร่วมบันทึกกิจกรรมรอบรู้ประจำวันไว้ เพื่อจะช่วยให้การดำเนินการเป็นผลดีสมความมุ่งหมาย และในวันสุดท้ายควรบันทึกสรุปความคิดเห็นหรืออุปสรรคต่าง ๆ ไว้ในสมุดนั้นด้วย เพื่อดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสม และใช้ได้ดีกับนักเรียนในครั้งต่อไป และเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับครูคนอื่น ๆ ที่สนใจ

6. ควรมีการทดลองใช้คู่มือการจัดกิจกรรมรอบรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในทุกโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 เพื่อใช้เป็นคู่มือการจัดกิจกรรมรอบรู้ที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 3 ต่อไป

7. การวางแผนการจัดกิจกรรมรอบรู้ ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนหรือกำหนดเนื้อหา เพราะจะทำให้ได้กิจกรรมที่มีความหมาย สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของนักเรียนโดยแท้จริง ทั้งนี้อาจเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมให้มากขึ้นในภาคเรียนที่ 2 ซึ่งนักเรียนได้รับทราบข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ของโรงเรียนไปบ้างแล้ว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมรอบรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาและทำคู่มือการจัดกิจกรรมรอบรู้สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 หรือคู่มือการจัดกิจกรรมรอบรู้ของระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในชั้นอื่นด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- กิติมา ศชนะาวิน. การสอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา. พิษณุโลก : ภาควิชา การแนะแนวและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2538.
- โรวิท วรพิพัฒน์ และเยาวรินทร์ จันทน์มัญจะ. "อีกก้าวหนึ่งของการมัธยมศึกษา," คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯสหประชาชาติ. 21(1) : 25 - 26 ; 2533.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ประสิทธิภาพการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2530.
- _____. แผนแห่งความหวังและอนาคตของชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, ม.ป.ป.
- คมเพชร จัตรสุกุล. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2529.
- จางงค์ อาศิริวัจน์. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครอง ที่มีต่อจริยธรรมที่คาดหวังกับจริยธรรมที่ปฏิบัติของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการ ศึกษา 9 ปีการศึกษา 2529. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530. อัดสำเนา.
- จาเนียร ช่วงโชติ. เทคนิคการแนะแนว. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517.
- เจริญ สุวรรณโชติ. หน้าที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา หน่วยงานพิเศษ. กรมการฝึกหัดครู 2516. 110 หน้า
- ชาญชัย อินทรประวัติ. การบริหารกิจการนักเรียน. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2523.
- เชวง หมั่นประโคน. ตัวประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน โครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ตามการรับรู้ของครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พิศาลบุตร. การแนะแนว. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์, 2523.

- นิคม ช่วยปลัด. การประเมินสมรรถภาพครูในเขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- บัวทอง สว่างโรสภากุล. การแนะแนว. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- ประดับ นิลพังงา. กิจกรรมร่วมหลักสูตร. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2524.
- ประเสริฐ ชูสิงห์. กิจกรรมโฮมรูม. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2538.
- พกา บุญเรือง. การจัดและการให้บริการสนเทศ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2530.
- พกา แสงสุวรรณ. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2534.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โรสภา. การแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร, 2522.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียนเบื้องต้น. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2509.
- พนม ล้อมอารีย์. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสโรตร์, 2509.
- มะเตือ เสมา. "บทบาทของครูอาจารย์ในประเทศไทย," ครูสารเขตศึกษา. 9 - 10; 9 ตุลาคม 2518.
- _____. "แนะอะไรในชั่วโมงโฮมรูม," วารสารแนะแนว. 2(32) : เมษายน - พฤษภาคม 2517.
- รอยัน แซ่เลียง. การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมโฮมรูมตามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่นักเรียนคาดหวังของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดยะลา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- รัชนี้ งามสมัน. การศึกษาคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสตูล. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2533. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. คู่มือการปฏิบัติงานแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2522.

วิชาการ, กรม. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ในเต็ด
โปรดักชั่น, 2520.

_____. คู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว,
2532.

_____. ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและสอบที่เน้นกระบวนการ. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว,
2534.

วิไลพรรณ อ่อนตา. รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในช่วงเวลาโฮมรูมในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531. อัดสำเนา.

วัชรินทร์ ทรัพย์มี และคนอื่น ๆ. รูปแบบที่มีประสิทธิภาพของบริการแนะแนวในช่วงเวลาวิสาสะ.
กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

สุจริต เพียรชอบ. "ที่ปรึกษาชี้ทางสว่างใส," ประมวลบทความประกอบการเรียนวิชาหลักสูตร
และการเรียนการสอนระดับมัธยม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.

สุชา จันทรเอม. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2520.

สถิต วงศ์สวรรค์. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : พีระวัฒนา, 2525.

สมศิริ ชัยสุภมวงคลลาภ. การนำเสนอโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียน
มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2530. อัดสำเนา.

สุนน อมรวิวัฒน์. "ทำไมต้องปฏิรูปการเรียนรู้," การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไอเดียสแควร์, 2541.

สุนนา อัสวายุศักดิ์กุล. บทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรพุทธศักราช 2521 ประจำปีการศึกษา 2521 ในโรงเรียนมัธยม
ศึกษา จังหวัดชลบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

สุรินทร์ สรสิริ. กิจกรรมร่วมหลักสูตร. กรุงเทพฯ : อรุณสภา, 2509.

อภิญา สมิทธิเศรษฐ. ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูที่ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษา.

ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

อัสสาเนา.

อุษณีย์ เป็นสวาย. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.

อวยชัย ้วยสุวรรณ. การบริหารกิจการนักเรียน. คณะวิชาครุศาสตร์ สหวิทยาลัยพุทธชินราช นครสวรรค์, 2535.

Good, Carter V. Dictionary of Education. p.271 - 272. New York :

McGraw - Hill Book Company, 1959.

Harris, Brother Philip. "Using Home Room for Guidance in Personality Development," Catholic Education Review. Lvll February, 1956.

Harvey, John F. "Guidance Through the Home Room," Student Activities. 39; April, 1961.

Hopskin, L.B. "Personnel Procedure in Education," The Educational Record Supplement. 26 - 28; Octorber, 1926.

Lincoln, M.E. "Educational and Vocational Information as Part of a Guidance Program with Criteria for Measuring Results," Doctoral Dissertation. Harvard University, Cambridge, March, 1959.

Mangusso, David Joseph. "Secondary School Counselor's Role as Perceived by Administrators of Large School Districts in Texas", Dissertation Abstracts. 33 : 1717 December, 1972.

McFarland, John W. "Developing Effective Homerooms," School Review. LXI October, 1963.

Miller, Franklin A. Planning Student Activities. New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1960.

Mueller, H.K. Student Personal Work in Higher Education. Massachusetts : Cambridge University Press, 1961.

- Norman, Gerald, The Role of High School Counselor as Perceived by Administrators, Counselor, Teachers and Student and Measured by the Sementic Differential Technique", Dissertation Abstracts. 33 : 159 July, 1972.
- Strong, W. Melvin. Group Procedures in Guidance. New York : Harper and Row Pub, 1967.
- Traxler, Auther E. Techniques of Guidance. New York : Harper and Row, 1966.
- Wagner, Josephine E. "Factors Conducive to the Effective Functioning of the Homeroom Organization," Bulletin of the National Association of School Principles. XXX January, 1956.
- Walters, J. High School Personnel Work Today. New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1966.
- Williamson, E.C. Student Personnel Work in Colleges and Universities. New York : McGraw - Hill Book Company, 1961.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการจัดกิจกรรมโฮมรูม^๕ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบสอบถามการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบสอบถามการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะการจัดกิจกรรมโฮมรูมโดยทั่ว ๆ ไป ในโรงเรียนของท่าน

ตอนที่ 2 ลักษณะการจัดกิจกรรมในช่วงเวลาโฮมรูมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้
ตามความเป็นจริง และตามความคิดเห็นของท่านจริง ๆ คำตอบของท่านจะเก็บเป็นความลับ จะนำ
มาเพื่อใช้ในการทำปริญญานิพนธ์เท่านั้น และการเสนอผลจะเสนอในรูปของส่วนรวม ไม่มีผลกระทบ
กระเทือนต่อท่านแต่อย่างใด

ขอกราบขอบพระคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามการจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ลักษณะการจัดกิจกรรมโฮมรูมโดยทั่ว ๆ ไป

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย / หน้าข้อความ หรือเติมคำ หรือข้อความตามความเป็นจริง

1. วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียน คือ

1.
2.
3.
4.
5.

2. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

- () จัดในเวลาเรียน โดยใช้เวลา.....นาที
- () จัดตอนเช้าก่อนเข้าเรียนคาบที่ 1 ของทุกวัน โดยใช้เวลา.....นาที
- () จัดตอนบ่ายก่อนเลิกเรียนของทุกวัน โดยใช้เวลา.....นาที
- () จัดสัปดาห์ละครั้ง ๆ ละ.....นาที
- () จัดขึ้นในบางโอกาสเท่านั้น เช่น (โปรดระบุโอกาส).....
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. การวางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม

3.1 ผู้ที่วางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม คือ

- () คณะกรรมการที่ทางโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น
- () ครูแนะแนว
- () อาจารย์ที่ปรึกษา
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3.2 การวางแผนโครงการกิจกรรมโฮมรูม

- () วางโครงการอย่างสม่ำเสมอทุกปี
- () วางโครงการอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน

- () วางโครงการครั้งเดียวแล้วใช้ตลอดไป
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
-

4. ท่านได้แนวความคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมจากแหล่งใด

- () ศึกษาจากสถาบันการศึกษา
- () การอ่านบทความหรือคอลัมน์จากหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสาร
- () ผู้บริหารโรงเรียน
- () เพื่อนครู
- () ครูแนะแนว
- () รายการวิทยุ
- () รายการโทรทัศน์
- () คิดขึ้นเองโดยพัฒนาจากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- () ได้รับการอบรม
- () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ลักษณะการจัดกิจกรรมในช่วงเวลาโฮมรูม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องแสดงระดับทางด้านขวามือตามความคิดเห็นของท่าน

1. ท่านใช้เนื้อหาต่อไปนี้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม หรือไม่อย่างไร และท่านคิดว่าเนื้อหาเหล่านี้ควรนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อไปหรือไม่

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
1. การสร้างความคุ้นเคย.....						
2. การเรียกชื่อตรวจงานนักเรียนที่มาเรียน และขาดเรียน การติดตามการขาดเรียน....						
3. การให้นักเรียนกรอกข้อมูล ระเบียบสะสม และทะเบียนต่าง ๆ เพื่อทราบประวัติเด็ก เป็นรายบุคคล ตลอดจนครอบครัวของ นักเรียน.....						
4. การหาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน และกิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน.....						
5. การให้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน.....						
6. การให้ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย การอยู่ร่วมกันในสังคม.....						
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย.....						
8. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม						
9. การใช้อาณัติ.....						
10. ส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน.....						
11. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี.....						

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
12. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมตัวในการสอบและวิธีการวัดผลสอบ.....						
13. การอ่านและค้นคว้าด้วยตนเอง.....						
14. การสำรวจความสนใจของนักเรียน.....						
15. การสำรวจความถนัดของนักเรียน.....						
16. การศึกษาต่อ.....						
17. การเลือกอาชีพ และการเตรียมตัวในอาชีพที่นักเรียนเลือก.....						
18. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอิสระ.....						
19. การหารายได้ระหว่างเรียน.....						
20. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน.....						
21. ความก้าวหน้าในอาชีพ.....						
22. การรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ.....						
23. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดถึงปัญหาของตนเอง.....						
24. การให้นักเรียนในห้องช่วยกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาของสมาชิกในห้องเรียน.....						
25. การมีมารยาทที่ดีงาม.....						
26. การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม.....						
27. การฝึกสมาธิ.....						
28. หลักธรรมเบื้องต้น.....						

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโรยมรรุม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
29. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบตนเอง และผู้อื่น.....						
30. การส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์.....						
31. การรับฟังข่าวสารและการเผยแพร่ข่าวสาร..						
32. การหาต้นให้มีคุณภาพที่ดี.....						
33. การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น.....						
34. การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย.....						
35. การให้ความรู้เกี่ยวกับการมีสุขภาพจิตที่ดี....						
36. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์.....						
37. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการ ประหยัด.....						
38. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการตรง ต่อเวลา.....						
39. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของการมี น้ำใจเป็นนักกีฬา.....						
40. อื่น ๆ โปรดระบุ.....						
.....						
.....						
.....						

2. วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมต่อไปนี้ ท่านใช้หรือไม่อย่างไร และควรจะทำกิจกรรมเหล่านี้มาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมหรือไม่

วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
1. บรรยาย.....						
2. อภิปรายกลุ่ม.....						
3. กิจกรรมกลุ่ม.....						
4. การแนะแนวหมู่.....						
5. แสดงละครหรือบทบาทสมมติ.....						
6. จัดสถานการณ์จำลอง.....						
7. igtวาที่.....						
8. เชิญวิทยากรที่มีความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ มาให้ความรู้.....						
9. ใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วัสดุทัศน สไลด์ฯ ในการจัด กิจกรรม.....						
10. อื่น ๆ โปรดระบุ.....						
.....						
.....						

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย / หน้าข้อความ หรือเติมคำ หรือข้อความตามความเป็นจริง

3. ท่านใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมหรือไม่

() ใช้ อุปกรณ์ที่ใช้ คือ.....

() ไม่ใช้

4. การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม

4.1 มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนของท่านหรือไม่

() มี () ไม่มี

4.2 ถ้ามีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม โปรดตอบคำถามต่อไปนี้

4.2.1 ผู้ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม คือ.....

4.2.2 การกำหนดเวลาประเมินผล

() หลังการจัดกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง

() ประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูมสัปดาห์ละครั้ง

() ประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูมเดือนละครั้ง

() ประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละภาคเรียน

() ประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูมปลายปีการศึกษาหรือปีละครั้ง

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4.2.3 วิธีการประเมิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() สังเกตความสนใจของนักเรียน

() ดูความร่วมมือในการทำกิจกรรม

() ใช้แบบสอบถาม

() ใช้แบบสังเกต

() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

5.1 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์

.....

5.2 เวลาของการจัดกิจกรรมโฮมรูมในแต่ละครั้ง

.....

5.3 การวางแผนโครงการจัดกิจกรรมโฮมรูม

.....
.....
.....

5.4 เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

.....
.....
.....

5.5 วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม

.....
.....
.....

5.6 สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม

.....
.....
.....

5.7 การประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม

.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

คู่มือการจัดกิจกรรมรณรงค์เรียนรู้แบบบูรณาการ ปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

โปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวนคาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
1. การสร้างความคุ้นเคย	ฉันคือใคร	2	1. เพื่อให้ให้นักเรียนและครูได้รู้จักคุ้นเคยกัน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนได้รู้จักคุ้นเคยซึ่งกันและกัน	1. ครูสนทนากับนักเรียน แล้วให้ทายลักษณะครูว่า เป็นคนอย่างไร เพราะเหตุใด 2. ครูให้นักเรียนเขียนบรรยายลักษณะของตนเองในกระดาษ โดยไม่ระบุชื่อ แล้วให้เพื่อนๆทายว่าเป็นใคร 3. นักเรียนสัมภาษณ์กันและกันเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม 4. สรุปข้อคิด
2. การใช้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน	บริการน่ารู้	1	เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักบริการต่าง ๆ ในโรงเรียน ความสำคัญและสถานที่ตั้ง	1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มแล้วให้นักเรียนตอบคำถามบนกระดาษ

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
			ของบริการนั้น ๆ	เกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ที่มีในโรงเรียน 2. ครูเพิ่มเติมเกี่ยวกับบริการนั้น ๆ และกล่าวสนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการต่าง ๆ ของโรงเรียน 3. ครูพานักเรียนไปรู้จักสถานที่ที่นักเรียนจะมาใช้บริการ เช่น การใช้ห้องพยาบาล โดยครูพานักเรียนไปชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง เพื่อเก็บเป็นข้อมูลประจำตัวนักเรียน

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
3. การให้ความรู้เกี่ยวกับ ระเบียบวินัย	1. ระเบียบ วินัย	1	เพื่อให้นักเรียนระบุ ประโยชน์และควบคุม ตนเองให้อยู่ใน ระเบียบวินัย	1. ครูสนทนาและ อภิปรายกับ นักเรียนเรื่อง ระเบียบวินัย และผลของการ มีระเบียบวินัย 2. สรุปเนื้อเรื่อง เกี่ยวกับการมี ระเบียบวินัย 3. ฝึกให้นักเรียน ควบคุมตนเอง
	2. แต่งกาย เหมาะสม	1	เพื่อให้นักเรียนแต่ง- กายได้เหมาะสมกับวัย เวลา และสถานที่	1. นักเรียนแสดง ความคิดเห็น 2. ครูชี้แนวทาง และแนะนำการ แต่งกายที่ดีตาม คู่มือนักเรียน 3. สรุปแบบอย่างที่ดี
4. การทำงานร่วมกันเป็น หมู่คณะ	วางแผนเทิดทูน	1	เพื่อให้นักเรียนวาง แผนการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการเทิดทูน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	1. นักเรียนระดม ความคิดเกี่ยวกับ กิจกรรมที่จะจัด

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
			กษัตริย์ และดำเนินตามแผนที่วางไว้ตลอดปีการศึกษา	2. แบ่งกลุ่มนักเรียน รับผิดชอบการจัด 3. นักเรียนเสนอ แผนการดำเนิน งานที่กลุ่มจัดทำขึ้น
5. การสำรวจตนเอง	กระจกวิเศษ	2	เพื่อให้นักเรียนได้ สำรวจและประเมิน ลักษณะจากตนเองและ ผู้อื่น ทำให้รู้จัก ตนเองและผู้อื่น	1. นักเรียนสำรวจ ตนเองและผู้อื่น จากใบงาน 2. พิจารณาการ สำรวจตนเอง 3. สรุปข้อคิด
6. การให้ความรู้เกี่ยวกับ สุขภาพอนามัย	1. รักษาสะอาด	2	เพื่อให้นักเรียนระบุ ประโยชน์ของการ รักษาความสะอาดและ ฝึกให้นักเรียนรู้จัก รักษาความสะอาด ร่างกายและเครื่องใช้	1. ดูรูปภาพเพื่อ เปรียบเทียบ ความสะอาดและ สกปรกพร้อม ตรวจสอบตนเอง 2. อภิปรายประโยชน์ ของการรักษา ความสะอาดและ ความจำเป็นใน การฝึกปฏิบัติ

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
	2. สุขภาพดี มีสุข	1	เพื่อให้นักเรียนรู้วิธี การป้องกันรักษา สุขภาพกายและจิตใจ และสำรวจสภาพ ร่างกายและจิตใจของ ตนเอง เพื่อหาแนว ทางปรับปรุง	1. สํารวจนักเรียน ในห้องที่มีสุขภาพ ดีทั้งกายและใจ 2. นำเสนอวิธีการ ปฏิบัติ เพื่อการ มีสุขภาพดีทั้ง ร่างกายและจิตใจ 3. สรุปวิธีการปฏิบัติ
7. การรับฟังข่าวสารและ การเผยแพร่ข่าวสาร	เลือกรับเลือกรู้	1	เพื่อให้นักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลข่าว- สารเพื่อการเลือกรับรู้ ได้อย่างเหมาะสม	1. ครูสนทนากับ นักเรียนเกี่ยวกับ ข่าวสารประเภท ของสื่อ และ ประโยชน์ 2. ตัวแทนนักเรียน อ่านข่าวจาก หนังสือพิมพ์ (โดยนักเรียน เตรียมมาล่วงหน้า)
8. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดี	1. เงิน เงิน เงิน	2	เพื่อให้นักเรียนรู้จัก การจ่ายเงิน	1. ครูนำเข้าสู่บทเรียน เกี่ยวกับการจ่ายเงิน

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
				2. นักเรียนกรอก ใบงาน "เงิน เงิน เงิน" 3. อภิปรายการใช้ เงินที่ถูกต้อง 4. ครูสะท้อนการ ใช้เงิน 5. นักเรียนประเมิน ตนเองเกี่ยวกับการ ใช้เงิน 6. สรุปแนวคิดการ ใช้เงิน
	2. ตรงต่อเวลา	2	เพื่อให้ นักเรียนบอก การกระทำที่ตรงต่อ เวลา และผลที่ได้รับ จากการตรง และไม่ ตรงต่อเวลา	1. นักเรียนและครู ร่วมร้องเพลง "ตรงต่อเวลา" และอภิปรายร่วม กันเกี่ยวกับข้อคิด ที่ได้จากเพลง 2. นักเรียนเสนอ รายงานข้อคิด ความหมายและ การกระทำที่แสดง

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
				ถึงการตรงต่อ เวลาจากการ ทำใบงาน 3. สรุปคุณลักษณะ คุณค่าและผลใน การตรงต่อเวลา
	3. ไม่เบียดเบียน ตนและผู้อื่น	1	เพื่อบอกผลเสียของ การเบียดเบียนผู้อื่น และระบุคุณค่าของการ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น	1. ครูและนักเรียน สนทนาถึงการ เบียดเบียนเอา เปรียบกันในสังคม 2. ทำใบงาน "อย่าทำเลย" 3. เล่าและสรุป ประสบการณ์ ในการถูก เบียดเบียนหรือ เอาเปรียบ 4. ครูเพิ่มเติมและ เสริมคุณธรรม
	4. เปลี่ยนสี	1	เพื่อฝึกให้นักเรียนมี คุณลักษณะรักเพื่อนมนุษย์	1. ครูนำกระดาษสี มาให้นักเรียน

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
			ไม่เห็นแก่ตัว	เลือก แล้วให้นักเรียนบอกเหตุผล แล้วรวมกลุ่มตามสีที่เลือก 2. คุรบอกค่าของ กระดาษสีต่าง ๆ แล้วถามนักเรียนว่าจะ เปลี่ยนกลุ่มหรือไม่ถ้าเปลี่ยนจะไปอยู่สีอะไร พร้อมเหตุผล 3. สรุปเหตุผลที่เปลี่ยนความคิด
	5. เรือหลบภัย	1	เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จัก รับฟังผู้อื่นที่มีค่านิยมต่างจากตน	1. กิจกรรมกลุ่มโดย ครูเล่าสถานการณ์ เพื่อให้นักเรียนตัดสินใจ 2. สรุปผลจากการ ทำกิจกรรม และ ข้อคิดต่าง ๆ

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
	6. ผู้มีสัมมา- การะ	1	นักเรียนระบุได้ว่า สัมมาการะคืออะไร จะได้รับผลตอบแทน อย่างไร	1. ครูเล่านิทาน เรื่อง "สามเกลอ" 2. นักเรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับนิทานที่ ครูเล่า โดยมุ่ง ประเด็นของการ มีสัมมาการะ และผลที่ได้จาก การมีสัมมาการะ
	7. เชื้อฟังผู้ใหญ่	1	เพื่อระบุเหตุและผล ของการเชื่อฟังคำสั่ง- สอนของผู้ใหญ่ อันจะ นำไปสู่การพัฒนาลักษณะ นิสัยที่ดี	1. ครูแบ่งกลุ่มนัก- เรียน แล้วให้ นักเรียนอ่านนิทาน เรื่อง "ชาวนากับ นกยาง" พร้อม สรุปข้อคิด 2. นักเรียนส่งตัว แทนมาสรุปข้อคิด 3. ครูและนักเรียน อภิปรายใน ประเด็นต่อไปนี้

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
				3.1 ผู้ที่นักเรียน ควร เชื้อพ้ง 3.2 ทาไมจึงต้อง เชื้อพ้ง 3.3 ผลของการ เชื้อพ้ง
	8.มารยาทดี เป็นศรีแก่ตน	1	1. เพื่อให้นักเรียนเห็น ความสำคัญและคุณ- ประโยชน์ของการมี มารยาทที่ดี 2. บอกวิธีการแสดง กริยามารยาทที่ดี งามอย่างถูกต้อง เหมาะสมในโอกาส และสถานการณ์ ต่าง ๆ	1. ครูและนักเรียน ร่วมอภิปรายข้อ ความในบทกลอน "คำของคนอยู่ หน้าใจ" 2. นักเรียนแสดง ความคิดเห็น เกี่ยวกับความ สำคัญและประโยชน์ ของมารยาทที่ดี 3. สรุปกิจกรรมและ ข้อคิด
	9.มารยาทใน การรับประ- ทานอาหาร	1	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตนในเวลา	1. ครูบรรยายประกอบรูปภาพเรื่อง "มารยาทในการ

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
			รับประทานอาหารได้ถูกต้อง 2. นักเรียนรู้ถึงคุณประโยชน์ของการเข้าคิวซื้ออาหาร 3. เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับการปฏิบัติที่ถูกต้อง	รับประทานอาหาร" 2. อาสาสมัครสาธิตวิธีการปฏิบัติ 3. นักเรียนทดลองปฏิบัติ
9. การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน	1. ใครไฟดี	1	เพื่อให้นักเรียนบอกความหมายและระบุพฤติกรรมของความกระตือรือร้นได้	1. ครูยกตัวอย่างเรื่องของความกระตือรือร้นและความเฉื่อยชา 2. ทำใบงาน "ใครไฟดี" 3. สรุปความหมายของความกระตือรือร้น
	2. ทิ้งความเฉื่อยชา	1	1. เพื่อสำรวจตนเองด้านความกระตือรือร้น	1. นักเรียนศึกษาใบงาน "ทิ้งความเฉื่อยชา"

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
			2. เพื่อให้ให้นักเรียนวางแผนพัฒนาตนเองให้มีความกระตือรือร้นแล้วปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	แล้วสำรวจตนเอง 2. นักเรียนเลือกข้อที่เป็นปัญหาที่สุดมาวางแผนปรับปรุงพัฒนาตนเอง 3. ครูตรวจแผนการพัฒนาตนเองพร้อมกับแนะนำ
	3. รู้เรื่อง เรื่องวัดผล	1	นักเรียนสามารถบอกหลักการทั่วไปในการประเมินผลการเรียน	1. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อคิดจากกลอนที่ครูเขียนบนกระดาน 2. ครูแจกเอกสารเกี่ยวกับระเบียบการประเมินผลให้นักเรียนศึกษา 3. ครูสรุปประโยชน์ที่นักเรียนได้ศึกษาระเบียบการประเมินผล และแนะนำเพิ่มเติม

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
10. การให้คำแนะนำ เกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี	1. จิตแน่วแน่	1	เพื่อให้นักเรียนบอกผล ของการควบคุมตนเอง ทั้งร่างกาย วาจา และใจ	1. นักเรียนอาสา แข่งขันสวดด้วย เจ้าครูเข้ม พร้อม ให้เพื่อนบันทึก พฤติกรรมอาสา สมัครโดยไม่ให้รู้ตัว 2. ให้อาสาสมัครชุด เดิมสวดด้วยเจ้า ครูเข้มโดยให้ทุกคน ในห้องเจียบสนิท 3. นักเรียนเล่า พฤติกรรมของอาสา สมัครตามแบบที่ บันทึก 4. อาสาสมัครเล่า ความรู้สึกที่สวด ด้วยทั้ง 2 ครั้ง ว่าแตกต่างกัน อย่างไร 5. ครูและนักเรียน สรุปข้อคิดจาก กิจกรรม

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
	2. ชะนะตน	1	บอกประโยชน์ของการ ควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา และใจได้	1. ครูแจกข้อความ 3-4 บรรทัดให้นักเรียนอ่านจับ ใจความ โดยปล่อย นักเรียนตามธรรมชาติ โดยใช้เวลา 2 นาที แล้วถามว่าใครจำข้อความ ได้บ้างให้ออกมาอ่านให้ เพื่อนฟัง 2. นักเรียนช่วยกันสรุปว่า ทำไมจึงจำข้อความได้ โดยมุ่งประเด็นการมี สมาธิรู้จักควบคุมตนเอง 3. สรุปประโยชน์ของการ ควบคุมตนเอง แล้วนำ ไปปฏิบัติ
	3. การแบ่ง เวลาของ ฉัน	1	เพื่อให้ นักเรียนบอก ประโยชน์ของการแบ่ง เวลา	1. ครูแจกบันทึกให้นักเรียน บันทึกกิจกรรมที่ปฏิบัติ ในตาราง 2. อภิปรายความเหมาะสม ของกิจกรรมและระยะ เวลา

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
				3. ครูพิจารณาการแบ่งเวลา และเสนอแนะให้ปรับปรุง
	4. การจดรีด ย่อ	2	นักเรียนเห็นความสำคัญ และรู้จักวิธีการจดรีด ย่อ	1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับ การจดรีดย่อนักเรียน 2. ครูให้นักเรียนดูตัวอย่าง การจดรีดย่อแบบต่าง ๆ แล้วทำการจดรีดย่อจาก หนังสือเรียนด้วยตนเอง 3. นักเรียนนำเสนอผลงาน 4. สรุปวิธีการและประโยชน์ โดยการอภิปรายแสดง ความคิดเห็น
	5. เตรียมตัว สอบ	1	เพื่อให้นักเรียนบอกวิธี การเตรียมตัวสอบได้	1. ครูทบทวนถึงเรื่องการ แบ่งเวลา การจดรีดย่อ 2. ครูและนักเรียนอภิปราย เรื่อง การเตรียมตัวสอบ จนประเด็นวิธีการปฏิบัติ มีอะไรบ้าง 3. สรุปการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพโดยการระดม ความคิดของนักเรียน

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
11. การสร้าง สัมพันธภาพกับ ผู้อื่น	1. ความรัก ของฉันท	5	1. เพื่อให้นักเรียนระบุ วิธีการปฏิบัติตนให้ เป็นที่รักของเพื่อน 2. เพื่อพัฒนาสถานะของ นักเรียนในกลุ่มเพื่อน	1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ ศึกษาเรื่อง "ความรัก ของฉันท" 2. นักเรียนช่วยกันอภิปราย เพื่อสรุปข้อคิด
	2. ความดีและ ความ สามารถ			1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน พร้อมกับแจก กระดาษและของจดหมาย คนละ 1 ชุด แล้วเขียน ชื่อของนักเรียนหน้าของ 2. นักเรียนเขียนความดีและ ความสามารถของตน แล้วส่งต่อให้เพื่อนทางขวา มือเขียนความดีและความ สามารถของเพื่อนที่มีชื่อ ปรากฏบนของนั้น ๆ จน ครบทั้ง 5 คน 3. นักเรียนเปิดอ่านข้อความที่ เพื่อนเขียน แล้วช่วยกัน แสดงความรู้สึก 4. นักเรียนและครูช่วยกัน อภิปรายสรุป

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
	3.หาข้อ บกพร่อง แล้วปรับปรุง			1. ครูชี้แจงถึงเรื่องคนเรามี ทั้งสิ่งดีและข้อบกพร่อง การรู้ข้อดีทำให้เราภาคภูมิใจ การรู้ข้อบกพร่องเพื่อ นำมาปรับปรุงแก้ไข 2. ครูแจกกระดาษให้นักเรียน เขียนข้อบกพร่อง 3. ครูรวบรวมข้อเขียนของ นักเรียน แล้วสรุปข้อ บกพร่องส่วนใหญ่ แล้ว นักเรียนช่วยกันเสนอแนะ วิธีแก้ไข
	4.แบบไหนที่ เพื่อนชอบ			1. ครูกล่าวกันว่าคนเรามี ลักษณะนิสัยและการกระทำ ต่าง ๆ กัน 2. ครูแจกกระดาษให้นักเรียน เขียนลักษณะของเพื่อนที่ นักเรียนชอบและไม่ชอบ 3. ครูรวบรวมข้อเขียนของ นักเรียน แล้วสรุปลักษณะ ต่าง ๆ บนกระดาน

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
				4. ครูและนักเรียนช่วยกัน เพิ่มเติมลักษณะที่เพื่อนชอบ และไม่ชอบ 5. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป
	5. ที่รักของ เพื่อน			1. ครูทบทวนกิจกรรมที่ 1-4 และแนวคิดจากการทำ กิจกรรม 2. ครูและนักเรียนอภิปราย เรื่องการทำหน้าที่เป็นที่รัก ของเพื่อน ๆ โดยใช้บัตรคำ
12. การบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อ สังคมส่วนรวม	1. 10 นาที มีค่า	1	เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ทำประโยชน์เพื่อส่วน- รวมได้ตามความเหมาะ สมกับเวลาและสถาน- การณ์	1. ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดย การครูจะให้นักเรียนออกไป ทำกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม แล้วบันทึกลงในใบงาน 2. นักเรียนทำกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์แล้วหาอาสาสมัคร มานำเสนอจากใบงาน 3. นักเรียนอภิปรายสรุปผล การกระทำ

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
	2. เพื่อ ส่วนรวม	1	เพื่อให้ให้นักเรียนคิดและ กระทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน แล้ว ให้นักเรียนช่วยกันทำใบงาน "เพื่อส่วนรวม" 2. นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง จากใบงาน 3. สรุปลักษณะจากใบงาน
	3. บันทึก ความดี	1	1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอก ความสำคัญและความ ต้องการที่จะช่วย- เหลือผู้อื่นได้ 2. นักเรียนสามารถ กำหนดแนวทาง และ ดำเนินการช่วยเหลือ ผู้อื่นได้	1. ครูและนักเรียนร่วมกัน ร้องเพลง "หน้าที่ของเด็ก" 2. นักเรียนสำรวจตนเองว่า มีคุณสมบัติตรงตามบทเพลง "หน้าที่ของเด็ก" 10 ข้อ อย่างไร โดยเฉพาะข้อที่ 10 3. นักเรียนอาสาเล่าประสบการณ์- การที่ได้เคยช่วยเหลือผู้อื่น 4. ครูมอบแบบบันทึกความดี เพื่อให้ให้นักเรียนบันทึกการ ช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อนักเรียน มีโอกาส แล้วส่งครูตามที่ นัดหมาย 5. ครูสนับสนุนและให้กำลังใจ

หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จำนวน คาบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
13. ปัญหาและ แนวทางแก้ ปัญหา	1. "เรื่องของ เต่า" 2. ความฝัน ของใหญ่ 3. ทางออก ของข้าพเจ้า	3	เพื่อฝึกให้นักเรียน สามารถวิเคราะห์และ แก้ปัญหาได้อย่าง เหมาะสม	1. ครูจัดกิจกรรมกลุ่ม โดย การให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม อ่านเรื่องต่าง ๆ เพื่อ วิเคราะห์หาแนวทางแก้ ปัญหา 2. สรุปรูปข้อคิดที่สำคัญของ แต่ละเรื่องที่อ่าน 3. ฝึกกระบวนการแก้ปัญหา ตามใบงาน <u>หมายเหตุ</u> กิจกรรมทั้ง 3 ใช้วิธี การดำเนินการเหมือนกัน

หมายเหตุ ใช้เวลาคาบละ 30 นาที

หัวข้อเรื่องที่ 1	การสร้างความคุ้นเคย
ชื่อกิจกรรม	ฉันคือใคร
เวลา	2 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนและครูได้รู้จักคุ้นเคยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักคุ้นเคยซึ่งกันและกัน
เนื้อหา	ความคุ้นเคย หมายถึง บุคคลหนึ่งรู้จักชอบพอสันทสนมเป็นกันเองกับอีกบุคคลหนึ่ง หรือบุคคลที่เคยเห็นกัน เคยทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เคยพบปะสังสรรค์กันเสมอ ๆ บุคคลที่มีความคุ้นเคยกันจะมีความเกรงใจกัน มีความเคารพซึ่งกันและกัน เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดต้องการความช่วยเหลือ ต้องการความร่วมมือ ก็มักจะให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี การที่บุคคลจะมีความคุ้นเคยกันนั้นต้องสร้างขึ้นมา อาจเป็นด้วยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ และฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้เริ่มก่อนก็ได้ เช่น การยิ้ม ทักทาย การทำงานร่วมกัน การให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ จุดเริ่มต้นดังกล่าวนี้ถ้าทั้งสองฝ่ายสานต่อพฤติกรรม คือ ติดต่อกันมาหาสู่กัน ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กันเสมอ ๆ ก็จะโยงไปสู่ความคุ้นเคยกันในที่สุด ความคุ้นเคยจะทำให้กิจกรรมต่าง ๆ การทำงาน การให้ความช่วยเหลือ การให้ความร่วมมือของบุคคลเป็นไปด้วยความราบรื่น
วิธีดำเนินกิจกรรม	ครั้งที่ 1 1. ครูถามนักเรียนว่า ใครเคยเห็นครูมาก่อนที่จะพบกันวันนี้บ้าง ใครรู้จักชื่อครูหรือไม่ถ้าไม่มีคนรู้จัก ให้นักเรียนลองทายกันดู เมื่อเห็นครั้งแรกนักเรียนรู้สึกว่าคุณครูเป็นคนอย่างไร (ใจดีหรือดุ) เพราะอะไรจึงรู้สึกว่าเป็นอย่างนั้น (เพราะสังเกตจากหน้าตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใส หรือหน้าตาบึ้งตึง) 2. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น เพื่อเขียนแนะนำตัวเองโดยวิธีตั้งคำถามว่า "ฉันคือใคร" แล้วเขียนบรรยายลักษณะรูปร่างหน้าตาของตนให้เด่นชัดที่สามารถให้ผู้อื่นทายได้ถูกต้องที่สุด เสร็จแล้วนำส่งครูโดยไม่ต้องเขียนชื่อของตน

3. ครูรวบรวมกระดาษที่นักเรียนเขียน แล้วอ่านข้อความที่นักเรียนเขียนทีละคน แล้วให้เพื่อนทั้งห้องช่วยกันทายว่า ควรเป็นผู้ใด (แต่ถ้าใครเขียนแล้ว เพื่อนยังทายไม่ถูกต้อง จะต้องออกมาหน้าชั้น เพื่อให้เพื่อนสัมภาษณ์เพิ่มเติม หรือให้เพื่อนในชั้นเรียนช่วยกัน บอกลักษณะที่เพื่อนคนนั้นยังไม่ได้เขียน หรือบอกมาเพิ่มเติม)

วิธีดำเนินการกิจกรรม

ครั้งที่ 2

1. จากกิจกรรมครั้งที่แล้วที่ครูอ่านข้อความที่นักเรียนเขียนทีละคน แล้วให้เพื่อนทั้งห้องช่วยกันทายว่า ควรเป็นผู้ใด ครูถามเหตุผลว่าเหตุใดจึงทายถูก แล้วให้เพื่อนในชั้นเรียนช่วยกันบอกลักษณะที่เพื่อนคนนั้นยังไม่ได้เขียน หรือบอกมาเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนที่เพื่อนทายไม่ถูกต้อง จะต้องออกมาหน้าชั้น แล้วให้เพื่อนสัมภาษณ์เพิ่มเติม หรือให้เพื่อนในชั้นเรียนช่วยกันบอกลักษณะที่เพื่อนคนนั้นยังไม่ได้เขียนหรือบอกมาเพิ่มเติมเช่นกัน
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

การที่บุคคลจะมีความคุ้นเคยกันนั้นต้องสร้างขึ้นมา ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้เริ่มก่อนก็ได้ เช่น การยิ้มทักทาย การทำงานร่วมกัน การให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ จุดเริ่มต้นดังกล่าวนี้ ถ้าทั้งสองฝ่ายสานต่อพฤติกรรม คือ ติดต่อไปมาหาสู่กัน ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กันเสมอ ๆ ก็จะโยงไปสู่ความคุ้นเคยกันในที่สุดความคุ้นเคยจะทำให้กิจกรรมต่าง ๆ การทำงาน การให้ความช่วยเหลือ การให้ความร่วมมือของบุคคลเป็นไปด้วยความราบรื่น

อุปกรณ์

การประเมินผล

กระดาษเปล่า

สังเกตการเขียนลักษณะของตนเอง การให้เหตุผลในการทายลักษณะของเพื่อน และการช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

หัวข้อเรื่องที่ 2	การให้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน
ชื่อกิจกรรม	บริการนำรู้
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนรู้จักบริการต่าง ๆ ในโรงเรียน ความสำคัญ และสถานที่ตั้งของบริการนั้น ๆ
เนื้อหา	บริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนมีหลายบริการ เช่น บริการแนะแนวห้องสมุด ห้องพยาบาล สหกรณ์ร้านค้า เป็นต้น นักเรียนควรจะรู้ว่าบริการต่าง ๆ มีความสำคัญเช่นใด ตั้งอยู่ที่ไหน และเมื่อใดที่นักเรียนจะใช้บริการนั้น
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถาม แล้วเขียนคำตอบบนกระดาษที่แจกให้แต่ละกลุ่ม ดังนี้ ก. มีบริการอะไรในโรงเรียนบ้าง ข. นักเรียนจะใช้บริการต่าง ๆ นั้นเมื่อใด ค. บริการนั้นอยู่ที่ใดในโรงเรียน ง. เมื่อจะใช้บริการนั้นนักเรียนต้องทำอย่างไรบ้าง จ. สมาชิกในกลุ่มใดเคยใช้บริการอะไรบ้าง 2. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานหน้าชั้น 3. ครูเขียนบริการต่าง ๆ นั้นบนกระดาษ และชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับบริการนั้น 4. ครูกล่าวสนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการต่าง ๆ ของโรงเรียน 5. ครูอาจพานักเรียนไปใช้บริการหนึ่งบริการ เพื่อแนะนำให้นักเรียนได้รู้จัก เช่น การใช้ห้องพยาบาล วิทยากรพานักเรียนไปชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง เพื่อเก็บเป็นข้อมูลประจำตัวนักเรียน
อุปกรณ์	กระดาษเปล่า ที่วัดส่วนสูง เครื่องชั่งน้ำหนัก
การประเมินผล	ติดตามการให้บริการต่าง ๆ ของโรงเรียน

หัวข้อเรื่องที่ 3	การทำให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย
ชื่อกิจกรรม	1. ระเบียบวินัย
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุประโยชน์ของการมีระเบียบวินัย 2. เพื่อฝึกให้นักเรียนควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัย
เนื้อหา	การอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เป็นพวกจำนวนมาก ถ้าขาดระเบียบวินัย ต่างคนต่างทำตามอำเภอใจ ความขัดแย้งก็จะเกิดขึ้นได้ ยิ่งมากคนก็ยิ่งมากเรื่อง การงานที่ทำก็จะเสียผล ไม่มีความสุข เราจึงต้องใช้วินัยเป็นเครื่องควบคุมแทนพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อความเป็นระเบียบพร้อมเพรียง เพื่อความสามัคคี เพื่อความสุข และทำให้การงานบรรลุผลสำเร็จด้วยดี
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ครูสนทนากับนักเรียนและอภิปรายถึงเรื่องระเบียบวินัย โดยครูถามนักเรียนว่า เคยเห็นดอกไม้ที่หล่นเกะกะตามพื้นหรือไม่ ถ้าเอาจดอกไม้เหล่านี้มาจัดระเบียบ โดยร้อยให้เป็นมาลัยจะทำให้ดูสวยงามขึ้น ซึ่งเปรียบเชือกที่ร้อยดอกไม้ให้รวมกันอยู่อย่างเป็นระเบียบนั้น ใดกับระเบียบวินัย 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลของการมีระเบียบวินัยในสถานการณดังนี้ ก. ขณะเรียนหนังสือถ้านักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย มีสมาธิในการเรียนทำให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนที่มีประสิทธิภาพ แต่ถ้านักเรียนไม่อยู่ในระเบียบวินัย นอกจากจะทำให้ครูหงุดหงิดไม่พอใจแล้ว ยังทำให้ครูต้องเสียเวลาตักเตือนหรืออบรมเรื่องระเบียบวินัย เลยทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนเนื้อหาวิชาที่ครูเตรียมการสอนมาอย่างเต็มที่ ข. ในการซื้อของ ถ้านักเรียนแย่งกันซื้อของ กับการที่นักเรียนเข้าแถวอย่างเป็นระเบียบซื้อของ แล้วครูกับนักเรียนอภิปราย

สู่ประเด็นที่ว่า การเข้าแถวซื้ออาหารอย่างมีระเบียบทำให้ดู
สวยงามและคนขายจะไม่หัวหมุน ทำให้หยิบของและรับทอนเงิน
ให้เราอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

3. ครูใช้บัตรคำเรื่องระเบียบวินัย เป็นการสรุปเนื้อเรื่อง และให้นักเรียนอ่าน บัตรคำพร้อม ๆ กันดังนี้

การมีระเบียบวินัย คือ การควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบ
ซึ่งมีผลดี คือ

1. ไม่ทำให้เกิดความขัดแย้ง
2. ทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข
3. ช่วยให้อำนาจกัน
4. ช่วยให้การเรียนและการทำงานมีประสิทธิภาพ

4. ต่อจากนั้นครูกล่าวกับนักเรียนว่า

"การที่จะเรียนหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องควบคุมใจเราเองให้
จดจ่ออยู่กับบทเรียน แต่ถ้าเรายังคุมมือ คุมปาก คุมเท้าของเราไม่
อยู่ เราจะคุมจิตใจได้อย่างไร ครูจะให้ให้นักเรียนฝึกคุมมือ คุมปาก
คุมเท้า ของตัวเอง โดยให้อามือวางบนโต๊ะ เอาเท้าวางบนพื้น
แล้วนั่งนิ่ง ๆ ไม่ต้องเกร็ง ไม่ต้องคุย ครูจะให้ให้นักเรียนทำเช่นนี้
ทุกวัน"

ต่อจากนั้นครูให้นักเรียนฝึกการนั่งให้เป็นระเบียบในลักษณะการ
ควบคุมตนเอง แล้วชมเชยคนที่ทำได้ดี พร้อมทั้งให้กำลังใจทุก ๆ
คนให้สามารถควบคุมตนเองได้ต่อไป

อุปกรณ์

บัตรคำเรื่องการมีระเบียบวินัย

การมีระเบียบวินัย คือ การควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบ
ซึ่งมีผลดี คือ

1. ไม่ทำให้เกิดความขัดแย้ง
2. ทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข
3. ช่วยให้อำนาจกัน
4. ช่วยให้การเรียนและการทำงานมีประสิทธิภาพ

หมายเหตุ

ในช่วงท้ายของการจัดกิจกรรมโรลรูมแต่ละครั้ง ครูฝึกให้นักเรียนควบคุมตนเองตามที่ปฏิบัติในคาบที่แล้ว โดยเริ่มจากช่วงเวลาประมาณ 1 นาที ก่อน ครั้งต่อมาเพิ่มช่วงเวลานั้นเรื่อย ๆ จนถึง 5 นาที ทุกครั้งครูให้คำชมเชยนักเรียนที่ควบคุมตนเองได้ดี พร้อมทั้งให้กำลังใจทุก ๆ คนให้สามารถควบคุมตนเองได้ต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตการระบุประโยชน์ของการมีระเบียบวินัย
2. สังเกตพฤติกรรมการควบคุมตนเองของนักเรียน

ชื่อกิจกรรม	2. แต่งกายเหมาะสม
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสามารถแต่งกายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัย เวลา และสถานที่
เนื้อหา	เนื่องจากปัจจุบันนี้สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ จากประเทศทางตะวันตกได้เข้ามา มีอิทธิพลต่อเยาวชนไทยมากมาย โดยเฉพาะเรื่องการแต่งกาย ซึ่งไม่เหมาะสมนัก เช่น เสื้อผ้าที่โชว์หรือเครื่องนุ่งห่ม การแต่งกายที่ไม่เหมาะสมกับสถานที่ การไว้ทรงผมของนักเรียน
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแต่งกายของเยาวชนไทยในปัจจุบัน 2. ครูชี้ให้นักเรียนเห็นถึงผลเสียของการแต่งกายตามอิทธิพลของประเทศทางตะวันตก 3. ครูแนะนำให้นักเรียนเห็นว่า การแต่งกายที่ดีนั้นแต่งแบบไหน ควรแต่งให้เหมาะสมกับกาลเทศะ โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในโรงเรียน ควรใส่เครื่องแบบนักเรียนให้ถูกต้องตามระเบียบ โดยให้นักเรียนดูรูปภาพการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนจากหนังสือคู่มือนักเรียน (ครูสั่งให้นักเรียนเอามาส่องหน้า) 4. ครูและนักเรียนช่วยกันหานักเรียนที่แต่งกายดี ถูกต้อง พร้อมทั้งให้คำชมเชย
อุปกรณ์	คู่มือนักเรียน
การประเมินผล	สังเกตการแต่งกายของนักเรียนเป็นระยะ ๆ

หัวข้อเรื่องที่ 4	การทำตนร่วมกันเป็นหมู่คณะ
ชื่อกิจกรรม	วางแผนเกิดทุน
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการเกิดทุน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2. เพื่อให้นักเรียนดำเนินการตามแผนที่วางไว้
เนื้อหา	วันสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสิ่งที่มี ความหมายต่อทุก ๆ คนในชาติ เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ ของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ทางโรงเรียนจึงจัดกิจกรรมเกิดทุน ในวันสำคัญต่าง ๆ ซึ่งต้องมีการคิดวางแผน เพื่อเตรียมการก่อนดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ และควรมีการประเมินผลเพื่อตรวจสอบถึง ความสำเร็จของสิ่งที่ได้ทำไปแล้วนั้นด้วย
วิธีดำเนินการกิจกรรม	1. ให้นักเรียนระดมความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมที่สามารถจัดขึ้น เพื่อเป็น การเกิดทุนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ในห้องเรียนได้ เช่น การประกาศคำขวัญ จัดป้ายนิเทศ ทำสมุดภาพ เป็นต้น 2. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกกิจกรรม ที่กลุ่มสนใจจะจัด โดยเขียนบอกรายละเอียดต่าง ๆ ลงในแผ่นบันทึก แผนการดำเนินการกิจกรรม ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 3. แต่ละกลุ่มเสนอแผนการดำเนินงานที่ได้จัดทำขึ้นให้ชั้นเรียนทราบ เพื่อปรับแผนการดำเนินงานร่วมกัน 4. ครูติดตามผลการบันทึกในแผนการดำเนินงาน และบันทึกความคิดเห็น ของครูไว้ในตอนท้ายด้วย
อุปกรณ์	ใบบันทึกแผนการดำเนินงานกิจกรรมชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
การประเมินผล	1. สังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. ตรวจสอบแผนการดำเนินงานกิจกรรมชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
หมายเหตุ	กิจกรรมนี้ควรจัดในระยะแรกของภาคเรียน เพื่อให้นักเรียนเตรียมแผน การได้ตลอดปีการศึกษา

บันทึกแผนการดำเนินงาน

กิจกรรมชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

กลุ่มที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกกิจกรรมที่สนใจ แล้ววางแผนการดำเนินงานร่วมกัน พร้อมทั้งประเมินผล

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว

ชื่อวันสำคัญ.....

ประเภทกิจกรรม	หัวข้อเรื่อง	การดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
.....			
.....			
.....			

การประเมินผล (แสดงความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่ม และทำหลังจากเสร็จกิจกรรมแล้ว)

กิจกรรม	ประสพผลสำเร็จ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.....			
2.....			
3.....			
4.....			
5.....			

ความเห็นอาจารย์ที่ปรึกษาต่อผลงานของกลุ่ม.....

,.....

ลงชื่อ.....อาจารย์ที่ปรึกษา

หัวข้อเรื่องที่ 5	การสำรวจตนเอง
ชื่อกิจกรรม	กระจกวิเศษ
เวลา	2 คาบ
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง และประเมินลักษณะตนเองทั้งจากตนเอง และผู้อื่นทำให้รู้จักเข้าใจตนเองและผู้อื่น
เนื้อหา	การรู้จักและเข้าใจตนเองเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้อง
วิธีดำเนินการกิจกรรม	
(คาบที่ 1)	1. ครูแจกใบงาน "การมองตนเองในกระจกเงา" ให้นักเรียนทุกคน กรอกข้อความ จำนวน 29 ข้อ ทุกข้อ โดยทำเครื่องหมาย / ลง ในช่องท้ายข้อความให้ขีดด้านซ้ายมือของช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับ ตัวนักเรียนเป็นอยู่ 2. ส่งใบงานของนักเรียน (บุคคลที่ 1) ไปยังเพื่อนคนอื่น (บุคคลที่ 2) ที่นักเรียนยินดีให้เพื่อนคนนั้นตรวจสอบ โดยขอให้เพื่อนคนนั้นทำ เครื่องหมาย x ในช่องที่ตรงกับลักษณะของนักเรียน (บุคคลที่ 1) ตามความคิดของเพื่อนคนนั้น (บุคคลที่ 2) 3. เมื่อเพื่อนนักเรียน (บุคคลที่ 2) ตรวจสอบเสร็จแล้ว นักเรียน (บุคคล ที่ 1) นำใบงานของตนไปให้เพื่อนอีกคนหนึ่ง (บุคคลที่ 2) ตรวจสอบ ในลักษณะเดียวกัน โดยทำเครื่องหมาย 0 ในช่องที่ตรงกับลักษณะของ นักเรียน (บุคคลที่ 1)
(คาบที่ 2)	4. ให้นักเรียนแต่ละคนนำใบงานของตนกลับมาพิจารณาว่านักเรียนและ เพื่อนอีก 2 คน ใส่เครื่องหมายในช่องต่าง ๆ ตรงกับที่ตัวนักเรียน ประเมินหรือมองตนเองออกมาตรงกับสิ่งที่เพื่อนอีก 2 คนมองเห็น แต่ถ้าไม่ตรงกันเลยให้นักเรียนนำข้อนั้น ๆ โดยเฉพาะข้อที่เรา มอง ว่าจริงที่สุด แต่เพื่อนมองว่าไม่ตรงกันเลย นำมาพูดคุยทำความเข้าใจ ชิงกันและกันว่า เพราะเหตุใดเราจึงมองตนเองเช่นนั้น และเพราะ เหตุใดเพื่อนจึงมองเราเป็นอีกแบบหนึ่ง

5. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมว่า

การที่เราได้สำรวจและประเมินลักษณะของตนเอง การให้คนอื่นสะท้อนหรือประเมินลักษณะตัวเรา เป็นการทำให้เรารู้จักเข้าใจลักษณะของตนเองและผู้อื่น ทำให้เรามองเห็นความแตกต่างของกันและกัน พยายามปรับปรุงตนเองในส่วนที่ขาดและบกพร่อง ตลอดจนพัฒนาส่วนดีให้ดียิ่งขึ้น ก็จะทำให้เกิดความสามารถมีใจในตนเอง และพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

อุปกรณ์

ใบงาน "การมองตนเองในกระจกเงา"

การประเมินผล

ครูสังเกตจากผลการสำรวจ และประเมินลักษณะของตนเองของนักเรียนจากใบงาน และพฤติกรรมการแสดงออกทั้งใน และนอกห้องเรียน

ใบงาน "การมองตนเองในกระจกเงา"

ฉันคิดว่า ฉัน.....

	จริงที่สุด	จริงเป็น ส่วนมาก	ไม่จริงเป็น ส่วนมาก	ไม่จริงเลย
1. สนุกรำเริง.....				
2. ชอบอยู่ตามลำพัง.....				
3. ขี้บ่น.....				
4. พุดมาก.....				
5. มีน้ำใจดี.....				
6. ชอบพูดเรื่องคนอื่น(ซุบซิบนินทา).....				
7. มีท่าทางเป็นมิตรต่อผู้อื่น.....				
8. ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน.....				
9. สะเพร่า.....				
10. ต้องการเป็นหนึ่งอยู่เสมอ.....				
11. สามารถไว้วางใจได้.....				
12. มักมีปัญหาอยู่เสมอ.....				
13. ชอบออกคำสั่งคนที่อยู่รอบข้าง.....				
14. เสี่ยงดั่ง.....				
15. จิตใจอ่อนไหวถูกทาร้ายโดยง่าย.....				
16. ตรงต่อเวลา.....				
17. ขี้โอ้อวด.....				
18. กลัวการพูดคุยกับคนแปลกหน้า.....				
19. หงุดหงิดอยู่เสมอ.....				
20. เป็นผู้ฟังที่ดี.....				
21. ชอบเอาใจผู้อื่น.....				

	จริงที่สุด	จริงเป็น ส่วนมาก	ไม่จริงเป็น ส่วนมาก	ไม่จริงเลย
22. ไม่ชอบให้ใครวิจารณ์ตน.....				
23. เป็นคนสนุกใคร ๆ ก็อยากอยู่ด้วย.....				
24. ผู้อื่นชอบนำปัญหามาระบายให้ฟัง.....				
25. ชอบทำตัวให้เท่าเทียมผู้อื่น.....				
26. โกรธง่าย.....				
27. มักป้ายความผิดให้ผู้อื่น.....				
28. เห็นแก่ตัว.....				
29. โกรธเมื่อผู้อื่นไม่เห็นด้วย.....				

จากการประเมินตนเองของข้าพเจ้า และจากการที่เพื่อนประเมินฉัน
ตามแบบประเมิน "กระจกวิเศษ" พบว่า

สิ่งที่ฉัน	สิ่งที่ฉัน	สิ่งที่เพื่อน
ประเมินตนไม่ตรงกับ	และเพื่อนฉันประเมิน	ประเมินไม่ตรงกับ
เพื่อนชื่อ.....	ตรงกันชื่อ.....	ฉันคือชื่อ.....
.....		

ข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อเรื่องที่ 6	การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
ชื่อกิจกรรม	1. รักสะอาด
เวลา	2 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุประโยชน์ของการรักษาความสะอาด 2. เพื่อฝึกให้นักเรียนรักษาความสะอาดร่างกายและเครื่องใช้
เนื้อหา	การรักษาความสะอาดของร่างกาย และเครื่องใช้ต่าง ๆ มีประโยชน์ คือ ทำให้ร่างกายได้ชำระสิ่งสกปรกต่าง ๆ ออกจากร่างกาย ทำให้ไม่เกิดโรค จิตใจแจ่มใส มีบุคลิกภาพดี เจริญตา เจริญใจ เป็นที่ชื่นชมของบุคคลอื่น ทำให้มีสุขภาพดี มีความต้านทานโรค ร่างกายแข็งแรง ทำให้ชุมชนสะอาดปราศจากเชื้อโรค ไม่เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค
วิธีดำเนินการกิจกรรม	ครั้งที่ 1 1. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพเปรียบเทียบเด็กที่ร่างกายสะอาด และสกปรก 2. ครูให้นักเรียนตรวจสอบดูเสื้อผ้า ถุงเท้า รองเท้าของนักเรียนว่าสะอาด หรือสกปรก 3. ครูอภิปรายกับนักเรียนถึงประโยชน์ของการรักษาความสะอาดร่างกายและเครื่องใช้
อุปกรณ์	รูปภาพเปรียบเทียบเด็กที่ร่างกายสะอาดและสกปรก มือที่สะอาด และสกปรก
วิธีดำเนินการกิจกรรม	ครั้งที่ 2 1. ครูให้นักเรียนทบทวนประโยชน์ของการรักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องใช้ 2. ครูกับนักเรียนอภิปรายกันถึงความจำเป็นในการฝึกปฏิบัติรักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องใช้ 3. ครูทำความเข้าใจกับนักเรียนว่า ให้นักเรียนรักษาความสะอาดร่างกายและเครื่องใช้ แล้วครูจะมาตรวจความสะอาด วันเวลาใด

แล้วแต่ครูจะสุ่มมาตรวจ เมื่อครูมาตรวจแต่ละครั้ง ครูจะให้คะแนน
 ความสะอาดนักเรียนแต่ละคน คะแนนนี้จะไปรวมกับคะแนนวิชา
 สุขศึกษา (ครูสุ่มการตรวจความสะอาดร่างกาย และ เครื่องใช้)
 นักเรียนทั้งหมด 3 ครั้ง สัปดาห์ละครั้ง แล้วให้คะแนนตามแบบ
 ประเมินผล จากนั้นประกาศคะแนนให้นักเรียนทราบทุกครั้ง

การประเมินผล

1. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการรักษาความสะอาด
2. ประเมินการรักษาความสะอาดร่างกายและ เครื่องใช้ โดยแบบ
ประเมินต่อไปนี้

การประเมินความสะอาดของร่างกายและเครื่องใช้

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....ชื่อผู้ประเมิน.....
ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลำดับ ที่	เกณฑ์การพิจารณา	5	4	3	2	1
1	ความสะอาดของร่างกาย (มือ, เล็บ, ผม)					
2	ความสะอาดโต๊ะเรียน					
3	ความสะอาดกระเป๋านักเรียน					
4	ความสะอาดเครื่องแต่งกาย (รองเท้า, ถุงเท้า, เสื้อผ้า)					

หมายเหตุ 5 = ดีมาก

2 = ยังต้องปรับปรุงบ้าง

4 = ดี

1 = ยังต้องปรับปรุงอีกมาก

3 = พอใช้

ความเห็นโดยสรุป

.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อกิจกรรม	2. สุขภาพดีมีสุข
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. นักเรียนสามารถบอกวิธีการป้องกันรักษาสุขภาพกายและจิตใจได้ 2. นักเรียนได้สำรวจสภาพร่างกาย และจิตใจของตนเอง เพื่อหาแนวทางปรับปรุงให้ดีขึ้นในกรณีที่พบความผิดปกติ
เนื้อหา	ร่างกายและจิตใจมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น ไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด กล่าวคือ ถ้าจิตใจผิดปกติ เช่น วิตกกังวล เจ็บป่วยทางใจก็จะส่งผลไปยังร่างกาย ทำให้ร่างกายผิดปกติไปด้วย และในทางตรงกันข้าม ถ้าร่างกายผิดปกติ จิตใจก็จะได้รับผลกระทบไปในทางที่ไม่ดีเช่นกัน ถ้าร่างกายเป็นปกติจะเป็นผลดีกับตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาเล่าเรียน การประกอบภารกิจต่าง ๆ ก็จะเป็นผลดีไปด้วย
วิธีดำเนินการกิจกรรม	1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสำรวจนักเรียนในห้องที่มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งให้เหตุผลที่เลือกนักเรียนคนนั้น 2. ให้นักเรียนที่เพื่อนเลือกบอกวิธีการปฏิบัติตัวให้มีสุขภาพดี 3. ครูบอกวิธีการปฏิบัติตัวให้มีสุขภาพดีเพิ่มเติม 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปวิธีการปฏิบัติตัวให้มีสุขภาพดี ดังนี้

1. เลือกรับประทานอาหารที่สะอาด ถูกหลักอนามัย แต่ไม่ควรกินมากเกินไป
2. พักผ่อนให้เพียงพอ
3. ออกกำลังกายด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายอย่างสม่ำเสมอ
4. รักษาความสะอาดของร่างกาย และเครื่องแต่งกาย
5. ไม่เสพสิ่งเสพติดทุกชนิด
6. พยายามหลีกเลี่ยงสถานที่หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตราย
7. ตั้งเป้าหมายหรือมีความต้องการในสิ่งที่เป็นไปได้ หรือนำไปปฏิบัติได้

5. ครูแจกแบบสำรวจตนให้นักเรียน พร้อมทั้งชี้แจงวิธีการทำ โดย
เน้นให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง
6. ครูให้นักเรียนทุกคนตอบแบบสำรวจตนเอง เมื่อทำเสร็จแล้ว
ให้ส่งคืนอาจารย์ที่ปรึกษา

อุปกรณ์

แบบสำรวจตนเอง

การประเมินผล

ดูความร่วมมือในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็น

แบบสำรวจตนเองชุดที่ 1

ให้นักเรียนสำรวจตนเองตามข้อความที่ปรากฏ ถ้าข้อความใดเป็นจริงสำหรับตนเอง ให้ใส่เครื่องหมาย / ลงหน้าข้อความนั้น และอาจเติมข้อความที่เกี่ยวกับสุขภาพกาย และจิตใจที่นักเรียนต้องการแจ้งให้ทราบลงในที่ว่างที่เว้นไว้

() ใต้อุ้งเท้าไม่ชัดเจน	() เจ็บในโพรงจมูกบ่อย
() เห็นไม่ค่อยชัด	() ปวดศีรษะในขณะเรียนหนังสือเสมอ
() เหนื่อยง่ายเวลาออกกำลังกาย	() ตกใจง่าย
() น้ำหนักลดมากกว่าปกติ	() หัวใจเต้นเร็วและดังกว่าปกติ
() เจ็บป่วยบ่อย ๆ แดง ๆ ตลอดเวลา	() ใจบ่อย ๆ
() เจ็บคอบ่อย ๆ	() ตื่นนอนมีเหงื่อซึมตามใบหน้าและลำคอ
() เป็นหวัดบ่อย ๆ	() ปัสสาวะบ่อยในวันหนึ่ง ๆ
() ปวดท้องบ่อย ๆ	() ท้องผูกบ่อย
() พูดเร็วหรือช้ากว่าปกติ	() หายใจเสียดังกว่าคนอื่น
() พูดติดอ่าง	() ปวดฟันบ่อย
() พูดไม่ชัด	() เจ็บในช่องปากและเหงือกอักเสบบ่อย
() ปวดตามข้อบ่อย ๆ บางครั้งรู้สึกขา	() เวลาปัสสาวะรู้สึกปวดมาก
() มีเหงื่อซึมตามอุ้งมือเวลาเขียนหนังสือ	() เป็นโรคโลหิตจาง
() มักเป็นลมหน้ามืดเมื่อยืนกลางแดดนาน ๆ	() รู้สึกมือสั่นเวลาเขียนหนังสือ

() นอนหลับยาก	() เลือดกำเดาออกเสมอ ๆ
() ชอบหลับในห้องเรียนแทบทุกวัน	() เลือดออกตามไรฟัน
() หูเป็นหนองหรือเจ็บในหู	() สายตาเอียง
() เป็นโรคเกี่ยวกับกระเพาะอาหาร	() เป็นหิด
() เป็นโรคเกี่ยวกับหัวใจ	() แพ้ยาฉีดยา
() เป็นโรคเกี่ยวกับปอด	() เป็นลมบ้าหมู
() เป็นโรคผมร่วง	() เป็นลมชักบ่อย ๆ
() เป็นโรคไต (โรฟองจุมูกอักเสบ)	() ต่อมนทอนซิลอักเสบ

หัวข้อเรื่องที่ 7	การรับฟังข่าวสารและการเผยแพร่ข่าวสาร
ชื่อกิจกรรม	เลือกรับเลือกรู้
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเพื่อการเลือกรับรู้ได้อย่างเหมาะสม 2. เพื่อให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการเลือกรับข้อมูลข่าวสารได้
เนื้อหา	การวิเคราะห์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารจะทำให้เกิดวิจาร์ณญกกว้างไกล เห็นประโยชน์ของการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร และพร้อมที่จะเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันว่าสามารถรับได้จากสื่อประเภทใดบ้าง และใครสนใจติดตามข่าวสารจากสื่อประเภทใด ข่าวสารจากสื่อประเภทนั้น ๆ ให้ประโยชน์อย่างไรต่อผู้เรียนบ้าง 2. ตัวแทนนักเรียนออกมาอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับปัจจุบันให้เพื่อนฟัง รดยอ่านข้อความในพาดหัวข่าวต่าง ๆ ก่อน แล้วให้เพื่อนเลือกว่าจะฟังข่าวใด แล้วจึงอ่านรายละเอียดของข่าว 3. เมื่ออ่านข่าวจบแล้วครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบดังนี้ 3.1 ทำไมนักเรียนจึงอยากรับรู้ข่าวที่เลือกนั้น 3.2 ประเด็นสำคัญของข่าวที่เลือกนั้นคืออะไร 3.3 เนื้อหาสาระของข่าวนั้นมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด 3.4 นักเรียนได้รับประโยชน์จากข่าวที่นักเรียนเลือกนั้นหรือไม่อย่างไร 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการวิเคราะห์ และการเลือกรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ข้อมูลข่าวสารในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และประกอบด้วยข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งที่สร้างสรรค์และไม่สร้างสรรค์ ดังนั้นผู้เรียนควรวิเคราะห์ข้อมูลในการเลือกรับข่าวสารเฉพาะที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

อุปกรณ์

หนังสือพิมพ์

การประเมินผล

สังเกตความสนใจ และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

หมายเหตุ

กิจกรรมนี้ครูต้องเตรียมหนังสือพิมพ์ หรือสั่งให้นักเรียนเตรียมไว้ล่วงหน้า

หัวข้อเรื่องที่ 8	การสร้างลักษณะนิสัยที่ดี
ชื่อกิจกรรม	1. เงิน เงิน เงิน
เวลา	2 คาบ
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนรู้จักการใช้จ่ายเงิน
เนื้อหา	การใช้จ่ายเงินเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความต้องการ แรงจูงใจ และค่านิยมของบุคคลนั้น
วิธีดำเนินการกิจกรรม	
(ครั้งที่ 1)	- ครูกล่าวนำเรื่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินจำนวนจำกัด หรือได้มาจากโอกาสพิเศษ เรามักจะใช้จ่ายตามความต้องการในขณะนั้น บางคนก็ใช้จ่ายในเรื่องการกินอยู่ บางคนก็ใช้จ่ายในเรื่องเกี่ยวกับความหรูหราฟุ่มเฟือย บางคนก็บริจาค บางคนก็เก็บออม - นักเรียนกรอกใบงาน "เงิน เงิน เงิน" - นักเรียนอาสาสมัคร 2 - 3 คน เล่าถึงการใช้จ่ายเงินของตน พร้อมทั้งแสดงเหตุผล
(ครั้งที่ 2)	- ครูและนักเรียน ช่วยกันอภิปรายเรื่องการใช้จ่ายเงินที่ถูกต้องและเหมาะสม ครูสะท้อนการใช้จ่ายเงินถึงค่านิยมของนักเรียนแต่ละคนว่า ค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ประหยัด เป็นประโยชน์สมราคา เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อคนอื่น และสังคม ฯลฯ ค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ฟุ่มเฟือย สรุ่ยสุร่าย ไร้เหตุผล ฉาบฉวย ฯลฯ โดยครูพิจารณาจากเหตุผล - นักเรียนประเมินตนเองเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน แล้วปรับปรุงการใช้จ่ายเงิน - ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินตามแนวดังนี้ ในการใช้จ่ายเงินของแต่ละคนควรจะต้องคำนึงถึงค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ประหยัดเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม
อุปกรณ์	ใบงาน "เงิน เงิน เงิน"
การประเมินผล	ครูสังเกตการปรับปรุงการใช้จ่ายเงินของนักเรียน

รายงาน "เงิน เงิน เงิน"

ถ้าได้เงินพิเศษ 200 บาท ฉันจะนำไปใช้ ดังนี้

.....

เพราะ.....

.....

ถ้าได้เงินพิเศษ 1,000,000 บาท ฉันจะนำไปใช้ ดังนี้

.....

เพราะ.....

.....

หลังจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ และพิจารณาการใช้เงินของตนแล้ว
ฉันคิดว่าจะปรับปรุงการใช้เงินของตนเอง ดังนี้

.....

ข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

.....

ชื่อกิจกรรม	2. ตรงต่อเวลา
เวลา	2 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกการกระทำที่แสดงถึงการตรงต่อเวลาได้ 2. วิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการตรงต่อเวลาและไม่ตรงต่อเวลาได้
เนื้อหา	การตรงต่อเวลา เป็นคุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งที่เราควรเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในบุคคลเพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ผู้ที่สามารถปฏิบัติตนเป็นคนตรงต่อเวลาจนเป็นนิสัยย่อมทำกิจการใด ๆ ได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
วิธีดำเนินการกิจกรรม	ครั้งที่ 1 นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลง "ตรงต่อเวลา" และอภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนดไว้ในดังนี้ - ข้อคิดที่ได้จากเพลงคืออะไร - วันเวลาไม่เคยคอยใครหมายความว่าอย่างไร - ตรงต่อเวลาหมายความว่าอย่างไร ผู้เรียนออกมาเสนอรายงานตามความเหมาะสม และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมาย และการกระทำที่แสดงถึงการตรงต่อเวลา
วิธีดำเนินการกิจกรรม	ครั้งที่ 2 (ในวันต่อไป) 1. ครูท้าวความถึงกิจกรรมครั้งที่แล้ว จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมในใบงาน เรื่อง วันเวลาเรียกคืนไม่ได้ 2. ผู้เรียนออกมารายงานผลตามใบงาน จำนวนคนตามความเหมาะสม 3. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปถึงความหมายคุณลักษณะ คุณค่า คุณประโยชน์ และผลที่ได้รับจากการตรงต่อเวลา

อุปกรณ์

1. เนื้อเพลง "ตรงต่อเวลา"

ตรงต่อเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
ตรง ตรง ตรงเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
เราเกิดมาเป็นคน ต้องหมั่นฝึกฝน ให้ตรงเวลา
วันคืนไม่คอยท่า วันเวลา ไม่เคยคอยใคร

2. ใบงาน "วันเวลาเรียกคืนไม่ได้"

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมและแสดงความคิดเห็น

รายงานเรื่อง "วันเวลาเรียกคืนไม่ได้"

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ห้อง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง อ่านเรื่อง "วันเวลาเรียกคืนไม่ได้" แล้วตอบคำถามที่กำหนดให้ เรื่อง วันเวลาเรียกคืนไม่ได้

สายจิตเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เธอเป็นคนที่เรียนหนังสืออยู่ในเกณฑ์ดี ดังนั้นผลการเรียนของเธอจึงอยู่ในระดับ 4 เกือบทุกวิชาเพราะเธอขยันเรียน แต่เธอมักจะไปโรงเรียนสายอยู่เสมอ ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาต้องตักเตือนอยู่เสมอ เช้าวันแรกของการสอบปลายภาค สายจิตพยายามรีบเร่งจะไปโรงเรียน แต่เมื่อถึงโรงเรียนก็ปรากฏว่าเกินกำหนดเวลาเข้าห้องสอบไปแล้ว

สายจิต : อาจารย์คะ หนูขออนุญาตเข้าห้องสอบ

อาจารย์คุมสอบ : หนูจำ ครูคงอนุญาตให้หนูเข้าสอบไม่ได้แล้ว

สายจิต : สอบครั้งนี้สำคัญต่อหนูมาก เพราะเป็นการสอบปลายภาคและสอบวิชาสำคัญด้วย

อาจารย์คุมสอบ : ตามระเบียบการสอบอนุญาตให้สายได้ไม่เกิน 15 นาที ซึ่งเวลานี้ก็เลยกำหนดมาแล้ว 10 นาที

สายจิต : อาจารย์คะ หนูขอร้องให้หนูมีสิทธิเข้าสอบนะคะ เลยเวลามาแค่ 10 นาทีเท่านั้น

อาจารย์คุมสอบ : คงไม่ได้หรอก ครูต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ หนูรอสอบวิชาต่อไปนะ

(สายจิตร้องไห้อยู่หน้าห้องด้วยความเสียใจที่ตนมาไม่ทันเวลา ทำให้ไม่ได้เข้าสอบ)

คำถาม 1. บุคคลใดในเรื่องที่ไม่ตรงเวลา

คำตอบ

คำถาม 2. ผลของการไม่ตรงเวลามีอะไรบ้าง

คำตอบ

.....

.....

คำถาม 3. ถ้าสายจิตมาทันเวลาจะมีผลอย่างไร

คำตอบ

ชื่อกิจกรรม	3. ไม่เปิดเผยตนและผู้อื่น
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกผลเสียของการเปิดเผยผู้อื่นได้ 2. เพื่อให้นักเรียนระบุคุณค่าของการไม่เปิดเผยผู้อื่นได้
เนื้อหา	การได้รับความรู้สึกของผู้อื่นที่ได้รับความเดือดร้อน ถูกเอาเปรียบ เปิดเผย และสะท้อนความรู้สึกถ้าเป็นตัวเราที่ถูกเอาเปรียบ เปิดเผยบ้าง จะช่วยให้ตระหนักถึงคุณค่าของการไม่เปิดเผยผู้อื่น
วิธีดำเนินการกิจกรรม	1. ครูและนักเรียน ร่วมกันสนทนาถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมที่มี การเปิดเผยเอาเปรียบกัน เช่น ถูกแฉงคิวขณะเข้าแถวซื้อ อาหาร การถูกผู้อื่นนำของที่ยืมไปใช้แล้วไม่คืนให้ เป็นต้น แล้วครูสอบถามผู้เรียนว่า เคยทำพฤติกรรมเช่นนี้หรือไม่ 2. ครูแจกใบงาน อย่าทำเลย ให้ผู้เรียนทุกคนทำ 3. ให้ผู้เรียนช่วยกันเล่า และสรุป - ผลกระทบที่ผู้ถูกเอาเปรียบได้รับ - ความรู้สึกของเราถ้าเป็นผู้ถูกเอาเปรียบดังกล่าว 4. ครูช่วยเพิ่มเติมและเสริมคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับการไม่เปิดเผย ผู้อื่น เช่น ความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น ซึ่งช่วยให้พวกเราอยู่ในสังคม อย่างมีความสุข
อุปกรณ์	ใบงาน อย่าทำเลย
การประเมินผล	1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของนักเรียน 2. ตรวจสอบข้อมูลจากการทำใบงาน อย่าทำเลย และการร่วมสรุป ของนักเรียน

ใบงาน อย่าทำเลย

ชื่อ นามสกุล เลขที่ ชั้น

วันที่ เดือน พ.ศ.

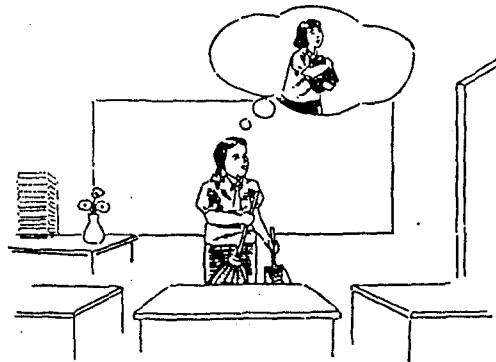
คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณากรณีตัวอย่างแต่ละข้อ โดยพิจารณาผลที่ผู้ถูกเบียดเบียนหรือถูกเอาเปรียบ ได้รับ และความรู้สึกของเราถ้าเป็นผู้ที่ถูกเอาเปรียบ แล้วเขียนลงในตารางที่กำหนด

1. กรณีตัวอย่าง : เก่งถูกแซงแถว ขณะเข้าแถวซื้ออาหาร

ผลกระทบต่อเก่ง	ความรู้สึกของเรา ถ้าเป็นเก่ง

2. กรณีตัวอย่าง : เก่งต้องทำความสะอาดห้องเรียนเพียงคนเดียวทุกครั้ง ทั้งที่มีคนเป็นเวรประจำวันด้วยกัน

ผลกระทบต่อเก่ง	ความรู้สึกของเรา ถ้าเป็นเก่ง

- ชื่อกิจกรรม 4. เปลี่ยนสี
- เวลา 1 คาบ
- วัตถุประสงค์ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะรักเพื่อนมนุษย์ ไม่เห็นแก่ตัว
- เนื้อหา การเลือกตัดสินใจโดยยึดหลักคุณธรรม มีจิตใจเป็นผู้ให้ ลดความเห็นแก่ตัว จะทำให้บุคคลอยู่ และทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข
- วิธีดำเนินการ
1. ครูนำกระดาษสีมาให้นักเรียนเลือกตามใจชอบ : สีแดง สีม่วง สีน้ำเงิน สีเทา สีเขียว และสีน้ำตาล
 2. ให้นักเรียนบอกเหตุผลที่เลือกสีเหล่านั้น
 3. ให้นักเรียนที่เลือกสีเดียวกัน รวมกลุ่มกัน
 4. ให้นักเรียนของสีดังนี้ สีเทา 1,000 บาท สีม่วง 500 บาท สีแดง 100 บาท สีน้ำเงิน 50 บาท สีเขียว 20 บาท สีน้ำตาล 10 บาท แล้วถามนักเรียนว่าถ้าให้ธนบัตรตามสีที่ตนเลือก จะมีใครเปลี่ยนใจหรือไม่ และจะเปลี่ยนไปอยู่สีอะไร แล้วบอกเหตุผลที่เปลี่ยนใจและไม่เปลี่ยนใจ
ถ้าเปลี่ยนเงื่อนไขให้แต่ละคนเสียเงินตามสีที่ตนเองเลือก จะมีใครเปลี่ยนใจหรือไม่ และจะเปลี่ยนไปอยู่กลุ่มสีอะไร แล้วบอกเหตุผล
 5. ให้นักเรียนช่วยกันสรุป เหตุผลที่ทำให้คนเปลี่ยนใจ/เปลี่ยนความคิด ตัวอย่าง

เหตุผลที่เปลี่ยนใจ/เปลี่ยนความคิด	เหตุผลที่ไม่เปลี่ยนใจ/ไม่เปลี่ยนความคิด
*** ทำให้งานดีขึ้น	*** ยินกราน ยึดมั่นถือมั่น
*** ได้ผลประโยชน์มากขึ้น	*** ไม่สนใจผลประโยชน์
*** สบายใจขึ้น	

อุปกรณ์

กระดาษสีต่าง ๆ

การประเมินผล

สังเกตความร่วมมือและการแสดงความคิดเห็น

ชื่อกิจกรรม	5. เรือหลบภัย
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ให้นักเรียนศึกษาค่านิยมของตนเอง และผู้อื่นจากการตัดสินใจ 2. เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังผู้อื่นที่มีค่านิยมต่างจากตนได้
เนื้อหา	การตัดสินใจของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับค่านิยมของแต่ละคน
วิธีดำเนินการกิจกรรม	1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 7 - 8 คน 2. ครูเล่าสถานการณ์ต่อไปให้นักเรียนฟัง

สมมุติว่า นักเรียนได้รับเลือกเป็นประธานกรรมการรักษาความปลอดภัยในเรือ ซึ่งกำลังเดินทางอพยพไปสร้างเมืองใหม่ มีสมาชิกในเรือทั้งหมด 10 คน ขณะเดินทางนั้นเกิดอุบัติเหตุชนกับเรือหิน และเรือกำลังจะล่มจมน้ำ ขณะนั้นมีเรือชูชีพเพียง 1 ลำ ซึ่งบรรจุคนได้เพียง 6 คน ดังนั้นขอให้ให้นักเรียนเลือกคน 6 คนจาก 10 คน ขึ้นเรือชูชีพดังกล่าว

บุคคลที่อยู่ในเรือทั้งหมด 10 คน มีอาชีพต่อไปนี้

1. พระสงฆ์	2. พยาบาล	3. ช่างเสริมสวย	4. กรรมกรก่อสร้าง	5. ตำรวจ
6. ครู	7. บรรณารักษ์	8. เกษตรกร	9. พ่อค้า	10. นักดนตรี

3. จากนั้นให้นักเรียนดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ให้นักเรียนแต่ละคนเลือกเองตามลำพัง
- 3.2 ให้นักเรียนเข้ากลุ่มแล้วช่วยกันตัดสินใจว่าควรเลือกใครใน 10 คน เมื่อกลุ่มตัดสินใจแล้ว ให้มีตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
- 3.3 ให้นักเรียนตัดสินใจอีกครั้งหนึ่ง
- 3.4 เปรียบเทียบดูว่าการตัดสินใจครั้งแรก ก่อนที่จะฟังความคิดเห็นจากกลุ่มกับการตัดสินใจครั้งที่ 2 หลังจากได้ฟังความคิดเห็นจากกลุ่มแล้วนั้น แตกต่างกันหรือไม่ เพราะอะไร

- การตัดสินใจของคนขึ้นอยู่กับค่านิยม
- ค่านิยมของคนขึ้นอยู่กับประสบการณ์
- ค่านิยมของคนเปลี่ยนได้
- การเปลี่ยนค่านิยมที่ดีจะต้องมีเหตุผล คือ ใช้ปัญญามากกว่าความเชื่อ ความศรัทธา

อุปกรณ์

ใบงาน "เรือหลบภัย"

การประเมินผล

สังเกตการร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

ใบงาน กิจกรรม "เรือหลบภัย"

คำชี้แจง

1. เปรียบเทียบการเลือกของนักเรียน

การเลือกครั้งที่ 1	การเลือกครั้งที่ 2

2. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนตั้งใจฟังคนอื่นในกลุ่มแค่ไหน

ตอบ.....

2. นักเรียนมีการเปลี่ยนใจในเรื่องของการเลือกหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ.....

ข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

.....

.....

.....

.....

ชื่อกิจกรรม	6. ผู้มีสัมมาคารวะ
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. นักเรียนระบุได้ว่าสัมมาคารวะคืออะไร 2. นักเรียนอธิบายได้ว่าผู้มีสัมมาคารวะจะได้รับผลตอบแทนอย่างไร
เนื้อหา	การมีสัมมาคารวะ คือ การรู้จักเคารพ คารวะต่อบุคคล สถานที่ เหตุการณ์หรือบุพชนีวัตถุที่ควรเคารพคารวะ โดยผู้มีสัมมาคารวะจะได้รับผลตอบแทน คือ เป็น ที่ต้องการของผู้อื่น มีคนยกย่องชมเชย เป็น มงคลแก่ตนเอง ทำให้ตนเองเจริญก้าวหน้า และมีความสุข
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ครูเล่านิทาน เรื่อง "สามเกลอ" ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

นิทานเรื่อง "สามเกลอ"

ชายยากสามคน เทียวขอทานเขากิน ใครขอได้มามากน้อยเท่าใด ก็แบ่งปันกันกินทุกวัน จนชอบพอกันอย่างสนิทสนม ครั้งหนึ่งในตำบลที่เคยขอทานเขากินนั้น เกิดขัดสนอาหาร ชายสามคน จึงได้แยกย้ายกันไปเที่ยวขอทานเขาเลี้ยงชีวิตที่อื่น

อยู่มาครั้งหนึ่ง พระเจ้าแผ่นดินในประเทศนั้นสวรรคต ไม่มีผู้จะเป็นพระเจ้าแผ่นดินแทน ขุนนางทั้งหลายจึงเอาม้าเทียมราชรถเข้า แล้วเสี่ยงทายให้ม้าพาราจรถไปเกยผู้ที่มีบุญวาสนาสมควรจะได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน ม้าก็พาเอาราจรถไปเกยเอาชายยากคนหนึ่ง ขุนนางทั้งหลาย จึงพร้อมใจกันยกชายผู้นั้นเป็นพระเจ้าแผ่นดินต่อไป

เพื่อนคนหนึ่งรู้ว่าเพื่อนของตนได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินก็รีบไปหา แต่กว่าจะเข้าไปได้ ต้องคอยหาโอกาสอยู่เป็นช้านาน ต่อเมื่อได้โอกาสอันควรแล้วจึงเข้าไปหา และเมื่อเข้าไปหานั้น ก็ค่อย ๆ หลีกขุนนางหมอบคลานเข้าไปแต่ไกล ทำกิริยาบนอบ มิได้ถือว่ามีศักดิ์เคยเป็นเพื่อนฝูงกันมาแต่ก่อน เพราะรู้สึกว่าเป็นคนต่ำช้า เพื่อนมีบุญวาสนาจึงได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน พอพระเจ้าแผ่นดินทอดพระเนตรเห็นก็จำได้ และทั้งได้เห็นเขาเป็นคนมีกิริยามารยาทดี รู้จักที่ต่ำที่สูงเช่นนั้นด้วย ก็ยิ่งทรงพระเมตตาเป็นอันมาก จึงให้ขุนนางพาไปเลี้ยงดู และสร้างบ้านเรือนให้อยู่อย่างสุขสบาย

ฝ่ายเพื่อนอีกคนหนึ่ง เมื่อรู้ว่าเพื่อนได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน และได้เลี้ยงดูเพื่อนอีกคนหนึ่ง ให้ได้รับความสุขสบาย จึงรีบเดินทางไปหาบ้าง พอไปถึงก็มีได้เกรงกลัวต่อผู้ใด ถือว่าเพื่อนของตนได้เป็นถึงพระเจ้าแผ่นดิน ก็เดินผ่านขุนนางตรงไปหาพระเจ้าแผ่นดิน แสดงกิริยาอาการและพูดจา

ปราศรัยเหมือนอย่างเคยกันมาแต่ก่อน หาได้คิดว่าตัวเป็นคนต่ำช้าเลวทรามไม่ ไปตีเสมออย่างที่ เคยมา พระเจ้าแผ่นดินทรงได้รับความอภัยแก่ขุนนางทั้งหลาย และทรงเห็นว่าเป็นคนไม่มีกิริยา อหังการ ไม่รู้จักต่ำที่สูง ก็รับสั่งให้ขับไล่ไปเสีย ไม่ทรงเลียดเหมือนเพื่อนอีกคน เพื่อนคนนี้ต้อง เทียวขอทานเขากินอย่างเดิม

2. เมื่อเล่านิทานจบแล้ว ครูและนักเรียนอภิปรายกันถึงคติที่ได้จาก นิทานเรื่องนี้โดยมุ่งสู่ประเด็น ความหมายของสัมมาคารวะ และผลตอบแทนที่ได้จากการมีสัมมา คารวะ โดยครูใช้บัตรคำต่อไปนี้ ประกอบเป็นการสรุปเนื้อหา

สัมมาคารวะ คือ การรู้จักเคารพการกระทำต่อ

- บุคคล
 - สถานที่
 - เหตุการณ์
 - หรือบุขนิยวัตถุ
- ที่ควรเคารพการกระทำ

ผู้มีสัมมาคารวะจะได้รับผลตอบแทนดังนี้

- ก. เป็นที่ต้องการของผู้อื่น มีคนยกย่องชมเชย
- ข. เป็นมงคลแก่ตนเอง (ทำให้เจริญก้าวหน้า มีความสุข)

อุปกรณ์

1. ข้อความนิทาน เรื่อง "สามเกลอ"
2. บัตรคำ "ความหมายของสัมมาคารวะ" และ "ผลตอบแทนที่ได้ จากการมีสัมมาคารวะ"

การประเมินผล

สังเกตการร่วมมือในการอภิปราย และสรุปเรื่องสัมมาคารวะ

ชื่อกิจกรรม	7. เชื้อฟังผู้ใหญ่
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนระบุเหตุและผลของการเชื้อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ 2. เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดี
เนื้อหา	การเชื้อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ที่รัก และหวังดีต่อนักเรียน อีกทั้งเป็นผู้มีประสบการณ์ชีวิตมากกว่านักเรียนนั้น นับเป็นลักษณะนิสัยที่ดีลักษณะหนึ่งที่เป็นที่ต้องการของบุคคลรอบข้าง ซึ่งผลของการเป็นผู้เชื้อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่นั้น จะทำให้นักเรียนมีชีวิตอยู่อย่างสงบสุขด้วยดี เป็นที่รักและต้องการของผู้อื่น และสามารถช่วยทำงานบางอย่างสำเร็จได้ตามควรแก่ความต้องการ
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง "ชาวนากับนกยาง" เพื่อสรุปข้อคิดหรือคติที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ 2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาสรุปข้อคิดหรือคติที่ได้จากการอ่านนิทานเรื่องนี้ 3. ครูและนักเรียนอภิปรายกันในเรื่องต่อไปนี้คือ 1. ผู้ที่นักเรียนสมควรเชื้อฟังคำสั่งสอนคือใครบ้าง 2. ทำไมนักเรียนจึงต้องเชื้อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ 3. ผลของการเป็นผู้เชื้อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่คืออะไร
อุปกรณ์	นิทานเรื่อง "ชาวนากับนกยาง"
การประเมินผล	สังเกตการร่วมมือในการอภิปรายและสรุปข้อคิดเห็น และคติที่ได้จากการอ่านนิทาน สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

นิทานเรื่อง "ชวานากับนกยาง"

นกยางฝูงหนึ่งเที่ยวหาหอย หาปู และปลาตัวเล็ก ๆ กินทุกวัน วันหนึ่งนกยางฝูงนั้นพากันบินลงไปที่นาแห่งหนึ่ง ซึ่งชวานาทำเมือกตกกล้าไว้ใหม่ ๆ แล้วพากันลงไปเหยียบย่ำคุ้ยเขี่ยหาอาหารกินตามชอบใจ เจ้าชวานาเห็นก็จับไล่ทันนกยางบินไปเสียโดยดี ต่อมาอีกสองสามวัน นกยางฝูงนั้นก็บินมายังที่นาแปลงนั้นอีก นกยางนายฝูงไปด้วยจึงบอกแก่พวกของตัวเองว่า

"พวกเราทั้งหลาย เมื่อวันก่อนเราได้พากันมาหาอาหารกินที่นานี้ ถูกจับไล่ศรวาหนึ่งแล้ว มิใช่หรือ ? ศรวานี้พวกเราอย่าลงไปกินอีกเลย"

นกยางที่เป็นบริวารตอบว่า "ทำไม...พวกเราลงไปหาหอย หาปู และลูกปลาเล็ก ๆ กินต่างหาก ศรวาอะไรของชวานาจะจับไล่เรา? หรือหอย ปู และปลาเหล่านี้เป็นของชวานาเล่า? ชวานาก็หากิน พวกเราก็หากินเหมือนกัน จะมาจับไล่ห้ามพวกเราเช่นนั้น ท่านเห็นดีแล้วหรือ?"

นกยางนายฝูงจึงตอบว่า "ไม่ใช่เช่นนั้น ชวานาไม่หวงแหนอะไรกับหอยและปูปลาเท่านั้น ดอกเขาห้ามไม่ให้เราลงไปกินนั้น ก็เพราะไปเหยียบข้าวกล้าของเขาเสียหมด ดูทีหรือว่าเขาต้องมาทำใหม่อีก เราไปเที่ยวหากินตามบึง หรือห้วยหนองที่อื่นดีกว่า"

นกยางที่เป็นบริวารก็ตอบว่า "ท่านไม่ควรถูกขอร้องช่วยเหลืออะไรแก่เขา เราได้ปลาที่เป็นของเรา จะต้องไปคิดถึงประโยชน์คนอื่น ๆ ทำไม"

นกยางนายฝูงจึงพูดว่า "ท่านทั้งหลายพูดเช่นนั้นก็ไม่ถูก ที่ประโยชน์ของตัว ตัวอยากได้ประโยชน์ของเขาสัตว์ไม่นึกถึง ถ้าท่านทั้งหลายไม่เชื่อคำเราห้าม ก็ตามแต่ใจเถิด แต่ตัวของเราจะไปหากินที่อื่น" ว่าแล้วก็บินไป

นกยางเหล่านั้นก็พากันเหยียบย่ำหาหอย และปูกินตามชอบใจ ชวานาเห็นก็โกรธนัก จึงเอาปืนมายิงนกยางเหล่านั้นตายไปหลายตัว ที่ปักหลักขาหักก็มีมาก ที่เหลือตายก็บินหนีไปได้ พอเวลาเย็นจึงไปพร้อมกันที่ที่อยู่

นกยางนายฝูงรู้เหตุจึงว่า "อย่างไรเล่าพวกเจ้า เราห้ามแล้วไม่เชื่อฟัง ถ้าศรวาหลังคงจะติดชายของชวานาตาย ไม่เหลือเลยเป็นแน่"

นกยางเหล่านั้นก็เห็นจริงตามที่นกยางนายฝูงว่า ตั้งแต่นั้นมาก็ไม่ลงไปหากินในนาเช่นนั้นอีกเลย

ชื่อกิจกรรม	8. มารยาทดีเป็นศรีแก่ตน
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญ คุณประโยชน์ของการมีมารยาทที่ดี 2. นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติตน และแสดงกิริยามารยาทที่ดีงามอย่างถูกต้องเหมาะสมในโอกาส และสถานการณ์ต่าง ๆ
เนื้อหา	การแสดงออกด้วยกิริยาท่าทาง และวาจาที่สุภาพเรียบร้อยอ่อนโยนหรืออ่อนน้อมต่อผู้อื่น ในสังคมถือว่าเป็นมารยาทที่ดีงามอันควรประพฤติปฏิบัติให้เคยชินจนติดเป็นนิสัย เพื่อทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี และยั่งยืนนานในสังคมมนุษย์ การแสดงกิริยามารยาทที่ถูกต้องเหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติมีบุคลิกภาพที่ดีงาม น่ารัก น่าชม และควรค่าแก่การยกย่องจากคนในสังคม
วิธีดำเนินการกิจกรรม	1. ครูเขียนบทกลอน "คำของคนอยู่ไหนใด" บนกระดาน แล้วให้นักเรียนอ่าน 2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อความในบทกลอน ว่าสอนอะไรให้นักเรียน 3. นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า การมีมารยาทที่ดีมีความสำคัญอย่างไร การมีมารยาทดีมีประโยชน์อย่างไร 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

อุปกรณ์

บทกลอน "คำของคนอยู่หนใด"

คำของคนอยู่หนใด
 คำของคนอยู่หนใดใครรู้บ้าง
 ใช้รูปร่างโรสากี้หาไม่
 ไซ่เสื้อฝ้างามหรือดูวิไล
 ไซ่บ้านใหญ่หรือสินทรัพย์นับอนันต์
 แต่อยู่ที่จรรยา มารยาท
 จิตสะอาดผ่องใสไม่แบ่นพัน
 เพียรกระทำแต่กรรมดีทุกวัน
 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานไว้ให้ชมเอย...

การประเมินผล

สังเกตการร่วมมือในการอภิปราย และแสดงความคิดเห็น

ชื่อกิจกรรม	9. มารยาทในการรับประทานอาหาร
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนในเวลารับประทานอาหารได้ถูกต้อง 2. เพื่อให้นักเรียนรู้ถึงคุณประโยชน์ของการเข้าคิวซื้ออาหารตามลำดับก่อนหลัง 3. เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับการปฏิบัติที่ถูกต้องในเวลารับประทานอาหาร
เนื้อหา	เมื่อถึงเวลารับประทานอาหาร แล้วนักเรียนมักจะรีบไปรุมล้อมร้านค้าร้านอาหารอย่างไม่เป็นระเบียบ บางครั้งถึงกับแย่งกัน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยนักเรียนจึงควรรู้มารยาทในเรื่องต่อไปนี้ 1. ก่อนรับประทานอาหาร การเข้าคิวซื้ออาหาร การแขงคิว 2. การปฏิบัติตัวขณะรับประทานอาหาร ควรนั่ง ไม่ยืน หรือเดินไปมา ไม่ส่งเสียงดัง หรือพูดคุยในเรื่องที่ไม่สมควร 3. หลังรับประทานอาหาร เมื่อลุกจากโต๊ะอาหารควรนำจาน ชาม แก้วน้ำไปเก็บตามที่โรงเรียนกำหนด
วิธีการดำเนินกิจกรรม	1. ครูบรรยายให้นักเรียนฟังอย่างย่อ ๆ ประกอบรูปภาพ เรื่อง "มารยาทในการรับประทานอาหาร" 2. นักเรียนอาสาสมัครมาช่วยครูสาธิตวิธีการปฏิบัติให้เพื่อนนักเรียนดู 3. ให้นักเรียนทดลองปฏิบัติจริง
อุปกรณ์	รูปสเตอร์ภาพประกอบ "มารยาทในการรับประทานอาหาร"
การประเมินผล	1. สังเกตความสนใจในการฟังบรรยาย 2. สังเกตการทดลองปฏิบัติของนักเรียน 3. ติดตามการนำไปประพฤติปฏิบัติ เมื่อได้แนะนำไปแล้ว

หัวข้อเรื่องที่ 9	การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน
ชื่อกิจกรรม	1. ใครไผ่ดี
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกความหมายของความกระตือรือร้นได้ 2. เพื่อระบุพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้นได้
เนื้อหา	ผู้ที่มีความกระตือรือร้น ขวนขวายแสวงหาความรู้ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มุ่งมั่นพัฒนาตนเอง เร่งรีบทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม ให้สำเร็จ จะเป็นผู้ที่มีความก้าวหน้า และประสบผลสำเร็จในชีวิต
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ครูยกตัวอย่างของผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือปฏิบัติภารกิจ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น และตัวอย่างของผู้ที่ขาดความกระตือรือร้น เฉื่อยชา หรือกระตือรือร้นในทางไม่สร้างสรรค์ 2. ให้นักเรียนอ่านเรื่องใครไผ่ดี แล้วช่วยกันระบุว่าความกระตือรือร้นในทางสร้างสรรค์ และไม่สร้างสรรค์ส่งผลต่างกันอย่างไร 3. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของ "ความกระตือรือร้นในทางสร้างสรรค์" 4. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 – 7 คน แข่งขันกันบอกพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้นเพิ่มเติม โดยปฏิบัติตามใบงาน ความกระตือรือร้น
อุปกรณ์	1. เอกสารเรื่อง "ใครไผ่ดี" 2. ใบงาน ความกระตือรือร้น

เนื้อเรื่อง "โคราฟดี"

ต้นกับตอเป็นพี่น้องฝาแฝดซึ่งมีนิสัยแตกต่างกันมาก ภาพชีวิตประจำวันเกือบทุกเย็นที่ปรากฏให้เห็นเป็นประจำ ก็คือ เมื่อกลับจากโรงเรียนถึงบ้าน ต้นจะรีบอาบน้ำ รับประทานอาหาร แล้วบริหารจัดการทำการบ้านที่ได้รับมอบหมาย ในขณะที่ตอรีบร้อนเข้าห้องว่างกระเป๋ แล้วคว้าเกมส์กลับมาเล่นอย่างเพลิดเพลิน โดยไม่สนใจว่าคุณแม่จะเรียกให้อาบน้ำ รับประทานอาหาร สักกี่ครั้ง

ขณะดูรายการโทรทัศน์พร้อม ๆ กันมักจะเกิดการโต้เถียงทะเลาะเบาะแว้งอยู่เนือง ๆ เพราะตอจะเปลี่ยนช่องไปดูรายการเกมโชว์บ้าง ละครน้ำเน่าบ้าง การ์ตูนไร้สาระบ้าง ในขณะที่ต้นกำลังจดจ่อกับการดูข่าวประจำวัน หรือสารคดีที่ให้ความรู้รอบตัวเพิ่มเติม

ที่โรงเรียนเมื่อเรียนไม่เข้าใจ ต้นจะหาเวลาว่างไปซักถามอาจารย์เพิ่มเติมหรือค้นคว้าด้วยตนเองในห้องสมุด เมื่อเข้าใจดีแล้วต้นพยายามจะอธิบายให้ตอฟัง ต้นจึงได้แต่เหน็ดเหนื่อยและอึดหนะระอาใจกับความประพฤติดของตอ

การประเมินผล

ตรวจผลงานกลุ่มในใบงาน "ความกระตือรือร้น"

ใบงาน ความกระตือรือร้น

กลุ่มที่.....ห้อง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

- คำชี้แจง
1. ให้สมาชิกในกลุ่มบอกพฤติกรรมที่แสดงความกระตือรือร้นในทางสร้างสรรค์ให้มากที่สุด (ใช้เวลา 5 นาที)
 2. เลขานุการกลุ่มจดบันทึกข้อเสนอของสมาชิก
 3. ส่งตัวแทนกลุ่มรายงานผล

พฤติกรรมที่แสดงความกระตือรือร้น

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
-
-
-

ชื่อกิจกรรม	2. ทึ่งความเฉลียวชา
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ให้นักเรียนสำรวจตนเองด้านความกระตือรือร้น 2. นักเรียนสามารถวางแผนพัฒนาตนเองให้มีความกระตือรือร้น 3. นักเรียนปฏิบัติตามแผนที่ตั้งไว้ได้
เนื้อหา	การวางแผนและปฏิบัติตามแผนเพื่อพัฒนาตนเอง ให้มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ จะเป็นประโยชน์กับชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต
วิธีดำเนินการกิจกรรม	1. ให้นักเรียนศึกษาใบงานทึ่งความเฉลียวชาหันมากระตือรือร้น เพื่อทำความเข้าใจในกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ 2. ให้นักเรียนสำรวจตนเอง แล้วเลือกข้อที่เป็นปัญหาที่สุด 1 - 3 พฤติกรรม มาวางแผนปรับปรุงหรือพัฒนาตนเอง โดยปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามใบงานท้ายแผน 3. ครูตรวจแผนพัฒนาตนเองของผู้เรียน ให้คำแนะนำในการปรับแก้แผนตามความจำเป็น โดยมุ่งเน้นให้เป็นแผนที่ชัดเจน และปฏิบัติได้จริง และเขียนบันทึกตลอดจนคำแนะนำท้ายแผน
อุปกรณ์	1. แบบสำรวจตนเองด้านพฤติกรรมความกระตือรือร้น 2. แผนพัฒนาตนเองด้านความกระตือรือร้น 3. การบันทึกการปฏิบัติตามแผนพัฒนาตนเอง
การประเมินผล	1. ศึกษาแบบสำรวจตนเอง และแผนพัฒนาตนเองของนักเรียน 2. ติดตามผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาตนเอง

ใบงาน ทั้งความเข้าใจ

คำชี้แจง 1. ให้เครื่องหมาย x ทับตัวเลขที่สอดคล้องกับการแสดงพฤติกรรมความกระตือรือร้น
ของนักเรียน

- 0 = ไม่เคยแสดงพฤติกรรมเลย
- 1 = แสดงพฤติกรรมบ้างแต่ไม่บ่อยนัก
- 2 = แสดงพฤติกรรมค่อนข้างบ่อย แต่ยังไม่สม่ำเสมอ
- 3 = แสดงพฤติกรรมบ่อยจนเป็นนิสัย

2. เลือกพฤติกรรมที่ได้คะแนนต่ำสุด 1-3 พฤติกรรม มาวางแผนพัฒนาตนเอง

เงื่อนไขในการวางแผนพัฒนาตนเอง

- 1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาให้ชัดเจน
- 2. กำหนดเกณฑ์ หรือความถี่ของการแสดงพฤติกรรม
- 3. กำหนดระยะเวลา ที่คาดว่าจะสามารถทำพฤติกรรมนั้นจนเป็นนิสัยได้
- 4. กำหนดหลักฐานหรือผลงานที่แสดงให้เห็นพัฒนาการด้านความกระตือรือร้น

3. บันทึกผลการปฏิบัติตามแผน ส่งอาจารย์ที่ปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

แบบสำรวจตนเองด้านพฤติกรรมความกระตือรือร้น

ชื่อ นามสกุล เลขที่ ห้อง
 วันที่ เดือน พ.ศ.

พฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้น
 (มุ่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ)

ระดับความถี่ของพฤติกรรม

1. ชักถามอาจารย์เมื่อเรียนไม่เข้าใจ
2. ตอบคำถามครูในห้องเรียน
3. แสดงความคิดเห็นในการอภิปรายกลุ่ม
4. ทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนเวลาที่กำหนด
5. หากความรู้เพิ่มเติมที่ห้องสมุด (โรงเรียน, ชุมชน, ห้องถิ่น)
6. ฝึกหัดหรือใช้คอมพิวเตอร์ หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ
7. อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร เรื่องที่มีสาระความรู้
8. ดูรายการโทรทัศน์ที่มีสาระให้ความรู้เพิ่มเติม เช่น ข่าว สารคดี
9. ทัศนศึกษาสถานที่สำคัญ เช่น พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หรือ
สถานที่สำคัญในห้องถิ่น หรือต่างจังหวัด
10. สนทนาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ทรงความรู้
ผู้เชี่ยวชาญ หรือปราชญ์

0 1 2 3

0 1 2 3

0 1 2 3

0 1 2 3

0 1 2 3

0 1 2 3

0 1 2 3

0 1 2 3

0 1 2 3

0 1 2 3

0 1 2 3

0 1 2 3

แผนพัฒนาตนเองด้านความกระตือรือร้น

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ห้อง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

พฤติกรรมที่ต้องการพัฒนา	เกณฑ์/ความถี่ของพฤติกรรม	หลักฐานหรือผลงาน	บันทึกการตรวจแผนและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
(ตัวอย่าง) 1. ดูรายการโทรทัศน์ที่มีสาระ	อย่างน้อยวันละ 2 รายการ	บันทึกสรุปการดูรายการที่มีสาระส่งสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	

ชื่อกิจกรรม	3. รู้เรื่องเรื่องวัดพล
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	นักเรียนสามารถบอกหลักการทั่วไปในการประเมินผลการเรียน และ ความหมายของตัวอักษรแสดงผลการเรียนที่มีเงื่อนไขในแต่ละรายวิชาได้
เนื้อหา	การที่นักเรียนได้รู้หลักการทั่ว ๆ ไปของการวัด และประเมินผลการ เรียน และความหมายของอักษรแสดงผลการเรียนที่มีเงื่อนไขตาม ระเบียบการประเมินการเรียนนั้น จะสามารถช่วยนักเรียนในการ ปรับปรุง วางแผนการเรียนเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อคิดจากกลอน การวัดผลทุกวิชาน่าเป็นห่วง เด็กทั้งปวงสอบตกไปน่าใจหาย อนาคตและความหวังพังทลาย เพราะต่างได้คะแนนต่ำซ้ำๆ กฎระเบียบที่วางไว้มีหลายหลาก เด็กส่วนมากไม่เข้าใจไม่ศึกษา ต้องชี้แจงทุกจุดหมายรายวิชา กระบวนทำการวัดผลทุกคนเอย 2. ครูแจกเอกสารระเบียบการประเมินผลที่กำหนดตัวอักษรแสดงผล การเรียนที่มีเงื่อนไข ดังนี้ มส หมายถึง ไม่มีสิทธิเข้ารับการประเมินผลปลายภาคเรียน เพราะนักเรียนเข้าเรียนในวิชานั้น ๆ ไม่ถึง ร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดของวิชา นั้น ๆ ในแต่ละภาคเรียน ร หมายถึง รอการตัดสินหรือยังตัดสินไม่ได้ เพราะไม่ได้ รับการวัดกลางภาค ปลายภาคหรือไม่ได้ส่ง งานที่ได้รับมอบหมายหรือมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ ประเมินผลการเรียนไม่ได้

ผ หมายถึง ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีเวลาเข้าร่วม
กิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลา
ทั้งหมดที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และ
ผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของกิจกรรมตามที่
กำหนด

มผ หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีเวลาเข้าร่วม
กิจกรรมไม่ถึงร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดที่
จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และไม่ผ่านจุด
ประสงค์ที่สำคัญของกิจกรรมตามที่กำหนด

มก หมายถึง เรียนโดยไม่นับหน่วยการเรียนรู้ มีเวลาเรียน
ครบร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด

หมายเหตุ ครูอาจพบทวนการได้ผลการเรียน 0 - 4
ซึ่งอาจารย์ประจำวิชาจะชี้แจงแล้ว

3. ครูสรุปประโยชน์จากการที่ได้ศึกษาระเบียบการประเมินผล และ
สนับสนุนให้นักเรียนวางแผนการเรียน เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

อุปกรณ์

เอกสารเรื่อง "ระเบียบการวัดผลและประเมินผลการเรียน"

การประเมินผล

สังเกตความสนใจของนักเรียน

หัวข้อเรื่องที่ 10	การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี
ชื่อกิจกรรม	1. จิตแน่วแน่
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนบอกผลของการควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา และใจได้
เนื้อหา	การปฏิบัติงานใดจะทำให้ประสบความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้จักควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา และใจได้
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ให้อาสาสมัคร 5 คน ออกมานำห้อง ครูแจกเข็มและด้ายคนละหนึ่งชุดให้ทุกคนแข่งกันสอดด้ายเข้าไปในรูเข็ม ปล่อยให้ให้นักเรียนคนอื่น ๆ ช่วยกันส่งเสียงอีกทีระหว่างเวลาทำกิจกรรม 2. ในระหว่างที่อาสาสมัครทุกคนสอดด้ายเข้ารูเข็มนั้น ครูให้ตัวแทนนักเรียน จำนวน 5 คน บันทึกพฤติกรรมของอาสาสมัครสังเกตกันเป็นคู่ โดยผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกสังเกต 3. ให้อาสาสมัครชุดเดิมสอดด้ายเข้าไปในรูเข็มอีกครั้ง ปล่อยให้ทุกคนในห้องเรียนเงียบสนิท 4. เมื่ออาสาสมัครทุกคนสอดด้ายเข้าไปในรูเข็มเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ตัวแทนนักเรียน ซึ่งบันทึกพฤติกรรมของอาสาสมัครออกมาเล่าพฤติกรรมตามแบบบันทึก 5. ให้อาสาสมัครที่สอดด้ายเข้ารูเข็มทั้ง 5 คน เล่าความรู้สึกในขณะที่สอดด้ายเข้ารูเข็มทั้ง 2 ครั้งว่าแตกต่างกันอย่างไร และสรุปได้ว่าจะต้องรู้จักการควบคุมตนเองอย่างไร 6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปได้ว่าการจะปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ที่จะทำให้ผลดีขึ้น นักเรียนจะต้องรู้จักควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา และใจ
อุปกรณ์	1. เข็ม ด้าย 2. แบบบันทึกพฤติกรรมกิจกรรมการสอดด้ายเข้ารูเข็ม
การประเมินผล	สังเกตความสนใจ และแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

แบบบันทึกพฤติกรรม

ชื่อ (อาสาสมัคร).....นามสกุล.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้ผู้บันทึกพฤติกรรมอาสาสมัครที่แข่งขันการสวดด้ายเข้าในฐะขิม ได้บันทึกตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในตารางด้านล่าง และให้ผู้บันทึกออกไปเล่าที่หน้าห้องเรียน เมื่อผู้แข่งขันได้ทำกิจกรรมเสร็จแล้ว

กิจกรรมครั้งที่	ใช้เวลา (นาที)	พฤติกรรมของอาสาสมัคร
1		
2		

สรุปความคิดเห็นของผู้สังเกต

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ชื่อกิจกรรม	2. ชนะตน
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. บอกการกระทำที่แสดงให้เห็นว่ามีการควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา และใจได้ 2. วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตนในการควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา และใจได้ 3. บอกประโยชน์ของการควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา และใจได้
เนื้อหา	การทำงานจะประสบความสำเร็จภายในเวลาอันรวดเร็ว และได้ผลดี ขึ้น ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้จักควบคุมตนเอง และมีความตั้งใจที่จะทำกิจกรรม ให้ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนด
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ครูเข้าไปในห้องเรียนแล้วแจกเอกสาร ซึ่งมีข้อความ 3-4 บรรทัด ให้นักเรียนและสั่งให้นักเรียนอ่านจับใจความ แต่ไม่ได้เน้นให้ทุกคนตั้งใจอ่านหรือหยุดการคุยกัน เพื่อปล่อยนักเรียนให้เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่เน้นการให้ควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา ใจ เมื่อเวลาผ่านไป 2 นาที แล้วขอเอกสารคืน ถามนักเรียนว่าใครจำข้อความดังกล่าวได้บ้าง จดจำนวนคนไว้ แล้วลองให้ออกมาเล่า 2-3 คน ให้ผู้ที่สามารถอ่านจับใจความได้ทั้งหมดนั้นบอกวิธีการอ่านของตนเองให้เพื่อน ๆ ฟัง 2. ให้นักเรียนคนอื่น ๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าทำไมจึงไม่สามารถจำข้อความหรือเรื่องราวได้ทุกคน ซึ่งพอสรุปได้ว่า เนื่องจากทุกคนไม่มีสมาธิในการอ่าน ไม่ควบคุมตนเอง บางคนอ่านไปเรื่อย ๆ บางคนคุยไปอ่านไป 3. ให้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าควรแก้ไขอย่างไร เช่น เมื่อได้รับเอกสารแล้วทุกคนจะต้องควบคุมตนเอง ไม่คุย ทำใจให้สงบ อ่านเอกสารอย่างพิจารณาและติดตาม

4. ครูแจกเอกสาร ซึ่งมีข้อความประมาณ 3-5 บรรทัด ให้ผู้เรียนทุกคนอ่านประมาณ 2 นาที โดยให้ทุกคนมีสมาธิตั้งใจอ่าน ไม่คุยกัน ควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา ใจ
5. เมื่อครบกำหนดเวลา 2 นาที แล้วเก็บเอกสารคืน ครูถามนักเรียนว่าใครสามารถจับใจความข้อความดังกล่าวได้ครบบ้าง นับจำนวนคนเปรียบเทียบกับครั้งแรก
6. สุ่มตัวอย่างนักเรียนที่อ่านไม่ทันในครั้งแรก แต่สามารถอ่านทันในครั้งที่ 2 ให้ออกมาเล่าใจความสั้น ๆ สัก 2-3 คน และให้เปรียบเทียบกับครั้งแรก
7. ให้ทุกคนช่วยกันสรุปได้ว่าการควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา และใจ มีประโยชน์อย่างไร และให้นำไปปฏิบัติทุกชั่วโมงในขณะที่มีการเรียนการสอน

อุปกรณ์

เรื่องสั้น บทความ เอกสาร (อย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างละ 2 เรื่อง)

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนและผลการอ่าน
2. สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับผลการควบคุมตนเอง ทั้งกาย วาจา และใจ ประโยชน์และวิธีการควบคุมตนเอง

ชื่อกิจกรรม	3. การแบ่งเวลาของเงิน
เวลา	1 คาบ
เนื้อหา	ผู้ที่ควบคุมตนเองได้ และมีความรับผิดชอบ คือ ผู้ที่ใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านกิจวัตรประจำวัน การเรียน การพักผ่อน และการช่วยเหลือผู้อื่น การใช้เวลาและการจัดแบ่งเวลา ควรกระทำให้เหมาะสม และเพื่อให้ภารกิจต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างลุล่วง การจัดตารางการใช้เวลาจึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำ
วิธีดำเนินการกิจกรรม	1. ครูและนักเรียนสนทนาถึงการจัดแบ่งเวลาในแต่ละวัน 2. ให้นักเรียนแต่ละคนบันทึกกิจกรรมที่ตนปฏิบัติในวันจันทร์ถึงศุกร์ และกิจกรรมในวันหยุด ลงในตารางที่ครูแจก เลือกตัวแทนนักเรียนออกมารายงานหน้าชั้น 3. นักเรียนอภิปรายความเหมาะสมของกิจกรรมที่ทำ และระยะเวลาที่ซ้ำในแต่ละกิจกรรม (เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการจัดแบ่งเวลาให้เหมาะสม) 4. ครูพิจารณาการแบ่งเวลาของนักเรียน ถ้าไม่เหมาะสม เสนอแนะให้ปรับปรุง แล้วให้นักเรียนนำไปปฏิบัติตามตารางการแบ่งเวลานั้น
อุปกรณ์	ตารางการใช้เวลา
การประเมินผล	1. สังเกตการแบ่งเวลาของนักเรียนให้ครอบคลุมทั้งด้านกิจวัตร การเรียน การพักผ่อน และการช่วยเหลือผู้อื่น 2. ครูติดตามการใช้เวลาของนักเรียนเป็นระยะ ๆ โดยการซักถาม

ชื่อกิจกรรม	4. การจดร่นด่ย่อ
เวลา	2 คาบ
วัตถุประสงค์	นักเรียนเห็นความสำคัญ และรู้จักวิธีการจดร่นด่ย่อ
เนื้อหา	ในการศึกษาเล่าเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบหรือหลักการหลายประการ ซึ่งองค์ประกอบหนึ่งก็คือการจดร่นด่ย่อ วิธีการจดร่นด่ย่อ ควรทำดังนี้ 1) จดด้วยความเข้าใจตนเอง 2) จดด้วยภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาของตนเอง 3) จดเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ 4) สำหรับร่นด่ที่จดเพื่อการค้นคว้าในภายหลัง ควรมีรายละเอียด เช่น ชื่อหนังสือ ผู้เขียน โรงพิมพ์ พ.ศ. ฉบับที่ ปีที่ เป็นต้น 5) อาจทำเครื่องหมายใด ๆ เพื่อเน้นข้อความ
วิธีดำเนินกิจกรรม	
(คาบที่ 1)	1. นักเรียนตอบคำถาม "การอ่านหนังสือเรียน หากจะจำได้ดีควรทำอย่างไรบ้าง" หรือ "หากจะเรียนให้ได้ดี ควรมีวิธีการอย่างไรบ้าง" "นักเรียนเคยจดร่นด่ย่อหรือไม่ ถ้าทำ ทำอย่างไร" 2. ให้นักเรียนดูตัวอย่างการจดร่นด่ย่อแบบต่าง ๆ 3. ให้นักเรียนร่วมกันเลือกหนังสือ 1 เล่ม ซึ่งมีเรียนในวันนี้อ่าน รดยกำหนดบทเรื่อง หรือจำนวนหน้าให้เหมือนกันทั้งห้อง 4. นักเรียนแต่ละคนอ่านหนังสือตามที่ตกลงกัน และทำร่นด่ย่อด้วยตนเอง (ถ้าเวลาไม่พอให้นักเรียนกลับไปอ่าน และจดร่นด่ย่อที่บ้าน เพื่อนำมาใช้ในชั่วโมงเวลาโฮมรูมครั้งต่อไป)
(คาบที่ 2)	5. ให้นักเรียนอาสาอ่านร่นด่ย่อของตนให้เพื่อน ๆ ฟังหรือนำมาแสดงให้เพื่อนดู 6. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางการจดร่นด่ย่อ 7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงวิธีการและประโยชน์ของการจดร่นด่ย่อ
อุปกรณ์	หนังสือเรียน (ที่มีเรียนในวันนั้น) ตัวอย่างการจดร่นด่ย่อ
การประเมินผล	ครูตรวจการจดร่นด่ย่อของนักเรียน

ชื่อกิจกรรม

เวลา

วัตถุประสงค์

วิธีดำเนินการกิจกรรม

5. เตรียมตัวสอบ

1 คาบ

เพื่อให้ นักเรียนบอกวิธีการเตรียมตัวสอบได้

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามตารางการแบ่งเวลา และให้นักเรียนประเมินตนเองว่าปฏิบัติได้หรือไม่ เพียงใด มีอุปสรรคในเรื่องใดบ้าง และจะแก้ไขได้อย่างไร พร้อมทั้งชมเชย ผู้ปฏิบัติได้ตามที่ได้แบ่งเวลาไว้ และให้กำลังใจทุกคนให้ทำตามตารางการแบ่งเวลาของตนเองต่อไป พร้อมทั้งให้มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติให้ได้ตามนั้น เพราะการแบ่งเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นหนทางให้เรียนหรือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ต่อจากนั้น ครูกับนักเรียนอภิปรายกันถึงเรื่องการเตรียมตัวสอบ โดยมุ่งประเด็นในเนื้อหาดังต่อไปนี้คือ
 - การเตรียมตัวสอบมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้
 1. รวบรวมสมุดหนังสือ สำหรับแต่ละวิชาแล้วตรวจสอบว่ามีเนื้อหาครบถ้วนหรือไม่
 2. จัดตารางเวลาดูหนังสือสอบ ก่อนสอบอย่างน้อย
 - 1 สัปดาห์
 3. ทบทวนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอ
 4. พยายามรักษาสุขภาพให้แข็งแรง อย่างอนดึก เพราะจะทำให้เสียสมองไม่แจ่มใส
 5. เตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ในการสอบให้ครบถ้วน
 3. ครูกับนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำได้ดังนี้คือ
 1. การรู้จักควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา ใจ
 2. ระหว่างเรียนในห้องเรียน โดยใช้นิเทศน์ สุ-จิ-บุ-ลี คือ
 - ตั้งใจฟังสิ่งที่ครูสอน (สุตะ)
 - คิดวิเคราะห์ในสิ่งที่ครูสอน (จินตะ)

- ถ้ามามีข้อสงสัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง (บุจฉา)
- จัดบันทึกเพื่อนำกลับไปทบทวนอย่างสม่ำเสมอ (ลิขิต)

3. แบ่งเวลาอย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งเวลาเรียน และเวลาพักผ่อน

4. การเตรียมตัวสอบ โดยรวบรวมสมุด หนังสือ แต่ละวิชาให้ครบถ้วน จัดตารางเวลาดูหนังสือสอบ ก่อนสอบอย่างน้อย

1 สัปดาห์ ทบทวนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอ พยายามรักษา

สุขภาพให้แข็งแรงอย่างอนตึก เพราะจะทำให้เพลีย สมอง

ไม่แจ่มใส เตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ในการสอบให้ครบถ้วน

4. ครูสนับสนุนให้นักเรียนนำวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพไปปฏิบัติ

การประเมินผล

1. สังเกตนักเรียนอธิบายถึงวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. พิจารณาการจัดตารางเวลาของนักเรียน และฝึกปฏิบัติตามตารางเวลานั้น

หัวข้อเรื่องที่ 11	การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น
เวลา	5 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนระบุวิธีปฏิบัติตนให้เป็นที่รักของเพื่อน 2. เพื่อพัฒนาสถานะของนักเรียนในกลุ่มเพื่อน
เนื้อหา	การปฏิบัติตนให้เป็นที่รักของเพื่อน คือ การเห็นความสำคัญหรือยอมรับซึ่งกันและกัน ตลอดจนปรับตัวและยอมรับข้อบกพร่องบางประการของเพื่อน คิดเอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้จักพิจารณาข้อบกพร่องของตนและพยายามปรับปรุงแก้ไข มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเองและเพื่อน ซึ่งจะก่อให้เกิดความภูมิใจ อารมณ์ชื่นบาน หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ใครเห็นใครก็ชอบ และจะทำให้รักและร่วมมือกัน
หมายเหตุ	หัวข้อนี้จะแบ่งเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้
กิจกรรมที่ 1 "ความรักของฉัน"	
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม แล้วให้นักเรียนศึกษาเรื่อง "ความรักของฉัน" 2. เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้กลุ่มช่วยกันอภิปรายข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ แล้วส่งตัวแทนมารายงาน 3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญตามแนวดังนี้ พิษสงของความโกรธ ทำให้คนมองดูน่าเกลียด ทำให้คนใจร้อนเหมือนไฟจุด ทำให้มีความทุกข์ทรมาน ทำให้ไร้เหตุผล
อุปกรณ์	เนื้อเรื่อง "ความรักของฉัน" ดังเนื้อเรื่องต่อไปนี้

ที่โรงเรียน ฉันรู้จักผู้หญิงคนหนึ่ง เขาชื่อหลง

หลงเป็นลูกคนมั่งมี หน้าตาสะสวย แต่ปากจัดเหลือเกิน ทุกครั้งที่ฉันจำเป็นต้องพูดกับเขา ฉันรู้สึกขุ่นใจไม่ทราบว่าเขาไปถึงเป็นเช่นนั้น หลงเป็นคนที่ไม่เชื่อมั่นในตัวเอง เขาไม่เคยกลัวใคร เขาไม่สนใจว่าใครจะรักเขาหรือไม่ ฉันบอกเขาตรง ๆ ว่า ฉันเกลียดเขา เขาก็เฉย ๆ

เมื่อวานนี้ ฉันทะเลาะกับหลงด้วยเรื่องไม่เป็นเรื่อง ฉันโกรธสุดขีด แต่ฉันทำอะไรเขาไม่ได้ ความโกรธทำให้ใจฉันขุ่นมัว ความเกลียด ความพยาบาทมันท่วมท้นใจฉัน ฉันรู้สึกว่าขณะนั้นฉันมีความทุกข์อย่างยิ่ง

ฉันรีบกลับบ้านทันทีที่โรงเรียนเลิก เดินตรงเข้าห้องนอน ไม่พักทักทายใครทั้งหมด ฉันมองไปที่กระจกเงา ออกตกลูก หน้าตาของฉันบูดเบี้ยว คิ้วขมวด หน้าผากย่น ปากม้วน ฉันเห็นว่าหน้าตาของฉันตอนนั้นช่างน่าเกลียดเสียจริง

ฉันอดอัดและร้อนอย่างบอกไม่ถูก ความโกรธนี้มันเหมือนไฟ เลือดเดือดมันกำลังเคี้ยวหัวใจฉันให้เปื่อยยุ่ย ฉันอยากจะร้องตะรอกออกมาดัง ๆ ก็ร้องไม่ออก จึงคว้าหนังสือพิมพ์เก่า ๆ มาฉบับหนึ่ง ฉันนั่งฉีกมันทีละแผ่น ๆ ฉีกมันจนเหลือเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย จนกองกระดาษสุ่มอยู่ตรงหน้าฉัน ฉันค่อยสบายขึ้น รู้สึกเหมือนกับได้ฉีกเนื้อของหลงออกเป็นชิ้น ๆ แต่พอนั่งนิ่ง ๆ ลึกครุ่น คิดถึงการทะเลาะกันของเรา ฉันก็มีความโกรธอีก ตาฉันร้อน ปากแห้งอยากจะดื่มน้ำสักขันใหญ่ แม่เรียกให้ฉันไปกินข้าว ฉันได้แต่นั่งมองกับข้าว กินอะไรไม่ลงเลย ปวดท้อง ปวดหัว มันปวดไปหมด ยิ่งพอตอนกลางคืนฉันหิว แต่ก็ต้องทนเพราะไม่มีอะไรจะกินแล้ว ฉันมีความทุกข์อย่างสิ้นเหลือ ได้แต่นอนคิดถึงหลง ปรานีหลงคงหลับสนิทไปแล้ว เขาคงไม่รู้ด้วยซ้ำว่าฉันกำลังนอนกระสับกระส่ายอยู่ในห้องทุกซทุกซเพราะความเกลียด ร้อนเพราะไฟโกรธ ฉันไม่อาจมีสภาพอย่างนี้เลย

ฉันอยากมีวาจาสิทธิ์เหมือนเทพดาหรือพระฤาษี ฉันจะสาปให้หลงกลายเป็นหิน ยืนตากแดดตากฝน อยู่ชั่ววันรันดร์ นี่ฉันยังคงเป็นฉัน หลงก็คงเป็นหลงอยู่วันยังค่ำ

ฉันหลับไปและฝันประหลาด ในฝันนั้น ฉันกำลังเดินอยู่ในป่าใหญ่ ทันใดนั้นฉันก็เห็นหลงเดินมา ความโกรธติดตามฉันไปถึงในฝัน ฉันรีบเดินหนีเขาและป่ายป็นขึ้นไปอยู่บนต้นไม้ใหญ่ หลงเดินผ่านฉันไป หน้าตาของเขาเฉยเมยและเยือกเย็นอยู่เช่นเดิม พอคล้อยหลังฉันก็ได้ยินเสียงของหลงร้องขึ้นอย่างเจ็บปวด ภูเขาตัวหนึ่งก่อกำเฒ่าของหลง แล้วก็เลื้อยหายไปบนพุ่มรก ฉันรีบไล่ลงจาก

ต้นไม้ ทำของหลงบวมเป่งมีรอยเขียวอยู่ 2 รอย หลงตัวขาวซีดจนเขียว นอนแข็งทื่ออยู่ นี่หลงกลายเป็นหินไปแล้วหรือ

ในฝันนั้นฉันสงสัยสารหลงเป็นที่สุด ความโกรธ ความเกลียดไม่รู้ว่ายายไปไหน ฉันเที่ยววิ่งร้องตะรอกดังก้องป่า เพื่อให้คนมาช่วยรักษาหลง คนวิ่งออกมาจากที่ไหนก็ไม่รู้มาช่วยหลงเต็มไปหมด ในใจของฉันขณะนั้นคิดอยู่อย่างเดียวว่า ขอให้หลงหายเจ็บเถิด อย่าให้หลงตายเลย ฉันทำอะไรก็ไม่เป็นได้แต่ช่วยเขาพยายามรักษาหลงเท่าที่จะทำได้ ฉันอยากมีวาจาสิทธิ์จะได้เสกหลงให้ฟื้นขึ้นมาใหม่ ชายแก่คนหนึ่งเอามัดกริดแผลของหลง และเอามัดกลม ๆ สีทองใส่ปากหลง หลงค่อย ๆ ขยับตัว ผิวที่ขาวซีดค่อยมีสีเขียว ฉันดีใจเหลือเกินกระโดดโลดเต้นร้องไชโยจนตกใจตื่น

ความฝันนั้นได้สอนฉัน ฉันนึกไปถึงบทแผ่เมตตาบทหนึ่ง ที่ครูสอนว่า

"สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่ามีเวรซึ่งกันและกันเลย อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย จงมีแต่ความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด"

บทแผ่เมตตานี้ฉันเรียนมานานแล้ว แต่เวลาโกรธฉันลืมหมด ไม่ได้นำมาใช้สอนใจตนเองเลย ฉันรู้เดี๋ยวนี้เองว่า ฉันไม่ได้เกลียดหลงมากอย่างที่คิด ความโกรธต่างหากที่ทำให้ฉันลืมตัว ฉันเสียอีกควรจะเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า "หลง"

ความทุกข์ค่อยบรรเทาลง ฉันรู้สึกปลอดโปร่งขึ้น ลูกมาตึมน้ำแล้วก็หลบสบายจนรุ่งเช้า ฉันตื่นขึ้นอาบน้ำแต่งตัวอย่างร่าเริง ดูเงาตนเองในกระจกคิดไปคนละคนกับเมื่อเย็นวาน ความโกรธนี้หนอ มันช่างมีพิษสงเหลือเกิน ฉันกลัวมันจริง ๆ เจ้าความโกรธนี้ ขออย่าได้พบมันอีกเลย

ฉันไปรงเรียนแต่เช้า พบหลงเดินหน้าเข็ดผ่านไป ฉันไม่รู้สึกละอาย และโกรธหลงเลย

สุมน อมรวิวัฒน์

กิจกรรมที่ 2 "ความดีและความสามารถ"

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน
2. แจกกระดาษให้คนละ 5 แผ่น และซองจดหมายคนละ 1 ซอง
3. ให้แต่ละคนหยิบกระดาษที่แจกให้คนละ 1 แผ่น แล้วเขียนความดีของตน 1 อย่าง (เช่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น) และความสามารถของตน 1 อย่าง (เช่น เล่นกีฬาเก่ง) แล้วพับกระดาษนั้นเก็บไว้

4. ำให้แต่ละคนเขียนชื่อของตนเองบนของจดหมาย
5. ส่งของที่มีชื่อของตนเองไปให้เพื่อนทางขวามือ
6. คนที่ได้รับของำให้เขียนความดี 1 อย่าง และความสามารถ 1 อย่างของเพื่อนที่มีชื่ออยู่บนของำใส่กระดาษที่แฉกให้ (ไม่ต้องเซ็นชื่อตนเอง) แล้วใส่ของส่งต่อไปยังเพื่อนขวามือ
7. รับของจากเพื่อนซ้ายมือต่อไป เขียนความดี และความสามารถของเพื่อนที่มีชื่ออยู่บนของแล้วส่งต่อไปยังขวามือของตน
8. ทวนแบบนี้เรื่อยไปจนครบวง
9. เมื่อแต่ละคนได้รับของของตนเองคืนมาแล้ว ำให้เปิดอ่าน และเปรียบเทียบดูกับที่ตนเองเขียนไว้
10. ำให้ขอบใจเพื่อน
11. ครรฐถามความรู้สึกนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้
 - ก. เวลาเขียนความดีและความสามารถของตนเอง มีความรู้สึกอย่างไร
 - ข. เวลาเขียนความดี และความสามารถของผู้อื่น มีความรู้สึกอย่างไร
 - ค. เวลาเปิดอ่าน (เมื่อคนอื่นเขียนความดีและความสามารถของเรา) มีความรู้สึกอย่างไร
 - ง. หากผู้อื่นเห็นความดีและความสามารถของเราไม่ตรงกับที่เราคิดจะทำอย่างไร
12. นักเรียนและครูช่วยกันอภิปรายสรุปสู่ประเด็นต่อไปนี้
 - ก. ทุกคนมีความดีและความสามารถกันทั้ง (แม้จะมีข้อบกพร่องบางอย่าง)
 - ข. เราควรใช้ความดีและความสามารถให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม
 - ค. การมองกันในด้านดี จะทำให้เรารักกัน ร่วมมือกันได้ง่าย และต่างก็ยิ้มแย้มแจ่มใสเข้าหากัน

อุปกรณ์

กระดาษเปล่า และของจดหมาย

กิจกรรมที่ 3 "หาข้อบกพร่องแล้วปรับปรุง"

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ครูชี้แจงว่าคนเรามีทั้งสิ่งดีและข้อบกพร่อง ซึ่งการที่เรารู้ข้อดีของเราจะทำให้เกิดความภูมิใจในตนเอง และเราต้องพยายามรักษาความดีนั้นไว้ แต่ในขณะเดียวกัน เราก็ควรได้สำรวจข้อบกพร่องของตนเองด้วย เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไข เป็นต้นว่า ถ้าเราสำรวจพบว่าเราเป็นคนชอบแหย่เพื่อน ซึ่งทำให้เพื่อนหลายคนโกรธเราและไม่อยากเล่นกับเรา เราจึงควรแก้ไข โดยเมื่อใดก็ตามที่เราไม่อยากแหย่เพื่อนเราก็พยายามยิ้มแย้มซึ่งใจที่จะไม่กระทำเช่นนั้น ซึ่งผลที่ตามมาคือจะมีเพื่อนชอบเรามากขึ้น และอยากเล่นกับเรามากขึ้น การสำรวจความดีของตนเอง นักเรียนทำได้อย่างสะดวกใจ สิ่งที่ได้ทำไปเมื่อครั้งที่แล้ว แต่การสำรวจข้อบกพร่องของตนเอง เราต้องเข้าใจว่าเป็นธรรมดาที่ทุกคนย่อมมีข้อบกพร่องด้วยกันทั้งนั้น ฉะนั้นต้องทำใจให้เที่ยงธรรมไม่เข้าข้างตนเอง แล้วสำรวจข้อบกพร่องของตนเองอย่างตรงไปตรงมา ด้วยใจเป็นกลาง เมื่อสำรวจได้แล้วจะได้นำข้อบกพร่องนั้นมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อเราจะได้เป็นคนดียิ่งขึ้น และเป็นที่รักของคนอื่น ๆ ด้วย
2. ครูแจกกระดาษเปล่าให้นักเรียนคนละแผ่น แล้วให้นักเรียนเขียนข้อบกพร่องของตนเอง พร้อมทั้งระบุว่าปรับปรุงข้อบกพร่องเหล่านั้นของตนเองได้อย่างไร ครูชี้แจงว่า นักเรียนไม่ต้องกังวลว่าใครจะมารู้ข้อบกพร่องของเรา เพราะครูจะไม่ระบุชื่อนักเรียน แต่ทุกคนว่ามีข้อบกพร่องใดบ้าง
3. ครูรวบรวมข้อเขียนของนักเรียน แล้วสรุปข้อบกพร่องของนักเรียนส่วนใหญ่ (จากการหาความถี่ที่เป็นข้อบกพร่องของนักเรียนส่วนใหญ่)

	4. ครูกับนักเรียนอภิปรายกันในประเด็นที่ว่าทุกคนมีข้อบกพร่อง ซึ่งจะต้องปรับปรุงแก้ไข และให้นักเรียนช่วยกันเสนอแนะวิธีแก้ไขข้อบกพร่องแต่ละกรณี
อุปกรณ์	กระดาษเปล่า
หมายเหตุ	หลังจากจบกิจกรรมรอบปฐมครั้งนี้แล้ว ครูตรวจ "การสำรวจข้อบกพร่องและแนวทางปรับปรุง" ของนักเรียนทุกคน พร้อมทั้งเขียนความคิดเห็นของครูประกอบเป็นการให้กำลังใจ และเสนอแนะแนวทางปรับปรุงข้อบกพร่องนั้นเพิ่มเติม
	กิจกรรมที่ 4 "แบบไหนที่เพื่อนชอบ"
วิธีดำเนินกิจกรรม	1. ครูกล่าวกันว่า คนเรามีลักษณะนิสัยและการกระทำต่าง ๆ กัน และการกระทำบางอย่าง เป็นสิ่งที่ทำให้คนอยากคบค้าสมาคมกับเรา แต่ลักษณะนิสัยและการกระทำบางอย่าง เป็นสิ่งที่เพื่อนไม่ชอบหรือรังเกียจ 2. ครูแจกกระดาษเปล่าให้นักเรียนเขียนลักษณะของเพื่อนที่นักเรียนชอบและไม่ชอบ 3. ครูรวบรวมข้อเขียนของนักเรียน 4. ครูสรุปลักษณะที่เพื่อนชอบ และไม่ชอบจากข้อเขียนของนักเรียนลงบนกระดาน 5. ครูและนักเรียนช่วยกันเพิ่มเติมลักษณะที่เพื่อนชอบ และไม่ชอบลงบนกระดาน 6. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงประโยชน์ของการมีลักษณะที่เพื่อนชอบและผลเสียของการมีลักษณะที่เพื่อนไม่ชอบ สรุปประเด็นสำคัญดังนี้

ถ้านักเรียนมีลักษณะที่เพื่อนชอบจะเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ ทำให้ทุกฝ่ายสามารถอยู่ร่วมกันได้ได้อย่างดีเยี่ยมที่ดีย่อยอาศัยและสงบสุข แต่ลักษณะที่ทำให้เพื่อนไม่ชอบนั้นมีผลเสียแก่ตนเองและสังคม คือ ทำให้สังคมปั่นป่วน ปราศจากความสงบสุข เกิดความไม่สบายใจทั้งสองฝ่าย ทำให้ขาดความร่วมมือร่วมใจกัน ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

7. ครูให้นักเรียนบอกชื่อเพื่อนในห้องที่มีลักษณะที่เพื่อนชอบ (ซึ่งเขียนไว้บนกระดาน) ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไป
8. ครูให้นักเรียนปรบมือให้เพื่อนที่ถูกระบุชื่อนั้น แล้วครูกล่าวคำชมเชยให้นักเรียนนั้นรักษาลักษณะที่เพื่อนชื่นชมนั้นต่อไป แล้วพูดกระตุ้นให้นักเรียนทั้งหมดพยายามสร้างสมลักษณะที่เพื่อนชอบ เพื่อจะได้เป็นที่ชื่นชมของเพื่อน และทำให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างดีเยี่ยมที่ดีย่อยอาศัยและสงบสุข

อุปกรณ์

กระดาษเปล่าเท่าจำนวนนักเรียนในห้อง

กิจกรรมที่ 5 "ที่รักของเพื่อน"

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ครูท้าวความถึงกิจกรรมที่ 1 - 4 ว่านักเรียนได้แนวคิดจากการทำกิจกรรมนั้นอย่างไรบ้าง
2. ครูอภิปรายกับนักเรียนในเรื่องการหาคนที่รักของเพื่อน ประกอบบัตรคำสรุปแนวคิดดังนี้

การทำตนให้เป็นที่ยรักของเพื่อนและผู้อื่น โดยปฏิบัติตนดังนี้
 เล่นกับเพื่อนอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย
 ให้ออมอารีแบ่งของให้เพื่อน
 พุดจาพเราะสุภาพ
 ช่วยเหลือเพื่อน
 เรียบร้อย
 ร่าเริง
 รับผิดชอบ
 ไม่เอาเปรียบเพื่อน
 เห็นความดีของเพื่อน
 เห็นความสำคัญของเพื่อน
 คุยกับเพื่อนในเรื่องที่เพื่อนสนใจ

อุปกรณ์

บัตรคำสรุปเรื่องการทำตนให้เป็นที่ยรักของเพื่อน

การประเมินผล

สังเกตการร่วมมือในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม

สังเกตพฤติกรรมการเขียนความดี ความสามารถ ข้อบกพร่อง และข้อ
คิดเห็นต่าง ๆ

หัวข้อเรื่องที่ 12	การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
ชื่อกิจกรรม	1. 10 นาทีมีค่า
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนสามารถบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมได้ตามความเหมาะสมกับเวลา และสถานการณ์
เนื้อหา	ทุกคนสามารถบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมได้ แม้มีเวลาอันจำกัด
วิธีดำเนินกิจกรรม	- ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่าวันนี้ครูจะให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม โดยครูจะให้นักเรียนออกไปทำกิจกรรมอะไรก็ได้เกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมให้มากที่สุดภายในเวลา 10 นาที แต่มีข้อแม้ว่า ห้ามนักเรียนออกไปไกลเกินกว่าบริเวณโรงเรียน เมื่อครบกำหนด 10 นาที แล้วให้นักเรียนกลับมาพบกันที่ห้องเรียนตามเดิม - ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนกิจกรรมที่ตนออกไปปฏิบัติลงในใบงาน "10 นาทีมีค่า" - เลือกผู้ปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด 3 คน เล่าถึงการบำเพ็ญประโยชน์ของตน และขออาสาสมัคร 1 คน กล่าวชมเชยผู้ที่ทำกิจกรรมได้มากที่สุด และให้ผู้ที่ทำกิจกรรมได้มากที่สุด 3 ลำดับ กล่าวถึงความรู้สึกที่ได้รับ - ให้นักเรียนอภิปรายถึงการกระทำของตน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ใบงาน "10 นาทีมีค่า"

ฉันสามารถทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในโรงเรียน ในเวลา 10 นาที

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

.....

ฉันจะทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ดังนี้

.....

ชื่อกิจกรรม	2. เพื่อส่วนรวม
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนคิด และกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
เนื้อหา	เพื่อให้นักเรียนคิด และกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
วิธีดำเนินการกิจกรรม	1. แบ่งกลุ่มนักเรียน และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมพลังสมอง ตอบคำถาม "มีอะไรบ้างในห้องเรียนของเราที่มีสภาพที่ไม่น่าพึงพอใจและควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น" 2. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่าสภาพความไม่น่าพึงพอใจตามข้อ 1 มีประเด็นใดบ้างที่เป็น ปัญหาแท้จริง มีความสำคัญ มีความจำเป็น เร่งด่วนที่ต้องร่วมกันแก้ไขเป็นลำดับแรก และอยู่ในวิสัยที่นักเรียน กระทำได้ และผลของการกระทำก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและ ส่วนรวม 3. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาตามข้อ 1 และพิจารณา หาแนวทางแก้ไข พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติจริง และมีการแบ่งงาน มอบหมายงานให้แต่ละคนปฏิบัติ 4. ให้นักเรียนบันทึกผลตามข้อ 3 ในใบงาน "เพื่อส่วนรวม" 5. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง และประเมินผลปฏิบัติงานระหว่างปฏิบัติ ตลอดจนประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจตามระยะเวลา ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติ 6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมในใบงาน
อุปกรณ์	1. ใบงาน "กิจกรรมเพื่อส่วนรวม" 2. อุปกรณ์การปฏิบัติงานตามที่นักเรียนวางแผน
การประเมินผล	สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนในกลุ่มทั้งในด้านความคิดและ การกระทำตรวจใบงานกิจกรรมเพื่อส่วนรวมของนักเรียนแต่ละคนเป็นระยะ
หมายเหตุ	ควรติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างจริงจัง บางกิจกรรม ที่นักเรียนปฏิบัติต้องใช้เวลาทำอย่างต่อเนื่อง ครูควรประสานกับฝ่ายบริหาร และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและให้การสนับสนุนหรือให้กำลังใจ

5. กิจกรรมที่ฉันได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ คือ.....

6. ตารางการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมของฉัน

วันเวลาที่ปฏิบัติ	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ

7. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา.....

.....

ลงชื่อ.....อาจารย์ที่ปรึกษา

ชื่อกิจกรรม	3. บันทึกรักความดี
เวลา	1 คาบ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนบอกความสำคัญ และความต้องการช่วยเหลือผู้อื่นได้ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถกำหนดแนวทาง และดำเนินการช่วยเหลือผู้อื่นได้
เนื้อหา	การช่วยเหลือผู้อื่น สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้ การเสียสละ การเผื่อแผ่การอนุเคราะห์ การสงเคราะห์ และการตกเตือนด้วยความหวังดี การช่วยเหลือผู้อื่นมีคุณค่าทั้งผู้ให้และผู้รับ การวางแผนทางปฏิบัติตนเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น จะช่วยให้เกิดการช่วยเหลือกันในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น นับว่าเป็นการทำความดีที่สำคัญยิ่ง การบันทึก และการติดตามความช่วยเหลือจะช่วยให้เกิดความภาคภูมิใจ และสามารถดำเนินการช่วยเหลือได้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป
วิธีดำเนินการกิจกรรม	1. ครูเขียนเพลง "หน้าที่ของเด็ก" บนกระดาน แล้วนักเรียนร่วมกันร้อง 2. ให้นักเรียนช่วยกันสำรวจตนเองว่า มีคุณสมบัติตรงกับเด็กดี 10 ข้อ อย่างไร โดยเฉพาะข้อที่ 10 ที่ระบุว่า "หาตนให้เป็นประโยชน์" นั้น เราเคยทำอย่างไรบ้าง 3. นักเรียนอาสาอาสาประสบการณ์ที่เคยช่วยเหลือผู้อื่น ความรู้สึกของเราต่อการช่วยเหลือและผลจากการให้ความช่วยเหลือ ทั้งที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือ 4. ครูกล่าวให้กำลังใจแก่ผู้เรียนโดยชี้แจงว่า การทำความดีนั้นไม่ควรหวังสิ่งตอบแทน 5. ครูมอบบันทึกความดีแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนบันทึกการช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อนักเรียนมีโอกาส แล้วส่งครูตามที่นัดหมาย
อุปกรณ์	แบบบันทึกความดี
การประเมินผล	ติดตามการปฏิบัติตนของนักเรียน และตรวจบันทึกความดีของนักเรียนเป็นระยะ

หัวข้อเรื่องที่ 13	ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา
เวลา	3 คาบ
วัตถุประสงค์	เพื่อฝึกให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
เนื้อหา	การรู้จักคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาอย่างมีระบบ โดยพิจารณาผลดีผลเสียของทางเลือกจะทำให้มองเห็นช่องทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมขึ้น
วิธีดำเนินการกิจกรรม	ครั้งที่ 1 ชื่อกิจกรรม "เรื่องของเต่า" 1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม แล้วให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง "เรื่องของเต่า" เพื่อวิเคราะห์และหาทางแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการตามใบงาน "หาทางออก" 2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เลือกมา 3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมดังนี้

กระบวนการแก้ปัญหา โดยการคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น รวมทั้งการพิจารณาทางเลือกอย่างรอบคอบ โดยมีเหตุผลข้อมูลที่ชัดเจน หรือมีวิธีคิดอย่างเป็นระบบจะช่วยให้สามารถแก้ปัญหานั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

อุปกรณ์	กรณีตัวอย่างเรื่อง "เรื่องของเต่า" ใบงาน "หาทางออก"
การประเมินผล	ครูสังเกตวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนจากใบงาน และติดตามการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม เนื้อเรื่อง "เรื่องของเต่า"

เต่าเป็นเด็กเรียนเก่งแต่มีนิสัยชอบพูดจากระโชกโฮกฮาก ชอบรังแกเพื่อน เพื่อน ๆ จึงไม่อยากคบเขามักบ่นกับพ่อแม่อยู่เสมอว่าไม่อยากมาโรงเรียนเพราะเพื่อน ๆ ไม่อยากคบเขา เวลาพักกลางวันเพื่อน ๆ มักจะชวนกันไปรับประทานอาหารกลางวันแล้วเล่นกันอย่างสนุกสนาน แต่ไม่มีใครชวนเต่าเลย เขาได้แต่ยืนดูเพื่อน ๆ อยู่ห่าง ๆ ถึงแม้เขาเรียนเก่งแต่เขาไม่ค่อยช่วยเหลือเพื่อนในเวลาทำงานกลุ่ม และไม่รับผิดชอบ งานที่กลุ่มมอบหมาย จึงไม่มีใครชวนเขาเข้ากลุ่ม เตารู้สึกทุกข์ใจมาก ถ้านักเรียนเป็นเต่านักเรียนจะแก้ปัญหาเช่นอย่างไร

ใบงาน "การแก้ปัญหาของเต่า"

1. เต่ามีปัญหาอะไร.....
.....
2. ทำไมเต่าจึงมีปัญหาเช่นนั้น.....
.....
3. เต่าอยากให้ตนเองเป็นอย่างไร.....
.....
4. ทำอย่างไรเต่าจึงจะเป็นเช่นที่ต้องการได้.....

วิธีการแก้ปัญหา	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		ความเป็นไปได้ในการทำ	
	ผลดี	ผลเสีย	ทำได้เพราะ	ทำไม่ได้เพราะ

กิจกรรมครั้งที่ 2 "ความฝันของใหญ่"

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม แล้วให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง "ความฝันของใหญ่" เพื่อวิเคราะห์และหาทางแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการตามใบงาน "ปรับตัวคลี่คลายปัญหา" โดยใช้เวลาประมาณ 20 - 25 นาที
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เลือก
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมดังนี้

กระบวนการแก้ปัญหา โดยการคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น รวมทั้งวิธีการและผลที่อาจเกิดจากการแก้ปัญหายังเป็นระบบ จะช่วยให้สามารถแก้ปัญหาดังต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

อุปกรณ์

กรณีตัวอย่างเรื่อง "ความฝันของใหญ่"

ใบงาน "ปรับตัวดี คลี่คลายปัญหา"

การประเมินผล

ครูสังเกตวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนจากใบงาน และติดตามการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กรณีตัวอย่างเรื่อง "ความฝันของใหญ่"

อากาศยามค่ำในหน้าร้อน มีสายลมอ่อนพัดมาพอบรรเทาความร้อนอบอ้าวตอนกลางคืนได้ สายลมปะทะใบไม้แห้งทำให้เกิดเสียงไฟระออย่างประหลาด ท้องฟ้าก็เต็มไปด้วยดาวน้อยใหญ่ เปล่งแสงระยิบระยับ

ใหญ่กำลังนั่งตากลมชมท้องฟ้ากับแม่บริเวณนอกชานบ้าน ใหญ่เป็นลูกชายคนเดียวของครอบครัวที่พ่อแม่รักและเอาใจมากกว่าใคร ๆ ไม่ว่าเขาอยากจะทำอะไรเป็นต้องได้เสมอ

ปีนี้ใหญ่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และไปสอบเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัดชายใต้ สร้างความดีอกดีใจให้กับผู้ใหญ่และครอบครัวเป็นอย่างยิ่ง แม่ซึ่งรักใหญ่มากกว่าใคร ๆ ก็ซื้อทั้งกระเป๋าหนังสือ เสื้อผ้า รองเท้าให้ใหม่ตามที่ใหญ่เรียกร้อง

"ใหญ่ลูกรักของแม่ อดขึ้นอยากเรียนเป็นอะไรจ๊ะ..."

"ผมอยากเป็นทหารครับแม่" ใหญ่ตอบด้วยเสียงหนักแน่น

"ก็ดีนะ คุณปู่ของลูกก็เป็นทหารเก่า" แม่เอ่ยเสริมทานองเห็นด้วย

"ทำไมลูกจึงอยากเป็นทหารล่ะ?" แม่ถามต่ออีก

"ผมว่าสมารถดี ทำทางเข้มแข็ง กล้าหาญดีครับแม่" ใหญ่ตอบ

"ทหารจะต้องมีระเบียบวินัยนะลูก ระเบียบวินัยเป็นหัวใจของทหารเขาเลย" แม่กล่าวเชิงเตือน

เมื่อเรียนชั้น ม.1 การเรียนและพฤติกรรมของใหญ่ก็เปลี่ยนแปลงมากนัก เพียงแต่มีเพื่อนมากขึ้นตามปกติได้กานวัยเช่นใหญ่ เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ มีสภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่ออารมณ์ และความรู้สึก

เมื่อเลื่อนชั้นไปอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใหญ่เริ่มมีพฤติกรรมก่อกวน ก้าวร้าวต่อเพื่อน ๆ บ่อย ๆ จนเพื่อนบางคนไม่ยากคบค้าสมาคมด้วย หลายครั้งชอบรังแกเพื่อนร่วมชั้นที่ตัวเล็กกว่าแต่ก็ไม่มีใครกล้าฟ้องครูเพราะใหญ่เชื่อว่าถ้าใครฟ้องครูระวังจะเจ็บตัว

เย็นวันหนึ่งหลังเลิกเรียน ใหญ่และเพื่อน ๆ มี ปอ บ้อง กำลังเดินสวนทางกันกับกลุ่มของ ร้อง น้อย ซึ่งเป็นนักเรียนต่างโรงเรียนกัน

ใหญ่ : "เฮ้ย พวกเราดูอะไรนั่นสิวะ มันเหล่กันมาทั้งกลุ่มเลยวะ แล้วดูซิแม่งเดินกวนน่าดู"

บ้อง : "ถ้ามันจะใหญ่แถวนี้ละมั้ง ช่าน่าดูนิ"

ปอ : "ถามแม่งเลยสิวะ เอาเลย...กูเอง..."

หันไปหากกลุ่มของร้อง "มีปัญหาวะไรหรือเพื่อน หน้าพวกกูเหมือนหน้าพ่อเอ็ง มากริ่งวะ ถึงได้เหล่กันอย่างนี้ แล้วก็เดินเต็มถนนเชียวนะเพื่อน แบ่งให้คนอื่นเดินสบาย ๆ บ้างสิ"

ร้อง : "พูดอย่างนี้ก็สวยซิวะ เอาพวกเราลุยแม่งเลย"

แล้วทั้งสองกลุ่มต่างก็ยกพวกตีกัน จนเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมาระงับเหตุ แล้วจับไปกักตัวไว้ที่สถานีตำรวจ ลงบันทึกประจำวัน แล้วรอผู้ปกครองมารับ

ใหญ่ ปอ บ้อง ถูกฝ่ายปกครองสอบสวนและถูกหักคะแนนความประพฤติถึง 40 คะแนน ข้อหาแรกทำให้โรงเรียนเสียชื่อเสียง 20 คะแนน ข้อหาที่สองทำให้เกิดความแตกแยกระหว่าง

นักเรียนต่างโรงเรียน 20 คะแนน ใหญ่ ปอ ป้อง ถูกหักคะแนนถึง 40 คะแนน จากคะแนนความประพฤติที่มีแต่ละภาคเรียน 50 คะแนน ทำให้ทางโรงเรียนต้องเชิญแม่ของเขามารับทราบความผิด และขอให้เขียนใบลาออกจากการเป็นนักเรียนของโรงเรียนนี้ฝากไว้กับฝ่ายปกครอง ถ้าเขาถูกลงโทษหักคะแนนอีก ฝ่ายปกครองจะเสนอผู้บริหารโรงเรียนเพื่ออนุมัติการขอลาออกนั้น

หลังจากนั้นใหญ่ก็ไม่ได้ปรับปรุงตัวขึ้นอีกเลย กลับมีพฤติกรรมเช่นเดิม และครั้งสุดท้ายเขาแต่งตัวนักเรียนออกจากบ้าน แต่กลับไม่ไปโรงเรียน ไปเดินเที่ยวสวนสาธารณะกับเพื่อน ๆ จนถูกสารวัตรนักเรียนจับได้ คราวนี้เขาถูกหักคะแนนความประพฤติอีก 10 คะแนน ซึ่งรวมแล้วเขาถูกหักคะแนนความประพฤติถึง 50 คะแนน ทางโรงเรียนจึงเชิญแม่ของใหญ่มารับทราบความผิดนี้ และรับทราบผลการอนุมัติการลาออกจากโรงเรียนของใหญ่ด้วย เมื่อทุกอย่างเรียบร้อยทั้งสองก็เดินทางกลับบ้าน

"พันทุกซ์เสียที..." ใหญ่เอ่ยขณะกำลังเดินจะออกจากบริเวณโรงเรียน

"โรงเรียนนี้มีแต่ระเบียบ" เขาเอ่ยต่อ

"ไปเรียนที่อื่นก็ได้ลูก" แม่ของใหญ่ กล่าวกับลูก

หลังจากนั้นใหญ่ก็ไปสมัครเรียนศึกษาผู้ใหญ่เพราะเขาเห็นว่ามียศระ และระเบียบน้อยดี การแต่งกายก็ตามสบาย แต่ใหญ่ก็เรียนได้ไม่นาน ก็เลิกล้มความตั้งใจเพราะเขาไม่เห็นด้วยที่มีการนับเวลาเข้าชั้นเรียน เขาเกิดความเบื่อหน่าย

เวลาผ่านไป วัน เดือน ปี ใหญ่ก็ยังคิดถึงความฝันที่จะสอบเข้าโรงเรียนนายสิบทหารบกที่เขาฝันมานานักหนา แล้วในคืนเดือนมืด เสียงสายลมพัดหวิว ๆ ใหญ่ยังคิดถึงความฝันของตนมากขึ้นทุกขณะ เขาคิดถึงเพื่อน คิดเสียตายเวลาที่ผ่านไป ครุ่นคิดหนักมากขึ้นทุกขณะ

ในที่สุดใหญ่ก็พบว่าไปหาแม่ กราบลงบนแท่น น้ำตาไหลเอ่อล้นอาบแก้ม

"แม่ครับ ใหญ่ผิดไปแล้ว ใหญ่เสียเวลาไปมากแล้ว" เสียงเด็กหนุ่มเริ่มสั่นเครือมากขึ้น

"ใหญ่จะทำอย่างไรดีครับ... ความฝันของใหญ่จึงจะเป็นจริง" เด็กหนุ่มสะอื้น

ถ้านักเรียนเป็นใหญ่ นักเรียนจะแก้ปัญหาหรือประพฤติดนอย่างไร เพื่อให้ความฝันของเขาเป็นจริง

ใบงาน "การแก้ปัญหาของใหญ่"

1. ใหญ่มีปัญหาอะไร.....
.....
2. ทำไมใหญ่จึงมีปัญหาเช่นนั้น.....
.....
3. ใหญ่ตีเป้าหมายในชีวิตอย่างไร.....
.....
4. ทำอย่างไรใหญ่จึงจะไปสู่เป้าหมายนั้นได้.....

วิธีการแก้ปัญหา	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		ความเป็นไปได้ในการทำ	
	ผลดี	ผลเสีย	ทำได้เพราะ	ทำไม่ได้เพราะ

แบบประเมินการชี้แจงการจัดกิจกรรมรณรงค์

ชื่อเรื่อง.....

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. กิจกรรมนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรณรงค์			
.....			
2. เนื้อหาของกิจกรรมนี้มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1			
.....			
3. ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมรณรงค์มีความเหมาะสม			
.....			
4. อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมนี้มีความเหมาะสม			
.....			
5. หัวข้อที่ใช้ในการประเมินผลมีความเหมาะสม			
.....			
6. นักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรม			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

, ...

, ...

, ...

, ...

, ...

ภาคผนวก ค

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของแต่ละเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมจริง และเนื้อหาที่ควรจะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
1. การสร้างความคุ้นเคย	80.21 (150)	16.58 (31)	3.21 (6)	87.70 (164)	1.60 (3)	10.70 (20)
2. การเรียกชื่อตรวจจำนวนนักเรียนที่มาเรียน และขาดเรียน การติดตามการขาดเรียน	82.89 (155)	12.83 (24)	4.28 (8)	88.24 (165)	1.60 (3)	10.16 (19)
3. การให้นักเรียนกรอกข้อมูล ระเบียบสะสม และทะเบียนต่าง ๆ เพื่อทราบประวัติเด็ก เป็นรายบุคคล ตลอดจนครอบครัวของ นักเรียน	54.55 (102)	36.90 (69)	8.55 (16)	83.42 (156)	3.75 (7)	12.83 (24)
4. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน และ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	70.06 (131)	27.27 (51)	2.67 (5)	86.63 (162)	2.67 (5)	10.70 (20)
5. การให้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน	50.80 (95)	43.32 (81)	5.88 (11)	83.96 (157)	0.53 (1)	15.51 (29)
6. การให้ความรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย การอยู่ร่วมกันในสังคม	62.57 (117)	31.55 (59)	5.88 (11)	88.77 (166)	0.53 (1)	10.70 (20)
7. การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย	89.84 (168)	7.49 (14)	2.67 (5)	88.24 (165)	0.53 (1)	11.23 (21)
8. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม	83.96 (157)	12.83 (24)	3.21 (6)	90.91 (170)	-	9.09 (17)

ตาราง 21 (ต่อ)

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมร้อยละ	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
9. การใช้สารานุกรมสมบัติ	70.06 (131)	26.73 (50)	3.21 (6)	88.24 (165)	0.53 (1)	11.23 (21)
10. ส่งเสริมการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน	80.74 (151)	15.51 (29)	3.75 (7)	86.10 (161)	1.07 (2)	12.83 (24)
11. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ดี	82.35 (154)	13.90 (26)	3.75 (7)	87.17 (163)	1.07 (2)	11.76 (22)
12. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมตัว ในการสอบและวิธีการวัดผลการสอบ	81.28 (152)	16.05 (30)	2.67 (5)	88.24 (165)	0.53 (1)	11.23 (21)
13. การอ่านและค้นคว้าด้วยตัวเอง	54.01 (101)	41.71 (78)	4.28 (8)	83.43 (156)	2.67 (5)	13.90 (26)
14. การสำรวจความสนใจของนักเรียน	43.32 (81)	42.24 (79)	14.44 (27)	84.50 (158)	1.60 (3)	13.90 (26)
15. การสำรวจความถนัดของนักเรียน	19.79 (37)	66.31 (124)	13.90 (26)	79.14 (148)	8.02 (15)	12.84 (24)
16. การศึกษาต่อ	25.13 (47)	53.48 (100)	21.39 (40)	75.40 (141)	12.30 (23)	12.30 (23)
17. การเลือกอาชีพ และการเตรียมตัวใน อาชีพที่นักเรียนเลือก	13.90 (26)	57.22 (107)	28.88 (54)	73.26 (137)	13.37 (25)	13.37 (25)
18. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอิสระ	13.37 (25)	51.87 (97)	34.76 (65)	74.33 (139)	14.44 (27)	11.23 (21)

ตาราง 21 (ต่อ)

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมรณรงค์	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
19. การหารายได้ระหว่างเรียน	9.09 (17)	47.59 (89)	43.32 (81)	65.24 (122)	16.04 (30)	18.72 (35)
20. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน	5.88 (11)	47.06 (88)	47.06 (88)	63.64 (119)	17.64 (33)	18.72 (35)
21. ความก้าวหน้าในอาชีพ	12.83 (24)	49.73 (93)	37.44 (70)	68.45 (128)	13.37 (25)	18.18 (34)
22. การรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ	77.54 (145)	17.11 (32)	5.35 (10)	89.84 (168)	3.74 (7)	6.42 (12)
23. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดถึงปัญหา ของตนเอง	49.73 (93)	42.25 (79)	8.02 (15)	82.89 (155)	5.35 (10)	11.76 (22)
24. การให้นักเรียนในห้องช่วยกันหาแนวทาง ในการแก้ปัญหาของสมาชิกในห้องเรียน	41.71 (78)	40.64 (76)	17.65 (33)	83.42 (156)	3.74 (7)	12.83 (24)
25. การมีมารยาทที่ดีงาม	80.21 (148)	17.12 (34)	2.67 (5)	90.91 (170)	3.21 (6)	5.88 (11)
26. การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม	73.26 (137)	21.39 (40)	5.35 (10)	90.91 (170)	3.21 (6)	5.88 (11)
27. การฝึกสมาธิ	42.25 (79)	42.78 (80)	14.97 (28)	78.61 (147)	5.88 (11)	15.51 (29)
28. หลักธรรมเบื้องต้น	36.90 (69)	43.85 (82)	19.25 (36)	78.08 (146)	9.09 (17)	12.83 (24)

ตาราง 21 (ต่อ)

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมรณรงค์	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
29. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อ ตนเองและผู้อื่น	82.35 (154)	13.37 (25)	4.28 (8)	88.24 (165)	2.67 (5)	9.09 (17)
30. การส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	80.75 (151)	16.04 (30)	3.21 (6)	88.24 (165)	3.20 (6)	8.56 (16)
31. การรับฟังข่าวสารและการเผยแพร่ ข่าวสาร	54.54 (102)	39.04 (73)	6.42 (12)	87.70 (164)	3.74 (7)	8.56 (16)
32. การพัฒนาให้มีคุณภาพที่ดี	66.31 (124)	28.34 (53)	5.35 (10)	88.77 (166)	2.67 (5)	8.56 (16)
33. การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น	68.98 (129)	27.27 (51)	3.74 (7)	90.91 (170)	2.67 (5)	6.42 (12)
34. การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	66.31 (124)	26.74 (50)	6.95 (13)	88.77 (166)	3.21 (6)	8.02 (15)
35. การให้ความรู้เกี่ยวกับการมีสุขภาพจิตที่ดี	60.43 (113)	30.48 (57)	9.09 (17)	88.24 (165)	2.67 (6)	8.56 (16)
36. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	71.12 (133)	25.14 (47)	3.74 (7)	88.24 (165)	3.21 (6)	8.56 (16)
37. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของ การประหยัด	72.19 (135)	25.14 (47)	2.67 (5)	95.19 (178)	-	4.81 (9)

ตาราง 21 (ต่อ)

เนื้อหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	สภาพที่ปฏิบัติจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ	ควร ปฏิบัติ	ไม่ควร ปฏิบัติ	ไม่ แน่ใจ
38. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของ การตรงต่อเวลา	82.89 (155)	14.97 (28)	2.14 (4)	95.72 (179)	-	4.28 (8)
39. การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในเรื่องของ การมีน้ำใจเป็นนักกีฬา	77.01 (144)	20.32 (38)	2.67 (5)	94.12 (176)	-	5.88 (11)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวราตรี เหล่าหะเกียรติ
วัน เดือน ปีเกิด	21 ธันวาคม 2504
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 619/38 ถนนงามวงศ์วาน ตำบลบางเขน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนมัธยมสันพิทยา เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	ม.ศ.5 จากโรงเรียนศึกษานารี
พ.ศ. 2525	ศษ.บ. (ภาษาอังกฤษ) จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2541	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมร้อมรู่โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ราตรี เหล่าหะ เกียรติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจการจัดกิจกรรมโฮมรูม โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งสร้างรูปแบบและคู่มือการจัดกิจกรรม โฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลซึ่งเป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 จำนวน 187 คน จาก 13 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ คือ แบบสอบถามการจัดกิจกรรมโฮมรูมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ลักษณะการจัดกิจกรรมโฮมรูมโดยทั่ว ๆ ไป และตอนที่ 2 ลักษณะการจัดกิจกรรมโฮมรูมในช่วง เวลาโฮมรูม เมื่อรวบรวมแล้วได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าร้อยละ

ผลจากการสำรวจพบว่า โรงเรียนต่าง ๆ ยังจัดกิจกรรมโฮมรูมในรูปแบบต่าง ๆ กัน ทั้งในเรื่องของเวลา การวางแผนโครงการ วิธีดำเนินการ และการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม แต่ส่วนใหญ่ พบว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมจะจัดในเวลาเช้าก่อนเข้าเรียนคาบที่ 1 โดยใช้เวลา 20 - 30 นาที คณะกรรมการที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้นเป็นผู้วางแผนโครงการการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่าง สม่ำเสมอทุกปี และเป็นผู้ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม วัตถุประสงค์และเนื้อหาของ การจัดกิจกรรมโฮมรูมครอบคลุมการแนะแนวในด้านการศึกษา ส่วนตัวและการปรับตัวในสังคม วิธี การที่ใช้ในการจัดกิจกรรมจะเป็นการบรรยาย แต่เห็นว่าควรนำวิธีการหลาย ๆ อย่าง เช่น การ อภิปรายกลุ่ม กิจกรรมกลุ่ม การแนะแนวหมู่ รวมทั้งนำสื่ออุปกรณ์มาใช้ในการจัดกิจกรรม ทั้งอาจารย์ ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมโฮมรูมในช่วงเวลาโฮมรูม ก็แสดงความต้องการที่จะให้มีการ ปรับปรุงกิจกรรมโฮมรูมให้เป็นระบบ มีคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูม และจัดเวลาให้เพียงพอในการ ทำกิจกรรม

ผลการสำรวจนำมาสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูม โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร และคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 37 กิจกรรม 43 คาบ โดยใช้เวลาคาบละ 30 นาที ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุม กิจกรรมแนะแนวในด้านแนะแนวการศึกษา ด้านส่วนตัวและสังคม แล้วนำคู่มือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ อาจารย์ที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 8 คน ทดลองใช้คู่มือการจัด กิจกรรมโฮมรูม เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ กิจกรรม เนื้อหา เวลา และวิธี ดำเนินการของแต่ละกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยนำคู่มือที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จัดทำเป็น คู่มือฉบับสมบูรณ์ต่อไป

A STUDY OF HOMEROOM ACTIVITIES MODEL IN SECONDARY SCHOOL
GROUP 3 UNDER THE GENERAL EDUCATION DEPARTMENT IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
RATREE LAOHAKIATE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 1999

The purposes of this study were to study how to organize the home room activities in Secondary School Group 3 Under the General Education Department in Bangkok, to construct the model of home room activities and also to construct the Mattayomsuksa I home room activities handbook during the home room period. The subjects were 187 teachers who were the advisor in Mattayomsuksa 1 and conducted home room activities organization. The research instrument was conduct of home room activities in Mattayomsuksa I questionnaire. The percentage was used to analyze them.

The results of this study were that most of the schools organized the home room activities in various models such as time, project planning, method and follow up of the home room activities. Those schools scheduled home room activities each day for 20 - 30 minutes in the morning before the fisrt study period, planned the homeroom activities project and followed up every year by the appointed committee. The purposes and the contents consisted of educational guidance, personal and social guidance. The advisors always used the description method but indicated that the advisors should have had discussions, group dynamics and group guidance in home room activities. Moreover, the advisors who conducted home room activities indicated their needs for the systematically organized activities, home room activitiy handbook and sufficient time for the activity process.

The result of this survey would be utilized in constructing the home room activities model in the Secondary School Group 3 Under the General Education Department in Bangkok in the first semester of Mattayomsuksa I and home room activitiy handbook for thirty units, forty - three periods of thirty minutes each which consisted of educational

personal and social adjustment guidance. Eight Mattayomsuksa I advisors in Makkasanpittaya School tried out the handbook and examined the compatibility of the purposes, activities, contents, time and the processes in each home room period. The suggestions of these advisors will be brought to improve the homeroom handbook and make it more complete and efficient.